

Haruki Murakami

*Južno od granice,
zapadno od sunca*

Čita
postila

JUŽNO OD GRANICE, ZAPADNO OD SUNCA

Rodio sam se 1. siječnja 1951. Prvog tjedna prvog mjeseca prve godine druge polovice dvadesetog stoljeća. Valjda da to obilježe, roditelji su me nazvali Hajime—što na japanskom znači početak.

Inače mi je rođenje bilo sto posto prosječno. Otac mi je radio u velikoj burzovnoj agenciji, majka mi je bila tipična kućanica. U ratu su mog oca mobilizirati dok je bio student i poslali u borbu kod Singapura; nakon predaje proveo je neko vrijeme u logoru za ratne zarobljenike. Majčina je kuća izgorjela u bombardiranju B-29 1945.

Njihova je generacija najviše pretrpjela u dugom ratu.

Kad sam se ja rodio, međutim, ni po čemu se više nije vidjelo da je uopće bilo rata. Više nije bilo izgorjelih ruševina, ni okupatorske vojske. Živjeli smo u mirnom gradiću, u kući koju nam je na raspolaganje stavila očeva tvrtka. Kuća je bila predratna, pomalo derutna, ali dovoljno prostrana. U vrtu su rasli borovi, a imali smo i malo jezerce i nekoliko kamenih držača za baklje.

Gradić u kojem smo živjeli može se opisati kao tipično predgrađe srednje klase. Moji su prijatelji iz škole svi stanovali u urednim kućama u nizu; neke su možda bile malo veće od moje, ali sa sigurnošću se moglo računati da im je ulaz sličan i da u svim vrtovima rastu borovi. Sve isto. Očevi mojih prijatelja radili su u tvrtkama ili su imali vlastite urede i ordinacije. Gotovo nijedna majka nije radila. I gotovo su svi imali psa ili mačku. Nisam poznao nikoga tko živi u stanu. Kasnije sam se preselio u drugi dio grada, gotovo identičan. Zbog toga sam, sve dok se nisam preselio u Tokio na studij, mislio kako apsolutno svi na svijetu žive u obiteljskim kućama s vrtom i kućnim ljubimcem, i putuju na posao vlakom u poslovnom odijelu. Nisam mogao zamisliti drukčiji način života.

U svijetu u kojem sam odrastao tipična je obitelj imala dvoje ili troje djece. Moji prijatelji iz djetinjstva svi su pripadali takvim stereotipnim obiteljima. Ako u kući nije bilo troje djece, bilo ih je dvoje; ako ne dvoje, onda troje. Obitelji sa šestero ili sedmero djece bile su rijetka pojava, ali još su neobičnije bile obitelji sa samo jednim djetetom.

Ja sam spadao među te neobične jer sam bio jedinac. Imao sam zbog toga kompleks manje vrijednosti, kao da sam drukčiji, kao da mi nedostaje nešto što svi ostali imaju i uzimaju zdravo za gotovo.

Gadio mi se izraz jedinac. Kad god sam ga čuo, osjećao sam kako mi nešto nedostaje—kao da nisam potpuno ljudsko biće. Ta riječ jedinac kao da se ustobočila i optu-živački upirala u mene prstom.

"Nešto ti fali, stari", govorila mi je.

U svijetu u kojem sam živio bilo je općeprihvaćeno da su jedinci razmaženi, slabašni i egoistični. To je bilo neu-

pitno—kao činjenica da barometar pada sve niže što se više penješ i činjenica da krave daju mlijeko. Zato sam patio kad god me netko pitao koliko braće i sestara imam. Čim čuju da nemam ni brata ni sestre, nagonski pomisle: Jedinac, a? Razmaženi egoistični slabić, sto posto. Ta me vrst automatske reakcije deprimirala i ljutila. A još me više deprimiralo i ljutilo nešto drugo: sve što su o meni mislili bilo je točno.

U šest godina koliko sam pohađao osnovnu školu upoznao sam samo još jedno dijete koje nije imalo ni brata ni sestre. Zato je se i jasno sjećam (da, bila je to djevojčica). Zbližili smo se i razgovarali o svemu i svačemu. Razumjeli smo se. Može se čak reći da sam je volio.

Zvala se Simamoto. Nedugo nakon rođenja oboljela je od dječje paralize zbog čega je vukla lijevu nogu. Povrh toga, u našu se školu doselila na kraju petog razreda. U usporedbi sa mnom, dakle, bila je pod velikim psihičkim opterećenjem. Ali baš zbog tog opterećenja postala je čvršće i pribranije jedino dijete nego što sam ja ikad bio.

Nikad nije cendrala niti se žalila, niti na bilo koji način pokazivala razdraženost koju je sigurno tu i tamo osjećala. Sto god da se događalo, uspijevala se smiješiti. Zapravo, što joj je bilo gore, šire se smiješila. Volio sam njezin smiješak. Smirivao me, ohrabrivao. Sve će biti u redu, govorio mi je taj osmijeh. Drži se i sve će biti OK.

Godinama kasnije, kad god bih se sjetio nje, prvo mi je na pamet padao njezin osmijeh.

Simamoto se prema svima ponašala ljubazno. Ljudi su je poštovali.

U tom smo se pogledu razlikovali, premda smo oboje bili jedinci.

To ne znači da su je svi u našem

n

razredu voljeli. Nitko je nije zadirkivao niti joj se rugao, ali osim mene, nije imala pravih prijatelja.

Vjerojatno je bila odviše hladnokrvna, odviše pribrana. Neka su djeca u našem razredu sigurno mislila da je hladna i da se pravi važna. Ali ja sam u njoj otkrio nešto drugo—nešto toplo i krhko odmah ispod površine. Nešto vrlo nalik djetetu koje se igra skrivača, krije se u njoj a opet želi da ga nadu.

Budući da joj se otac zbog posla često selio, Šimamoto je već promijenila nekoliko škola. Ne mogu se sjetiti što joj je otac bio po zanimanju. Jednom mi je detaljno objasnila što on radi, ali kao kod većine djece, to mi je ušlo na jedno uho i izašlo na drugo. Čini mi se da se sjećam kako je govorila o poslu vezanom uz banku ili porezni ured ili tako nešto. Živjela je u kući koju im je dala tvrtka, ali kuća je bila veća od prosjeka, u zapadnjačkom stilu, okružena niskim, čvrstim kamenim zidom. Iznad zida penjala se zimzelena živica kroz koju se nazirao vrt s travnjakom.

Šimamoto je bila krupna djevojka, visoka otprilike kao ja, upadljivih crta lica. Bio sam uvjeren da će za nekoliko godina izgledati fantastično. Ali kad sam je upoznao, nije još izgradila vanjštinu koja bi odgovarala njezinim unutarnjim kvalitetama.

Nešto je na njoj djelovalo neskladno i većini ljudi nije bila privlačna.

U njoj je postojao odrasli dio i dio koji je još bio djetinjast—a to se nije izbalansiralo. Zbog toga je ljude obuzimala nelagoda.

Vjerojatno zato što smo stanovali tako blizu jedno drugoga, doslovce na dva koraka udaljenosti, prvi mjesec u našoj školi odredili su joj da sjedi sa mnom u klupi. Ob-12

jasnio sam joj koje udžbenike mora imati, kakvi su tjedni testovi, koliko smo prešli gradiva u svakoj knjizi, kako su raspoređena dežurstva na porti i školskoj kuhinji. Praksa je u našoj školi bila da novom učeniku pomogne onaj koji mu je najbliži susjed; razrednik me pozvao na stranu da mi kaže kako od mene očekuje da se posebno pobrinem za Šimamoto jer šepa.

Kao i kod sve djece od jedanaest ili dvanaest godina koja prvi put razgovaraju sa suprotnim spolom, razgovor nam je isprva zapinjao.

Kad smo otkrili da smo oboje jedinci, međutim, opustili smo se. I ona i ja prvi put smo upoznali nekog tko je također jedino dijete. A oboje smo dobro znali i držali u sebi kako je to biti jedinac. Često smo se zajedno vraćali iz škole. Polako smo, zbog njezine noge, pješačili kilometar i pol do kuće i razgovarali o svemu i svačemu.

Što smo više razgovarali, više smo shvaćali koliko imamo zajedničkog: ljubav prema knjigama i glazbi, da mačke i ne spominjemo. Oboje smo slabo umjeli drugima objasniti što osjećamo. Oboje smo imali dugi popis jela koja ne želimo jesti. Što se tiče predmeta u školi, oboje smo se s lakoćom usredotočavali na one koje volimo; predmete koje nismo voljeli mrzili smo iz dna duše. Ali postojala je jedna krupna razlika među nama—Šimamoto se, mnogo više od mene, svjesno umatala u zaštitni oklop. Za razliku od mene, trudila se učiti predmete koje ne voli i dobivala dobre ocjene. Kad je za užinu dobila hranu koja joj se gadi, ipak ju je jela. Drugim riječima, izgradila je oko sebe mnogo viši obrambeni zid nego ja. Ono što se krilo iza toga zida, međutim, bilo je vrlo slično kao kod mene.

Za razliku od društva drugih djevojčica, sa Simamoto sam se mogao opustiti. Volio sam se vraćati kući s njom. Malo je šepala dok je hodala. Katkad smo na pola puta morali sjesti na klupu u parku da se odmori, ali nije me to smetalo. Naprotiv—čak mi je bilo drago što mi se pruža prilika duže biti s njom.

Ubrzo smo počeli zajedno provoditi mnogo vremena, ali ne sjećam se da nas je tko zbog toga zezao. To me tada nije čudilo, ali sad mi je gotovo nevjerojatno. Napokon, djeca se u tim godinama po prirodi stvari rugaju svakom paru koji djeluje blisko. Možda se razlog tome krio u Šimamotinu karakteru. Nešto u njoj tjeralo je druge na napetu pozornost. Tako se držala da su ljudi mislili: Auh, bolje da pred ovom curom ne valjam gluposti. Čak su se profesori katkad pred njom susprezali od nelagode. Možda je to imalo veze s njezinom šepavom nogom. U svakom slučaju, prevladavalo je mišljenje kako Simamoto nije osoba koju se zadirkuje, a što se mene tiče, to je bilo sasvim u redu.

Za vrijeme tjelesnog sjedila je kraj terena, a kad je naš razred išao na dugi izlet ili planinarenje, ostajala je kod kuće. Isto je bilo s ljetnim plivačkim kampom. Na godišnjem sportskom školskom natjecanju držala se malo kiselo. Ali inače je njezin školski život po svemu bio tipičan. Gotovo nikad nije spominjala svoju nogu. Ako me pamćenje služi, niti jednom. Kad smo išli zajedno iz škole, niti jednom mi se nije ispričala što zbog nje hodam sporije niti joj se lice snuždilo jer se

toga sjetila. Znao sam, međutim, da nogu ne spominje upravo zato što joj je to problem. Nije rado posjećivala drugu djecu jer bi na

H

ulazu morala po japanskom običaju skinuti cipele. Pete cipela bile su joj različite visine, a same cipele različita oblika—što je po svaku cijenu htjela sakriti. Cipele mora da su joj radili po mjeri. U vlastitoj kući prvo je bacala cipele u zidni ormar, što je brže mogla.

Simamoto je u dnevnoj sobi imala novu novcatu liniju i kod nje sam dolazio slušati glazbu. Linija je bila odlična. Ali zbirka ploča njezina oca zaostajala je kvalitetom. Imao je najviše petnaest ploča, uglavnom kompilacija laganih klasika. Tih smo petnaest ploča preslušali tisuću puta i još se danas sjećam te glazbe—svake pojedine note.

Simamoto je bila zadužena za ploče. Kad je izvadila ploču iz omota, pažljivo bi je položila na gramofon ne dodirujući utore prstima i, nakon što je dršku sićušnom četkicom očistila od prašine, polako i nježno spustila bi iglu na ploču. Kad je ploča završila, poprskala bi je sredstvom za čišćenje i obrisala je mekom krpom. Naposljetku je vraćala ploču u omot i na njezino mjesto na polici. Otac ju je podučio tom postupku i slijedila je njegove upute smrtno ozbiljna izraza, stisnutih očiju, zadržavajući dah. Ja sam za to vrijeme sjedio na kauču i motrio svaki njezin pokret. Tek kad se ploča vratila na sigurnost police, ona bi se okrenula prema meni i nasmiješila. A ja sam svaki put mislio isto: nije to ploča što ona drži u ruci, nego krhka dušica u staklenoj boci.

Ja nisam imao ni ploče ni gramofon. Moji roditelji nisu osobito marili za glazbu. Zato sam neprestano slušao mali plastični tranzistor. Najviše sam volio rock'n'roll, ali s vremenom sam počeo uživati i u Šimamotinoj vrsti klasične glazbe. Bila je to glazba iz drukčijeg svijeta, što je imalo

svoju privlačnost, ali volio sam je najviše zato što je ona pripadala tom svijetu. Jednom ili dva puta tjedno nas smo dvoje sjedili na kauču, pili čaj koji nam je skuhalo njezina majka i provodili poslijepodne slušajući Rossinijeve uvertire, Beethovenovu

"Pastoralnu simfoniju" i Suitu Peera Gynta. Njezinoj je majci bilo drago što se družimo. Bila je sretna što joj je kći našla prijatelja čim se preselila u novu školu, a valjda je pomagalo i što sam bio uvijek

uredno odjeven. Meni je, iskreno govoreći, njezina majka bila antipatična, koliko god se trudio. Bez nekakva naročitog razloga.

Uvijek je bila ljubazna prema meni, ali u njezinu sam glasu naslućivao tračak razdražljivosti i to je u meni budilo nelagodu.

Od svih ploča njezina oca najviše mi se sviđala snimka Lisztovih klavirskih koncerata —jedan koncert na svakoj strani. Sviđala mi se iz dva razloga. Kao prvo, omot je bio prekrasan. Kao drugo, nitko koga sam poznavao—s izuzetkom Šimamoto, dakako—nije slušao Lisztove klavirske koncerte. Sama mi je pomisao bila uzbudljiva.

Otkrio sam svijet koji nitko oko mene ne poznaje—tajni vrt u koji samo ja smijem ući. Osjećao sam se uzvišeno, uznesen na višu razinu postojanja.

A sama je glazba bila čudesna. U početku mi je zvučala pretjerano, umjetno, čak neshvatljivo. Malo pomalo, međutim, kod opetovanog preslušavanja počela mi se u mislima oblikovati nejasna slika—slika koja nešto znači. Kad sam zatvorio oči i koncentrirao se, glazba je nadirala prema meni u nizu vrtloga. Prvo bi se stvorio jedan vrtlog, a iz njega se oblikovao drugi. A drugi bi se vrtlog spojio s trećim. Ti su vrtlozi, sad shvaćam, bili pojmovi, aps-traktne ideje. Više od svega sam želio o njima pričati Šimamoto. Ali izmicali su običnom jeziku. Bio mi je potreban kompletan novi rječnik, ali pojma nisam imao kakav. Štoviše, nisam čak znao vrijedi li trošiti riječi na to što osjećam. Nažalost, više se ne mogu sjetiti imena pijanista. Sjećam se samo jarkošarenog omota i težine same ploče. Ploča je bila debela i posebno teška na neki tajanstveni način.

U zbirci je bila i po jedna ploča Nata Kinga Colea i Binga Crosbvja.

Te smo ploče često slušali. Crosbv je pjevao božične pjesme u kojima smo uživali bez obzira na godišnje doba. Čudno je kako smo mogli bezbroj puta ponovno uživati.

Jednog prosinačkog dana Šimamoto i ja smo sjedili u njezinoj dnevnoj sobi. Na kauču, kao i obično, i slušali ploče. Majka joj je izišla po nekom poslu i bili smo sami. Spustilo se oblačno, tmurno zimsko poslijepodne. Sunčeve su se zrake, posute finom prašinom, jedva probijale kroz debeli sloj oblaka. Sve je bilo mutno i nepomično. Bližio se suton i u sobi se smračilo kao da je pala noć.

Pa-rafinska pećica oblijevala je prostoriju slabim rumenim sjajem.

Nat King Cole je pjevao "Pretend". Naravno, tad još pojma nismo imali što znače engleske riječi pjesme. Doživljavali smo ih više kao čarobno zazivanje. Ali volio sam tu pjesmu i toliko sam je puta čuo da sam mogao oponašati uvod:

Pretend you're happy when you're blue It isn't very hard to do
Ta pjesma i ljupki smiješak što je uvijek krasio Šimamo-16

tino lice za mene su bili jedno te isto. Riječi kao da su izražavale stanovit pogled na život, premda mi je katkad bilo vrlo teško život gledati na taj način.

Simamoto je nosila plavi džemper s okruglim izrezom. Imala je dosta plavih džempera; valjda joj je to bila najdraža boja. Ili je te džempere birala jer su dobro pristajali uz tamnoplavi kaput što ga je uvijek nosila u školu. Bijeli ovratnik bluze izvirivao joj je uz vrat.

Komplet su zaokruživale karirana suknja i bijele pamučne sokne.

Mekani, tijesni džemper otkrivao joj je blago zaobljene grudi.

Sjedila je na kauču podvijenih nogu. Jednim se laktom podbočila na naslon kauča i, dok je slušala glazbu, kao da se zagledala u kakav udaljeni, izmaštani prizor.

"Misliš da je istina što kažu—da se roditelji jedinaca ne slažu dobro?" upitala me.

Razmislio sam o tome. Ali nisam uspio razabrati uzrok i posljedicu.

"Gdje si to čula?" upitao sam ja.

"Netko mi je rekao. Već davno. Roditelji koji se bogzna kako ne slažu ostanu na jednom djetetu. Ražalostila sam se kad sam to čula."

"Hmmm...", rekao sam.

"Tvoji se mama i tata dobro slažu?"

Nisam na to umio odmah odgovoriti. Nikad do tad nisam o tome razmišljao.

"Moja majka je fizički dosta slaba", rekao sam. "Nisam siguran, ali mislim da je za nju bilo prenaporno imati još jedno dijete poslije mene."

"Jesi se ikad pitao kako bi bilo imati brata ili sestru?"

"Ne."

"Zašto ne?"

Podigao sam omot ploče sa stola. Bilo je pretamno da pročitam što piše na njemu. Odložio sam ga i nekoliko puta zapešćem protrljao

oči. Majka mi je jednom postavila posve isto pitanje. Moj odgovor nije je ni razveselio ni rastužio. Jednostavno ju je zbunio. Ali za mene je to bio potpuno pošten, totalno iskren odgovor.

Sve ono što sam želio reći mi se pomiješalo dok sam govorio i činilo mi se da objašnjavam u beskraj. Ali htio sam nekako razjasniti sljedeće: ja koji sam sad ovdje odrastao sam bez braće i sestara. Da imam braću i sestre, ja ne bih bio ja. Zato je za mene ovakvog kakav jesam neprirodno i misliti kako bi bilo da imam braću i sestre...

Drugim riječima, mislio sam da je majčino pitanje besmisleno.

Isto sam odgovorio i Simamoto. Dok sam govorio, ona je netremice zurila u mene. Nešto u njezinom izrazu privlačilo je ljude. Kao da je —i to mi je dakako sinulo tek kasnije—nježno, sloj po sloj, gulila koru ljudskoga srca, a to je vrlo senzualan osjećaj. Usne su joj se lagano, gotovo neprimjetno micale sa svakom promjenom izraza, a duboko u njezinim očima nazirao sam odsjaj sitnog svjetla, poput sćušne svjećice što treperi u tamnoj i tiješnoj sobi.

"Mislim da razumijem što hoćeš reći", rekla mi je zrelim, tihim glasom.

"Zbilja?"

"M-m", odgovorila je. "Neke se stvari na ovom svijetu mogu promijeniti, a neke ne. A protok vremena jedna je od onih stvari koje se ne mogu mijenjati. Kad si dovde došao, nema povratka. Što ti misliš?"

18

o sam.

prođe određeno vrijeme, stvari se stvrdnu. Kao ce-u kanti. I nema više povratka. Hoću reći da se cement od kojeg si izrađen skrutnuo i ti kakav si sad ne možeš više biti netko drugi."

"Valjda sam to mislio", rekao sam nesigurno. Šimamoto je neko vrijeme gledala u svoje ruke. "Znaš, katkad počnem razmišljati. O tome kako ću odrasti i udati se. Zamišljam u kakvoj ću kući stanovati, što ću raditi. I razmišljam o tome koliko ću djece imati."

"Ma daj", rekao sam. "Nisi nikad o tome razmišljao?" Zatresao sam glavom. Odakle joj ideja da bi dvanaesto-godišnjak mogao misliti o takvim stvarima. "I onda, koliko djece želiš?"

Položila je na koljena ruku koja joj je dotad bila prebačena preko naslona kauča. Tupo sam se zagledao u njezine prste koji su pratili karirani uzorak suknje. Bilo je u tome nečeg čudnog, kao da nevidljiva nit što joj izlazi iz vrškova prstiju ispreda posve novi pojam vremena. Sklopio sam oči i u tami su me zabljesnuli uskovitlani virovi. Bezbrojni su se vrtlozi stvarali i iščezavali bez zvuka. Negdje u daljini, Nat King Cole pjevao je "južno od granice".

Pjesma je govorila o Meksiku, ali tad još o tome nisam imao pojma.

Riječi "južno od granice" zvučale su mi neobično i privlačno. Bio sam uvjeren da južno od granice leži nešto čudesno. Kad sam otvorio oči, Šimamoto je još prelazila prstima po suknji. Negdje duboko u tijelu probola me ugodno slatka bol.

"Čudno je to," rekla je, "ali kad god mislim o djeci, uvijek zamišljam da imam samo jedno dijete. Nekako si mogu predstaviti da ću postati majka. Majka sam i imam dijete. S tim nemam problema. Ali ne mogu zamisliti da to dijete ima braću ili sestre. Dijete je jedinac."

Bila je nedvojbeno odviše ozbiljna za svoje godine. Siguran sam da sam je privlačio jer sam pripadao suprotnome spolu—baš kao što je ona privlačila mene. Ali nisam pojma imao što da počnem s tim osjećajima. Nije ni Šimamoto, rekao bih. Samo smo se jednom držali za ruke. Nekamo me vodila i zgrabila me za ruku kao da hoće reći, Ovuda—daj požuri. Ruke su nam se stiskale možda najviše deset sekundi, ali meni je izgledalo kao trideset minuta. Kad mi je pustila ruku, odjednom sam se osjetio izgubljenim. Sve se to odigralo

sasvim prirodno, to kako me uhvatila za ruku, ali znao sam da je umirala od želje da me drži za ruku.

Dodir njezine ruke u mojoj zauvijek mi se utisnuo u dlan. Njezina je ruka bila drukčija od svih ostalih ruku koje sam držao, drukčija od svakog dodira koji sam poznavao. Bila je to samo sitna, topla ručica dvanaestogodišnje djevojčice, ali opet su ti prsti i taj dlan bili kao staklena vitrina natrpana svime što sam htio znati—i svime što sam morao znati. Kad me uhvatila za ruku, pokazala mi je što je to sve. I da u zbiljskom svijetu postoji takvo mjesto. U roku od tih deset sekundi pretvorio sam se u malenu pticu i odlepršao u zrak dok je oko mene fijukao vjetar. S nebeskih visina vidio sam udaljeni prizor. Tako je daleko bio da nisam mogao jasno razabrati što je, ali vidio sam da je ondje nešto i znao sam da ću jednoga dana otputovati na

21

to mjesto. Od te mi je spoznaje zastao dah i zadrhtalo mi je u grudima.

Vratio sam se kući i, sjedeći za pisaćim stolom, dugo sam gledao u prste koje je Simamoto stezala svojom rukom. Bio sam izvan sebe od sreće što me držala za ruku. Njezin nježni dodir danima me je grijao oko srca. Istodobno me i smućivao, zbog njega sam bio zbunjen, čak na neki način tužan. Kako da se uopće suočim s tom toplinom oko srca?

Kad smo završili osnovnu školu, Simamoto i ja smo se upisali svaki u svoju srednju školu. Odselio sam se iz kuće u kojoj sam dotad stanovao u drugi grad. Kažem drugi grad, ali zapravo sam bio samo dvije postaje vlaka udaljen od mjesta gdje sam odrastao i prva tri mjeseca nakon što sam se preselio posjetio sam Simamoto tri ili četiri puta. Ali to je bilo to. Naposljetku sam prestao odlaziti u posjete. Oboje smo bili u onoj osjetljivoj dobi kad je sama činjenica da idemo u različite škole i da stanujemo na udaljenosti od dvije željezničke postaje jedno od drugoga dostajala da mi se učini kako su se naši svjetovi potpuno promijenili. Imali smo različite prijatelje, različite školske uniforme i udžbenike. Moje tijelo, glas, način razmišljanja naglo su se mijenjali i neočekivana, nespretna nelagoda zaprijetila je intimnom svijetu koji smo stvorili. Simamoto je, naravno, doživljavala još veće tjelesne i psihičke promjene. I zbog svega toga osjećao sam se neugodno. Njezina me majka počela čudnovato gledati. Zašto taj dječak neprestano dolazi? kao da je govorila. Više ne stanuje u susjedstvu i ide u drugu školu. Možda sam jednostavno bio preosjetljiv.

22

Tako smo se Simamoto i ja udaljili i na kraju je više uopće nisam vidao. A to je vjerojatno (vjerojatno je jedina riječ koja mi se čini prikladnom u ovom slučaju; ne smatram da mi je dužnost istraživati prostranstva sjećanja koja zovemo prošlošću i prosuđivati što je ispravno, a što ne) bila pogreška. Morao sam ostati što je moguće bliže njoj. Trebao sam je i ona je trebala mene.

Ali bio sam odviše nesiguran u sebe i previše sam se bojao da će me povrijediti. Nikad je više nisam vidio. To jest, vidio sam je tek mnogo godina kasnije.

Čak i kad smo se prestali viđati, mislio sam na nju s velikom nježnošću. Te uspomene bodrile su me i tješile dok sam se probijao kroz zbrku i bol adolescencije. Dugo je zauzimala posebno mjesto u mojem srcu. Čuvao sam to mjesto baš za nju, kao da na stolu u tihom kutu restorana stoji znak "rezervirano". Uprkos činjenici da sam bio siguran kako je nikad više neću vidjeti.

Kad sam je poznao, bilo mi je tek dvanaest godina i nisam imao pravih seksualnih osjećaja ni želje. Premda priznajem da sam se mutno zanimao za oblinu njezinih grudi i ono što se krije pod suknjom. Ali nisam znao ni što to znači niti kamo može odvesti.

Naćuljenih ušiju i sklopljenih očiju, zamišljao sam postojanje jednog određenog mjesta. Mjesto koje sam zamišljao nije još bilo potpuno.

Bilo je maglovito, nejasno, mutnih obrisa. A opet, bio sam siguran da me tamo čeka nešto od životne važnosti. I znao sam još i ovo: da Simamoto netremice gleda taj isti prizor.

Mi, nas dvoje, bili smo još nepotpuna stvorenja, i tek smo počinjali naslućivati da postoji neočekivana zbilja

koju ćemo svladati i usvojiti, koja će nas ispuniti i učiniti nas cijelim.

Stajali smo pred vratima koja dotad još nismo vidjeli. Nas dvoje sami, pod tračkom svjetla, čvrsto stišćući jedno drugom ruku tek kratkih deset sekundi vremena koje začas prolete.

24

U srednjoj školi bio sam tipični tinejdžer. Nastupila je druga faza mojeg života, novi korak u osobnom razvoju — napuštanje ideje da sam različit od drugih i prihvaćanje normalnosti. Ne da nisam imao svojih problema. Ali koji šesnaestogodišnjak ih nema? Postupno sam se približavao svijetu, a svijet se bližio meni.

Kad sam navršio šesnaest, nisam više bio sitni, kržljavi jedinac. U prvom srednje počeo sam trenirati plivanje na bazenu u blizini kuće. Svladao sam kraul i dva puta tjedno odlazio sam na bazen te ga preplivavao po dužini. Ramena i grudi su mi se razvili, mišići se razjačali i na-peli. Nestalo je ono boležljivo dijete koje bi i od najmanjeg propuha dobilo temperaturu i završilo u krevetu. Često sam stajao gol pred ogledalom u kupaonici i pažljivo pregledavao svaki djelić svojeg tijela.

Mijenjao sam se tako brzo da sam promjene gotovo mogao pratiti golim okom. I uživao sam u njima. Ne mislim reći da sam skakao od veselja što postajem odrastao čovjek. Manje me veselio proces sazrijevanja, više moja transformacija. Mogao sam postati novi ja.

Volio sam čitati i slušati glazbu. Uvijek sam volio knjige, a moje je zanimanje za njih naraslo i zbog prijateljstva sa Simamoto. Počeo sam redovito posjećivati knjižnicu i gutao sam svaku knjigu koja mi je dopala u ruke. Kad bih jednom počeo knjigu, nisam je mogao odložiti. Čitanje je bilo poput ovisnosti; čitao sam dok sam jeo, na vlaku, u krevetu do kasno u noć, u školi gdje sam knjigu skrivao pod klupom da mogu čitati pod satom. Uskoro sam kupio i malu liniju i provodio sam sve vrijeme u svojoj sobi gdje sam slušao jazz ploče. Ali nisam imao gotovo nikakve želje bilo s kim razgovarati o onome što sam doživljavao kroz knjige i glazbu. Bio sam sretan sam sa sobom i nisam želio biti nitko drugi. U tom smislu, može se reći da sam bio uobraženi samotnjak. Gadili su mi se svi timski sportovi. Mrzio sam svaku vrst natjecanja gdje bih morao postizati bodove protiv nekog drugog. Mnogo mi je draže bilo plivati i plivati, sam i u tišini.

Ne da sam bio totalni samotnjak. Uspio sam steći nekoliko bliskih prijatelja u školi, bar dvoje-troje. Samu školu sam mrzio. Činilo mi se da me neprestano hoće zgnječiti i da uvijek moram biti pripravan na

obranu. To me očvrs-nulo. Da nije bilo mojih prijatelja, iz tih bih nesigurnih tinejdžerskih godina izašao s još više ožiljaka.

Kad sam krenuo na plivanje, prestao sam biti tako izbirljiv u jelu i naučio sam razgovarati s djevojkama da ne pocrvenim. I dalje sam bio jedinac, ali tome nitko više nije pridavao ni najmanje pozornosti. Barem izvana, izgledalo je da sam se oslobodio prokletstva jedinog djeteta.

A imao sam i curu.

26

Nije bila posebno zgodna, i sigurno je ni jedna mama ne bi izdvojila na razrednoj fotografiji kao najzgodniju djevojku na školi. Ipak, kad sam je prvi put sreo, pomislio sam kako je baš slatka. To se ne vidi na slici, ali imala je neku izravnu toplinu koja je privlačila ljude.

Nije bila ljepotica s kojom bih se pravio važan. Ali nisam ni ja bio neka premija.

Išli smo u isti, treći razred srednje škole i često smo zajedno izlazili.

Ispočetka s drugim parovima, kasnije samo nas dvoje. Iz nekog razloga uvijek sam se s njom u društvu osjećao opušteno. Mogao sam govoriti što god mi padne na pamet, ona me pozorno slušala.

Čak i kad sam lupetao potpune besmislice, po izrazu njezina lica dalo se zaključiti da joj upravo opisujem veličanstveno otkriće koje će promijeniti tijek povijesti. Ona se prva nakon Simamoto divila bilo čemu što sam govorio. A ja sam sa svoje strane htio znati sve što se o njoj može znati. Što svaki dan jede, u kakvoj sobi stanuje.

Sto vidi sa svojeg prozora.

Zvala se Izumi. Super mi je tvoje ime, rekao sam joj prvi put kad smo razgovarali. Na japanskom to znači "planinski izvor". Baci u njega sjekiru i iskočit će vila, rekao sam, misleći na bajku. Nasmijala se. Izumi je imala tri godine mlađu sestru i pet godina mlađeg brata. Otac joj je bio zubar i stanovali su—nimalo neočekivano—u kući s vrtom i s psom. Pas je bio alzaški ovčar Karl, koji je ime dobio, vjerovali ili ne, po Karlu Mancu. Otac joj je bio član japanske Komunističke partije. Valjda na svijetu ima još zubara komunista, ali svi bi oni po svoj prilici stali u četiri ili pet autobusa. I zato mi se činilo kako je baš čudno što otac

27

moje djevojke pripada toj rijetkoj sorti. Izumini roditelji fanatično su igrali tenis i svake su nedjelje neizostavno, naoružani reketima, odlazili na teniski teren. Zubar komunist i teniski manijak—kakva bizarna kombinacija! Izumi nije zanimala politika, ali voljela je roditelje i svako malo odigrala bi s njima pokoji teniski meč.

Nagovarala me da im se i ja pridružim, ali ja baš nisam tip za tenis.

Zavidjela mi je što sam jedinac. Nije se slagala ni s bratom ni sa sestrom. Po njoj, bila bi sretna da više nikad ne vidi to dvoje bezdušnih idiota. Uvijek sam željela biti jedinica, rekla je, da živim kako me volja, a ne da me vječno netko gnjavi za svaku sitnicu.

Na trećem sam je sastanku poljubio. Toga je dana ona došla kod mene. Majka mi je bila u kupovini pa smo imali cijelu kuću na raspolaganju. Kad sam približio lice njezinom i dodirnuo joj usne svojim usnama, samo je skopila oči i šutjela. Priredio sam desetak isprika za slučaj da se naljuti ili okrene glavu od mene, ali nisam trebao niti jednu. S usnama na njezinima, zagrlio sam je i privukao sebi. Ljeto se bližilo kraju i ona je na sebi imala haljinu od laganog krepa, svezanu u struku pojasem koji je lepršao iza nje kao repić.

Dodirnuo sam rukom kopču njezina grudnjaka. Osjetio sam njezin dah na vratu. Tako sam se uzbudio da mi se činilo da će mi srce iskočiti iz tijela. Penis mi je bio pred eksplozijom; pritiskao se o njezino bedro i ona se malko pomakla u stranu. Ali to je bio sve.

Očito joj nije bilo neugodno.

Neko smo vrijeme sjedili na kauču i stezali se u zagrljaju. Na stolici preko puta sjedila je mačka. Otvorila je oči, pogledala prema nama, protegnula se i ponovno zaspala. Gladio sam Izumi po kosi i usnama joj prelazio po malim ušima. Mislio sam kako bih morao nešto reći, ali ništa mi nije padalo na pamet. Jedva sam mogao disati, kamoli govoriti.

Ponovno sam je uhvatio za ruku i još jednom poljubio. Dugo smo šutjeli.

Kad sam je otpratio do stanice, nisam se mogao smiriti. Vratio sam se kući, ispružio na kauč i zabuljio u strop. Misli su mi se kovitlale.

Napokon se vratila majka i rekla da će pripremiti večeru. Ali nije mi bilo do jela. Bez riječi sam izašao i dobra dva sata lutao po gradu.

Bio je to čudan osjećaj. Više nisam bio sam, a opet, istodobno sam čutio duboku samoću kakvu nikad prije nisam iskusio. Kao i kad sam prvi put stavio naočale, perspektiva mi se odjednom promijenila. Stvari u daljini mogao sam rukom dotaknuti, predmeti nekoć mutni izbistrili su se do kristalne jasnoće.

Taj dan na odlasku Izumi mi je zahvalila i rekla mi kako je sretna.

Nije samo ona bila sretna. Nisam mogao vjerovati da mi je neka djevojka zbilja dopustila da je poljubim. Kako da ne budem izvan sebe od sreće? Ipak, nisam mogao biti do kraja, bez zadržke sretan.

Osjećao sam se kao toranj kojem su potkopali temelje. Visoko gore, što sam dulje gledao u daljinu, jače mi se vrtjelo. Zašto ona? pitao sam se. Što ja uopće znam o njoj? Našao sam se s njom nekoliko puta, malko smo popričali, to je sve. Obuzela me nervoza, nemir, nisam se mogao kontrolirati.

Da je to Šimamoto, ne bi bilo nikakve zbrke. Svatko od nas bi potpuno prihvatio onog drugog, bez ijedne izgovorene riječi. Bez nelagode, bez tjeskobe. Ali Šimamoto više nije tu. Sad je u novom svijetu, svojem vlastitom, kao i ja.

29

Čemu uspoređivati Izumi i Simamoto. Vrata koja vode u Simamotin svijet s treskom su se zatvorila za mnom i moram se snaći u novom i drukčijem svijetu.

Bdio sam sve dok na nebu na istoku nije zabijelilo prvo svjetlo.

Odspavao sam dva sata, istuširao se i otišao u školu. Morao sam pronaći Izumi i s njom razgovarati o onome što se dogodilo među nama. Htio sam iz njezinih usta čuti da joj se osjećaji nisu promijenili. Posljednje što mi je rekla bilo je da je sretna, ali u hladnom svjetlu svitanja zvučalo mi je to više kao privid koji sam sanjao. Dan je prošao a da mi se nije pružila prilika da s njom razgovaram. Na odmoru se družila s prijateljicama, a kad je nastava završila, oputila se ravno kući. Samo jednom, dok smo hodnikom išli prema učionicama, uspjeli smo izmijeniti kratak pogled. Lice joj je ozario osmijeh kad me ugledala, a ja sam joj uzvratio smiješkom.

To je bilo sve. Ali u njezinom sam osmijehu naslutio potvrdu događaja jučerašnjeg dana. Sve je u redu, kao da je govorio taj osmijeh. Jučer se doista dogodilo. Kad sam se ukrcao na vlak kojim idem kući, zbrka u glavi mi se raščistila. Želio sam je i moja je želja nadvladala bilo kakve dvojbe.

Bilo je prilično jasno što sam želio. Izumi, голу, u intimnom odnosu sa mnom. Ali do konačnog me odredišta još čekao dug put. Postoji određeni red kojim se događaji odvijaju i taj se red mora poštovati.

Da dođe do seksa, moraš prvo otkopčati djevojci haljinu. A između otkapčanja i seksa ispriječio se cijeli jedan složeni proces u kojem se moralo donijeti dvadeset—možda trideset—istančanih odluka i procjena.

Prije svega, morao sam se domoći kondoma. Taj je korak zapravo dolazio na red malo podalje u lancu zbivanja, ali kondome sam morao nabaviti. Nikad ne znaš kad će ti zatrebati. Ali nisam mogao nonšalantno ušetati u ljekarnu, baciti novac na pult i kupiti paket kondoma kao da to radim svaki dan. Nikoga nisam mogao prevariti, odmah se vidjelo što sam—to jest, balavi srednjoškolac—a da i ne spominjem kako sam za takav drski pothvat bio prevelika kukavica. Mogao sam se poslužiti jednim od automata u susjedstvu, ali da me netko uhvati na djelu, našao bih se u vodi do grla. Tri ili četiri dana prevrtao sam taj problem po glavi bez kraja i konca.

Naposljetku se sve riješilo mnogo jednostavnije no što sam očekivao. Obratio sam se svojem prerano sazrelom prijatelju koji je bio naš mjesni stručnjak za ta pitanja. Pogledaj, ovakva je stvar, rekao sam mu, htio bih nekoliko kondoma, što trebam napraviti?

Nema frke, glatko mi je odgovorio. Mogu ti nabaviti cijelu kutiju.

Moj brat kupio ih je tonu preko nekog kataloga. Ne znam zašto ih je toliko kupio, ali ormar mu je pun kondoma. Neće ni primijetiti da jedna kutija nedostaje. Genijalno, oduševljeno sam rekao. Sutra mi je donio kondome u školu u papirnatou vrećici. Častio sam ga ručkom i zamolio da nikome ne pisne ni riječ. Nema problema, rekao je. Naravno da se izbrbljao, nekim ljudima je ispričao kako sam tražio kondome. Ovi su to prenijeli dalje i glas se pronio školom sve dok nije dopro do Izumi. Poslije škole pozvala me da se s njom popnem na terasu na krovu.

"Hajime, čujem da si dobio kondome od Nišide?"

3°

JII

pitala me. Riječ kondom nije joj baš lako kliznula s jezika. Kako ju je izgovorila, zvučalo je kao ime neke zarazne bolesti.

"Ovaj... da", priznao sam. Mučio sam se da nađem prave riječi. "To ništa ne znači. Mislio sam, znaš ono, možda je dobro imati ih pri ruci."

"Nabavio si ih zbog mene?"

"Ne, zapravo ne", rekao sam. "Samo me zanimalo kako izgledaju.

Ali ako ti to smeta, oprosti. Vratit ću ih ili ću ih baciti."

Sjedili smo na kamenoj klupici u kutu terase. Izgledalo je kao da će svaki čas pljusnuti kiša. Bili smo sasvim sami. Vladala je potpuna tišina. Nisam nikad vidio terasu na kojoj je tako tiho.

Naša je škola bila na brežuljku i odatle se pružao neprekinuti pogled na grad i na more. Jednom smo prijatelji i ja ukrali neke ploče iz prostorije Radijskog kluba i bacali ih s krova kao frizbije; letjele su u predivnom luku. Letjele su prema luci, radosno, kao da im je na trenutak netko udahnuo život. Ali na kraju jedna se ploča nije uspjela vinuti u zrak nego se drhtavo strmoglavila ravno dolje, na teniski teren gdje su prestravljene djevojke iz prvog razreda vježbale udarce. Dobili smo kaznu. To se dogodilo prije više od godinu dana, a sad sam ponovno na istom mjestu i djevojka me strogo ispituje o

kondomima. Podigao sam pogled i spazio pticu koja iscrtava polagani krug na nebu. Kako mora da je krasno biti ptica, pomislio sam. Ptice moraju samo letjeti. Ne moraju se brinuti o kontracepciji.

"Zbilja ti se sviđam?" upitala me tihim glasićem Izumi.

"Naravno", odgovorio sam. "Naravno da mi se sviđaš."

Stisnula je usnice i zagledala mi se ravno u lice. Tako me dugo gledala da me obuzela nelagoda.

"I ti se meni sviđaš, znaš", rekla je nakon nekog vremena.

Ali, pomislio sam ja.

"Ali", rekla je kao što sam i očekivao, "nema potrebe da srljamo."

Kimnuo sam glavom.

"Nemoj biti odviše nestrpljiv. Ja imam svoj ritam. Nisam tako pametna. Treba mi mnogo vremena da se pripremim za sve. Možeš čekati?"

Još sam jednom bez riječi kimnuo.

"Obećavaš?" upitala me.

"Obećavam."

"Nećeš me povrijediti?"

"Neću te povrijediti."

Neko je vrijeme gledala u svoje cipele. Crne, jednostavne mokasinke. U usporedbi s mojim cipelama, bile su maljušne kao igračke.

"Bojim se", rekla je. "U posljednje se vrijeme osjećam kao puž bez kućice."

"I ja se bojim", rekao sam. "Osjećam se kao žaba bez plivaćih kožica."

Podigla je pogled i nasmiješila se.

Bez riječi smo odšetali do sjenovitog dijela zgrade i stali se grliti i ljubiti, puž bez kućice i žaba bez kožica. Stezao sam je uz sebe.

Jezici su nam se na kratko dodirnuli. Napipao sam joj grudi kroz bluzu. Nije se opirala. Samo je sklopila oči i uzdahnula. Grudi su joj bile male i

J

33

udobno su pristajale u moj dlan, kao da su napravljene baš za tu svrhu. Položila mi je dlan na grudi iznad srca i dodir njezine ruke i otkucaji mojeg srca postali su jedno. Ona nije Simamoto, rekao sam samom sebi. Ne može mi dati ono što mi je davala Simamoto. Ali ona je tu, sva je moja i trudi se iz sve snage da mi da što više može.

Kako bih je ikad mogao povrijediti?

Ali nisam onda još shvaćao. Da mogu povrijediti nekoga tako strašno da se više nikad ne oporavi. Da osoba može samo svojim životom nepovratno oštetiti drugo ljudsko biće.

3

Izumi i ja hodali smo više od godinu dana. Jednom tjedno smo izlazili, išli smo u kino, zajedno učili u knjižnici, ili smo samo dugo, besciljno šetali. Što se seksa tiče, međutim, nismo nikad otišli do kraja. Otprilike dva puta mjesečno, kad su moji roditelji izlazili, dolazila je meni i mazili smo se na mom krevetu. Ali nikad se nije skinula do gola. Nikad ne znaš kad netko može uletjeti, uporno je ponavljala. Moglo bi se reći da je bila pretjerano oprezna. Nije se bojala; jednostavno se nije htjela naći u potencijalno neugodnoj situaciji.

Zato sam je uvijek morao grliti odjevenu od glave do pete i prtljati ispod njezina donjeg rublja kako sam znao i umio.

"Uspori", govorila mi je kad god sam pokazao kako sam razočaran.

"Treba mi vremena. Molim te."

Zapravo, ni meni se nije baš toliko žurilo. Ni sam nisam znao što hoću i svaka me sitnica mogla obeshrabriti. Naravno, sviđala mi se i bio sam zahvalan što mi je djevojka. Da nije hodala sa mnom, svoje bih adolescentske godine proveo u ustajalom sivilu. U biti je bila iskrena i

35

ugodna cura, svima simpatična. Ali naši su interesi bili udaljeni kao nebo i zemlja. Nije razumjela knjige koje sam čitao ni glazbu koju sam slušao pa o njima nismo mogli ravnopravno razgovarati. U tom se smislu moj odnos s njom dramatično razlikovao od veze sa Šimamoto.

Ali kad sam sjedio kraj nje i dodirivao joj prste, nutrinu mi je oblijevala prirodna toplina. Mogao sam joj reći što god sam htio.

Volio sam joj ljubiti očne kapke i onaj djelić tik iznad gornje usnice.

Volio sam joj i podići kosu i ljubiti joj sićušna uha, što ju je neizostavno tjeralo na hi-hot do suza. Čak i sad, kad god pomislim na nju, zamišljam tiho nedjeljno jutro. Blag, bistar dan koji tek što je počeo. Nema zadaće koju moram napisati, samo nedjelja kad mogu raditi što god hoću. S njom sam uvijek imao taj opušteni, komotni osjećaj nedjeljnog jutra.

Naravno, imala je svojih mana. Bila je prilično tvrdoglava i malo bogatija mašta ne bi joj škodila. Nije joj na pamet padalo da se i milimetar makne iz udobnog svijeta u kojem je odrasla. Nikad se nije tako unijela u nešto da potpuno zaboravi jesti i spavati. I voljela je i poštovala roditelje. Nije čudo što su stavovi koje je katkad iznosila — standardni stavovi djevojke od šesnaest, sedamnaest godina—bili pomalo bljutavi. U plus joj je išlo što je nikad nisam čuo da pljuje po nekome. I nikad me nije gnjavila pričama punim sebe. Sviđao sam joj se i bila je prema meni pažljiva. Pomno je slušala sve što sam imao reći i hrabrila me. Mnogo sam govorio o sebi i svojoj budućnosti, o tome što želim postati, kakav se nadam da ću biti čovjek. Sebeljubive dječačke bajke. Ali ona je pažljivo slušala. "Znam da ćeš biti divan čovjek kad narasteš. Ima u tebi nešto posebno", rekla mi je Izumi. I ozbiljno je to mislila.

Nikad mi još nitko to nije rekao.

A držati je u naručju—čak i potpuno odjevenu—bilo je fantastično.

Zbunjivalo me i razočaravalo, međutim, što kod nje nikad nisam uspio otkriti nešto posebno što postoji samo za mene. Popis njezinih vrlina daleko je nadmašivao popis njezinih mana i svakako zasjenjivao moje vlastite vrline, a opet nešto kao da je nedostajalo, nešto od vitalne važnosti. Da sam bar uspio točno odrediti što je nedostajalo, znam da bismo na kraju došli do toga da spavamo

zajedno. Ne bih se do vijeka suzdržavao. Čak i da mi je za to trebalo jako mnogo vremena, uvjario bih je kako je apsolutno nužno da spava sa mnom. Ali manjkalo mi je pouzdanja da stvar istjeram do kraja. Bio sam tek brzopleti sedamnaestogodišnjak s glavom punom požude i znatiželje. Ali čak i u toj svojoj glavi ipak sam znao da, ako ona ne želi seks sa mnom, ne smijem ništa poduzimati na silu.

Morao sam strpljivo čekati da kucne pravi čas.

Ipak, jednom sam držao Izumi u naručju голу. Ne mogu više podnijeti da te grlim odjevenu, preklinjao sam je. Ako ne želiš seks, u redu. Ali želim ti vidjeti tijelo, želim te držati u zagrljaju bez ijedne krpice. Moram, i ne mogu to više izdržati.

Izumi je na trenutak razmislila i onda rekla da, ako to zbilja želim, nema problema. "Ali obećaj mi", ozbiljno me pogledala, "da je to sve što ćeš raditi, u redu? Nemoj raditi ništa što ja ne želim."

Došla je meni jedne lijepe, vedre nedjelje početkom studenog.

Malko prohladne, doduše. Moji su roditelji išli 36

37

na komemoraciju za nekoga s očeve strane obitelji i zapravo sam trebao ići s njima. Rekao sam im da moram učiti za test i ostao sam kod kuće. Trebali su se vratiti tek navečer. Izumi je došla poslijepodne. Dok smo se mazili na mojem krevetu, svukao sam je.

Zatvorila je oči i pustila me da je razodijevam. Nije išlo glatko. I inače imam dvije lijeve, a ženska je odjeća prava petljancija. Na pola puta, Izumi je otvorila oči i preuzela stvar u svoje ruke. Imala je na sebi svijetloplave gaćice i grudnjak u istom tonu. Vjerojatno je rublje kupila posebno za ovu priliku; do tada je uvijek nosila rublje kakvo kćerima srednjoškol-kama kupuju mame. Napokon sam se i ja skinuo.

Grlio sam njezino golo tijelo i ljubio joj vrat i grudi. Gladio sam je po glatkoj koži i udisao njezin miris. Gol s njom u zagrljaju, pao sam u trans. Mislio sam da ću poludjeti ako ne uđem u nju. Ali ona me odlučno odgurnula.

"Žao mi je", rekla je.

Umjesto toga, uzela je moj penis u usta i cijelog ga po-lizala. To još nikad nije napravila. Prevlačila je jezikom preko vrška mog penisa, tako dugo dok mi se nije sasvim smutilo i svršio sam.

Poslije sam je privinuo uz sebe i milovao joj svaki komadić tijela.

Okupano jesenskim svjetlom, tijelo joj je bilo prekrasno i cijelu sam je obasuo poljupcima. Bilo je to zbilja predivno poslijepodne. Grlili smo se i mazili i ja sam svršavao i svršavao. Svaki put kad sam svršio, ona je otrčala u kupaonicu da ispere usta.

"Kakav čudan osjećaj", smijala se.

Hodao sam s Izumi već više od godinu dana, ali to su sasvim sigurno bili najsretniji trenutci koje smo proveli zajedno.

Goli, nismo imali što skrivati. Činilo mi se da znam o njoj više no ikad prije, a ona je valjda osjećala to isto. Nisu nam trebale riječi ni obećanja, nego postupno i sigurno taloženje malih zbilja.

Izumi je dugo ležala i šutjela, glave položene na moje grudi kao da mi osluškuje otkucaje srca. Gladio sam je po kosi. Bilo mi je sedamnaest godina, bio sam zdrav i na pragu odraslosti. Jedina riječ koja to može opisati je čudesno.

Negdje oko četiri poslijepodne, baš kad se Izumi počela odijevati spremajući se za odlazak, netko je pozvonio na vratima. Isprva sam

se pravio da ne čujem zvono. Nisam pojma imao tko je; ako ne otvorim, tko god da jest, valjda će odustati i otići. Ali zvonilo je uporno. K vragu, pomislio sam.

"Jesu se to tvoji vratili?" upitala je Izumi, blijeda od straha. Skočila je iz kreveta i užurbano počela skupljati odjeću.

"Ne brini. Ne mogu se vratiti tako rano. Osim toga, imaju ključ, ne bi zvonili." "Moje cipele!" rekla je. "Cipele?"

"Cipele su mi odmah kraj ulaznih vrata."

Navrat nanos sam se obukao, strčao niz stube i ubacio njezine cipele u ormar u predsoblju. Kad sam otvorio vrata, ugledao sam svoju tetu. Mlađu sestru moje mame koja je stanovala na otprilike sat vožnje vlakom od nas i prilično nas često posjećivala.

"Pa što si zaboga radio? Zvonim već satima", rekla je.

"Slušao sam glazbu sa slušalicama na ušima pa nisam 38

39

čuo da zvoniš", odgovorio sam. "Mojih nema—otišli su na komemoraciju. Vratit će se tek kasno navečer. Ali to i ti valjda znaš."

"Rekli su mi. Morala sam nešto obaviti u susjedstvu, a znala sam da kod kuće učiš pa sam mislila da bih mogla doći i skuhati ti večeru. Već sam sve kupila."

"Znam sam sebi skuhati večeru. Nisam dijete, znaš", rekao sam.

"Ali već sam sve kupila. A ti imaš posla, ne? Ja ću lijepo kuhati dok ti učiš."

O Bože, pomislio sam. Zemljo, otvori se. Kako će sad Izumi kući? U mojoj se kući moralo proći kroz dnevnu sobi da se stigne do izlaznih vrata, a onda na putu do vrtnih vrata proći točno ispred kuhinjskog prozora. Naravno, mogao sam predstaviti Izumi kao prijateljicu koja me došla posjetiti, ali navodno sam intenzivno učio za ispit. Ako se sazna da mi je u gostima bila djevojka, bit će vraga.

Nisam mogao tetu zamoliti da to zataji mojim roditeljima. Teta je bila sasvim u redu, ali čuvanje tajne nije joj bila jaka strana.

Dok je teta u kuhinji vadila namirnice iz vrećica, odnio sam Izumine cipele na kat. Čekala me već potpuno odjevena. Objasnio sam joj kako stvari stoje.

Probljerala je. "Joj meni, što ću sad? Što ako se ne uspijem izvući oдавде? Znaš da moram biti doma na vrijeme za večeru. Ako zakasnim, moji će podivljati!"

"Ne brini. Sve će biti u redu. Nešto ćemo smisliti", smirivao sam je ja. Ali zapravo, baš kao ni ona, pojma nisam imao što da poduzmemo.

"I ne mogu naći žabicu s haltera. Sve sam pretražila."

"Žabicu?" upitao sam.

"To je mala metalna stvarčica, evo ovolika."

Pročešljao sam sobu od poda do uzglavlja kreveta. Ali nisam ga našao.

"Žao mi je. Ne možeš bez čarapa, samo ovaj put?" upitao sam je.

Otišao sam u kuhinju gdje je teta sjeckala povrće. Treba nam ulje, rekla je i zamolila me da skoknem u dućan po ulje. Nisam mogao odbiti pa sam se odvezao biciklom da dućana u susjedstvu. Vani se već mračilo. Ako ovako nastavimo, Izumi bi mogla zauvijek ostati

zarobljena u mojoj kući. Morao sam poduzeti nešto prije no što mi se vrate roditelji.

"Mislim da nam je jedina šansa da šmugneš dok mi je teta na zahodu", rekao sam Izumi.

"Misliš da će upaliti?"

"Ajmo probati. Ne možemo samo bespomoćno sjediti i češati se po glavi."

Čekat ću dolje dok teta ne ode na zahod; tad ću dva puta glasno pljesnuti dlanovima. Izumi će sići u prizemlje, obući cipele i izaći iz kuće. Ako uspije umaknuti, nazvat će me iz obližnje telefonske govornice.

Teta je zadovoljno pjevuckala dok je rezala povrće, kuhala juhu od misoa i pržila jaja. Ali vrijeme je prolazilo, a ona nije išla na zahod.

Kako su stvari stajale, lako je moguće da je uvrštena u Guinnessovu knjigu rekorda kao vlasnica najvećeg mjehura na svijetu. Baš kad sam htio odustati, razvezala je pregaču i izašla iz kuhinje. Čim sam shvatio da je u zahodu, odjurio sam u dnevnu sobu i iz sve snage dva puta pljesnuo. Izumi je na prstima docup-41

40

kala niz stube s cipelama u rukama, brzo ih navukla i odšuljala se kroz vrata što je tiše mogla. Otišao sam u kuhinju da provjerim je li prošla kroz vrtna vrata. Sekundu kasnije, teta je izašla iz zahoda.

Duboko sam odahnuo od olakšanja.

Izumi je telefonirala pet minuta kasnije. Rekao sam teti da se vraćam za petnaest minuta i izašao. Izumi je stajala pred govornicom.

"Odvratno mi je ovo", rekla je prije no što sam uspio bilo što izustiti.

"Ovo ne želim više nikad ponoviti."

Nisam joj mogao zamjeriti što je ljuta i uzrujana. Odveo sam je u park u blizini stanice i posjeo na klupu. I nježno je držao za ruku.

Imala je bež kaput preko crvenog džempera. S ljubavlju sam se sjetio što se krije ispod.

"Ali danas je bilo krasno. Mislim, dok se nije pojavila teta. Tebi nije?" upitao sam je.

"Naravno da sam uživala. Divno mi je kad god sam s tobom. Ali poslije nikad ne znam što da mislim." O čemu?

"O budućnosti. Kad završimo srednju školu, ti ćeš se upisati na fakultet u Tokiju, a ja ću ostati ovdje. Sto će biti s nama?"

Već sam odlučio da ću poslije mature upisati fakultet u Tokiju.

Umirao sam od nestrpljenja da odem iz rodnog grada, da živim sam, daleko od roditelja. Moj opći uspjeh u školi nije bio osobit, ali u predmetima koje sam volio dobivao sam dobre ocjene a da nisam ni privirio u knjigu pa mi nije bio nikakav problem upisati se na privatni fakultet gdje su prijamni ispiti obuhvaćali samo nekoliko predmeta. Ali nije bilo teorije da mi se Izumi pridruži u Tokiju. Njezini su roditelji željeli da oстане kraj njih, a ona nije bila buntovnički tip. Zato je htjela da i ja ostanem tamo gdje jesam.

Imamo dobar fakultet i ovdje, uvjerala me. Zašto se moraš seliti čak u Tokio? Da sam joj obećao kako neću otići, siguran sam da bi spavala sa mnom.

"Ma daj", rekao sam. "Pa ne idem na kraj svijeta. Do Tokija ima samo tri sata puta. A fakultetski su praznici dugački pa ću tri ili četiri mjeseca godišnje provoditi ovdje." To sam joj objasnio sigurno deset puta, ako ne i više.

"Ali ako odeš, zaboravit ćeš me. I naći ćeš drugu djevojku", rekla je ona. I te sam rečenice čuo najmanje deset puta, ako ne i više.

Rekao sam joj da se to neće dogoditi. Jako mi se sviđaš, rekao sam, kako bih te mogao samo tako zaboraviti? Ali nisam bio tako siguran. Puka promjena okoline može dovesti do strahovitih pomaka u protoku vremena i emocija; točno se to dogodilo Simamoto i meni. Mogli smo i dalje biti vrlo bliski, ali udaljenost od nekoliko kilometara ceste bila je dovoljna da pođemo svaki svojim putem. I ona mi se jako sviđala, a i pozivala me da joj dođem u posjete. A ipak sam je naposljetku prestao posjećivati.

"Samo jedno nikako ne mogu shvatiti", rekla je Izumi. "Kažeš da ti se sviđam. I da se hoćeš brinuti za mene. Ali koji put ne znam što ti se vrti po glavi."

Izumi je izvadila rupčić iz džepa kaputa i obrisala suze. Osupnulo me kad sam shvatio da već neko vrijeme plače. Nisam pojma imao što da kažem pa sam samo sjedio i čekao da ona nastavi.

"Ti voliš o stvarima promisliti sam, svojom glavom, i ne 42

43

sviđa ti se kad te o tome odviše propituju. Možda zato što si jedina. Navikao si misliti i djelovati sam. Za tebe je najvažnije da ti nešto razumiješ, i to ti je dovoljno." Za-tresla je glavom. "A to me straši. Osjećam se napušteno."

Jedina. Dugo nisam čuo te riječi. U osnovnoj su me školi te riječi boljele. Ali Izumi ih je upotrijebila u drugom smislu. Njezin

"jedina" nije označavao objesnog, razmaženog klinca nego se odnosio na moj izolirani ego koji drži svijet na distanci. Nije me okrivljavala. Jednostavno je zbog toga bila duboko žalosna.

"Ne mogu ti reći koliko sam bila sretna dok smo držali jedno drugo u naručju. To mi je dalo nade i pomislila sam, tko zna, možda još sve ispadne dobro", rekla mi je na rastanku. "Ali znaš, život nije tako jednostavan."

Na putu kući od stanice prevrtao sam u mislima što mi je rekla.

Imalo je smisla. Nisam se naučio otvarati prema drugim ljudima.

Ona se otvorila prema meni, ali ja joj nisam mogao uzvratiti. Zbilja mi se sviđala, a opet me nešto sputavalo.

Tisuću sam puta prešao put od stanice do kuće, ali sad kao da sam se našao u nepoznatom gradu. Nisam se mogao otresti slike Izumina golog tijela; njezinih napetih bradavica, maska stidnih dlačica, mekih bedara. Naposljetku više nisam mogao izdržati.

Kupio sam cigarete na automatu, vratio se u park gdje smo razgovarali i pripalio cigaretu da se smirim.

Da bar teta nije banula, sve je moglo ispasti i bolje. Da nas nitko nije omeo, mogli smo se ljepše rastati. Mogli smo biti još sretniji. Ali čak i da se teta nije pojavila, jednog dana sigurno bi se dogodilo nešto slično. Ako ne danas, sutra. Najveći je problem bio što je nisam mogao uvjeriti kako je to neizbježno. Zato što nisam mogao uvjeriti ni samog sebe.

Kako je sunce zalazilo, puhao je sve hladniji vjetar. Naglo se bližila zima. A s novom godinom doći će i prijamni ispiti i početak novog novcatog života. Koliko god da sam bio nesiguran, čeznuo sam za promjenom. I srce i tijelo žudjeli su za nepoznatom zemljom, zapuhom svježeg zraka. Te su godine studenti preuzeli vlast na japanskim sveučilištima i Tokio je gorio u vrućici demonstracija.

Svijet se mijenjao pred mojim očima i umirao sam od želje da se i ja zarazim tom groznicom. Čak i ako Izumi želi da ostanem i pripravna je voditi ljubav sa mnom da me zadrži, znao sam da su mi dani u tom sanjivom gradiću od-brojani. Ako to znači i kraj naše veze, neka bude. Ako ostanem, nešto će se u meni zauvijek izgubiti

—nešto što si nisam smio dopustiti da izgubim. Nešto poput nejasnog sna, razbuktale, neispunjene želje. Ona vrst sna koji se sanja samo kad vam je sedamnaest godina.

Izumi nikad nije uspjela shvatiti moj san. Imala je vlastite snove, viziju nekog sasvim drukčijeg mjesta, svijeta nimalo nalik mojem.

Ali čak i prije no što je počeo moj novi život, nastupila je kriza koja je razorila našu vezu nepovratno.

45

Prva djevojka s kojom sam spavao bila je jedinica. Kao i Izumi, nije bila ljepotica za kojom se svi okreću; većina je vjerojatno nije ni primjećivala. A opet, kad sam je prvi put spazio, bilo mi je kao da me jednog poslijepodneva, dok sam mirno hodao cestom odjednom, iz čista mira, zgromila nečujna munja. Nisam znao ni kako ni zašto—jednostavno me osvojila.

Osim vrlo rijetkih iznimaka, tipične ljepotice me ne privlače. Zna mi se dogoditi da me, dok hodamo ulicom, prijatelj gurne u rebra i kaže, "Uf! Jesi vidio onu curu?" Ali začudo, kasnije se ne mogu sjetiti ama baš ničega o toj navodnoj bombi. Zavodljive glumice ili manekenke ostavljaju me mrtvog hladnog. Ne znam zašto, ali je tako. Oduvijek sam teško razaznao granicu što dijeli zbiljski svijet od svijeta snova i kad god su se u meni razmahali siloviti osjećaji, čak i u ranim godinama adolescencije, nikad nisam pao samo na lijepo lice.

Nije me privlačila neka odrediva, vanjska ljepota, nego uvijek nešto duboko unutra, nešto apsolutno. Kao što neki ljudi potajno vole olujnu kišu, potres ili nestanak struje,

ja sam volio ono stanovito neuhvatljivo nešto što je strujalo prema meni od pripadnica suprotnoga spola. U nedostatku bolje riječi, nazovimo to magnetizmom. Htjeli mi to ili ne, to je moćna sila koja hvata ljude u mrežu i izvlači ih na suho.

Najtočnija usporeba vjerojatno je ona sa snagom parfema. Možda čak ni majstor koji miješa mirise ne može objasniti kako nastaje parfem koji posjeduje osobitu magnetsku privlačnost. Znanost to svakako ne umije objasniti. A opet, stoji činjenica da stanovite kombinacije mirisa mogu opčiniti suprotan spol poput vonja životinje koja se tjera. Jedna vrst mirisa možda će privući pedeset od stotinu ljudi. A drugi će miris privući ostalih pedeset. Ali postoje mirisi koji ludo uzbuđuju samo jednu ili dvije osobe. A ja imam sposobnost nanjušiti te posebne mirise izdaleka, I kad ih osjetim, želim prići djevojci koja zrači tom aurom i reći joj, Gle, nanjušio sam te. Nitko drugi to ne osjeća, ali ja osjećam.

Od trenutka kad sam ugledao tu djevojku, znao sam da želim s njom spavati. Točnije, znao sam da moram s njom spavati. I nagoni sam znao da ona osjeća isto. Kad sam bio kraj nje, tijelo mi je doslovce drhtalo od glave do pete. A penis mi se tako dizao da

sam jedva hodao. Vjerojatno sam i prije osjetio naznake te vrste privlačnosti—njezin prototip—sa Simamoto, ali bio sam premlad da je pre-poznam kao takvu pa čak i da je nekako kategoriziram.

Kad sam upoznao tu drugu djevojku, bilo mi je sedamnaest godina i išao sam u treći razred srednje, a njoj je bilo dvadeset i bila je na drugoj godini faksa. Da stvar bude bo-46

47

Ija, bila je to Izumina sestrična. Imala je dečka, ali nama to nije značilo ništa. Da je imala četrdesetdvije godine, troje djece i dva repa na leđima, ne bi me bilo briga. Magnetizam je bio prejak.

Nisam smio dopustiti da mi ta ženska izmakne. Da se to dogodi, ne bih se cijelog života prestao gristi.

Uglavnom, tako je došlo do toga da sam djevičanstvo izgubio s curom koja je slučajno bila sestrična moje djevojke. I to ne bilo koja sestrična, nego ona s kojom je najbliskija. Još od djetinjstva Izumi i ona su se često posjećivale. Sestrična je studirala u Kiotu i stanovala u blizini zapadnih vrata Gošoa, stare carske palače. Izumi i ja jednom smo bili u Kiotu pa smo joj telefonirali i zajedno izašli na ručak. Bilo je to dva tjedna nakon one farse s mojom tetom.

Čim je Izumi otišla na dvije minute, zatražio sam njezinu sestričnu telefonski broj, objasnivši kako bih je htio pitati neke sitnice u vezi fakulteta. Dva dana kasnije telefonirao sam joj i pitao možemo li se naći sljedeće nedjelje. Nakon kratke stanke, rekla je, u redu. Nešto u tonu njezina glasa uvjerilo me da i ona želi spavati sa mnom.

Sljedeće sam nedjelje otputovao sam u Kioto i sastao se s njom i isto smo se poslijepodne našli zajedno u krevetu.

Dva mjeseca koja su uslijedila s takvom smo se strašću odavali seksu da sam mislio da će nam se mozak raspasti. Ma kakvo kino, šetnje, kakvi razgovori o romanima, glazbi, životu, ratu, revoluciji.

Samo smo se ševili kao ludi. Valjda smo o nečemu tu i tamo razgovarali, ali da mi platite ne mogu se sjetiti o čemu. Sjećam se samo jasnih, pojedinačnih slika—budilice kraj njezina jastuka, zavjesa

na prozorima, crnog telefona na stoliću, fotografija na kalendaru i njezine odjeće razbacane po podu. I mirisa njezine kože, njezina glasa. Nikad je ništa nisam pitao, niti ona mene. Samo jednom, ipak, dok smo ležali u krevetu, glasno sam se upitao nije li ona možda jedinica.

"Točno, jesam", rekla je i upitno me pogledala. "Odakle to znaš?"

"Bez ikakva osobitog razloga. Jednostavno sam naslutio."

Jedno me vrijeme promatrala. "Možda si i ti jedinac?"

"Pogodila si", rekao sam.

To je sve čega se sjećam od naših razgovora.

Vrlo smo se rijetko zaustavljali da nešto pojedemo ili popijemo. Čim bi se vidjeli, ne izmijenivši ni jednu jedincatu riječ, trgali smo sa sebe odjeću, skakali u krevet i bacali se na posao. Pohlepno sam žudio za onim što sam vidio, kao i ona. Svaki put kad smo se našli imali smo odnos četiri ili pet puta, dok doslovce nisam presušio, a glavić penisa mi je otekao i bolio. Unatoč strasti i silovitoj uzajamnoj privlačnosti, nikad ni jednom od nas nije padalo na pamet da bismo mogli biti ljubavnici na duži rok. Bili smo uhvaćeni u kovitlacu koji će s vremenom utihnuti. Spoznaja da nam svaki put kad se sretnemo može lako biti i posljednji samo je jače potpirivala plamen želje.

Nisam bio u nju zaljubljen. Ni ona mene nije voljela. Za mene je pitanje ljubavi bilo bespredmetno. Trebao mi je osjećaj da mnome vitla neka razjarena, divlja sila usred koje leži nešto apsolutno bitno. Nisam pojma imao što je to. Ali htio sam gurnuti ruku ravno u njezino tijelo i dotaknuti što god to bilo.

49

Jako mi se sviđala Izumi, ali s njom nikad nisam osjetio tu iracionalnu snagu, ni jednom. O ovoj drugoj djevojci nisam znao gotovo ništa, a opet je duboko djelovala na mene. Nikad ni o čemu nismo ozbiljno razgovarali jer nismo tome vidjeli nikakve svrhe.

Ako smo imali dovoljno energije za razgovor, radije smo je iskoristili za još jednu rundu među plahtama.

Da su stvari normalno tekle svojim tokom, još bismo se nekoliko mjeseci sastajali kao izbezumljeni, posve opsjednuti jedno drugim, a onda bi se jedno od nas polako udaljilo: jer ovo što smo radili bio je nužan i prirodan čin koji nije ostavljao prostora za dvojbe. Od samog početka nije postojala ni najmanja mogućnost da se umiješaju ljubav, krivnja ili planovi za budućnost.

I tako, da naša veza nije otkrivena (toliko sam bio obuzet seksom s njom da nisam ni shvatio koliko je nerealistično očekivati da nas neće uhvatiti), Izumi i ja mogli smo još neko vrijeme nastaviti hodati po starom, kao cura i dečko. Za svake ljetne praznike ponovno bi se našli i nastavili gdje smo stali. Tko zna koliko bi naše prijateljstvo potrajalo. Ali nakon nekoliko godina jedno bi se od nas polako udaljilo. Bili smo odviše različiti i vrijeme bi samo povećalo razlike među nama. Gledajući unatrag iz ove perspektive sve je to posve očito. A opet, i da smo pošli svako svojim putem, da nisam spavao s njezinom sestričnom, mogli smo se rastati kao prijatelji i prijeći u sljedeću etapu života neoštećeni, u jednom komadu.

Kako je ispalo, to više nije bilo moguće.

Ispalo je zapravo da sam Izumi nanio nepopravljivu štetu. Nije bilo teško razabrati koliko sam je povrijedio. S

5°

njezinim ocjenama, trebala se s lakoćom upisati na najbolji fakultet, ali pala je na prijamnom ispitu i završila na malenom, trećerazrednom djevojačkom koledžu. Nakon što je izašlo na vidjelo da sam imao vezu s njezinom sestričnom, samo sam jednom vidio Izumi. Dugo smo razgovarali u kafiću u koji smo često ranije zalazili zajedno. Htio sam joj sve objasniti što sam poštenije mogao, pomno sam birao riječi i naprezao se da izrazim svoje osjećaje.

Nisam planirao da se to dogodi između mene i tvoje sestrične, rekao sam joj; fizička sila nas je dograbila i pomela. Gak me ni ne

grize krivnja što sam te prevario, kako bi ti od mene očekivala. To nema nikakve veze s nama.

Naravno, Izumi nije shvaćala što govorim. I rekla mi je da sam odvratni lažljivac. Imala je sto posto pravo. Nisam joj ni riječ rekao, a spavao sam s njezinom sestričnom njoj iza leđa. Ne samo jednom ili dvaput, nego deset, dvadeset puta. Varao sam je od samog početka. Ako nisam ništa zgriješio, zašto sam je onda obmanjivao?

Htio sam ovo reći Izumi: želio sam spavati s tvojom sestričnom; htio sam se s njom ševiti dok mi mozak ne prokuha—tisuću puta, u svim mogućim položajima. To nema nikakve veze s tobom. I to sam joj trebao objasniti odmah. Ali nisam mogao. Zato sam joj lagao—

opet i opet. Izmišljao sam kojekakve izlike da otkažem sastanak s njom, a onda bih odjurio u Kioto da ševim njezinu sestričnu. Kako god okreneš —bio sam kriv.

Izumi je saznala za nas negdje krajem siječnja, nedugo poslije mog osamnaestog rođendana. U veljači sam kao od šale položio prijamne ispite za fakultet i trebao sam se preseliti u Tokio krajem ožujka. Prije no što sam otišao,

beskonačno sam je nazivao. Ali nije mi se htjela javiti na telefon.

Pisao sam joj duga pisma i uzalud čekao odgovor. Ne mogu samo tako otići, mislio sam. Ne mogu je tek tako ostaviti ovdje. Ali bio sam nemoćan. Izumi više nije htjela ni čuti za mene.

Na ekspresu za Tokio bezvoljno sam zurio u krajolik koji je promicao kraj prozora i mislio o sebi—o tome tko sam. Gledao sam u ruke na krilu i u odraz svojeg lica u prozoru. Pa tko sam dovraga ja? pitao sam se. Prvi put u životu osjetio sam da žestoko mrzim samog sebe. Kako sam mogao tako nešto učiniti? Ali znao sam zašto. Da se nađem u istoj situaciji, sve bih ponovio. Čak i da moram lagati Izumi, ponovno bih spavao s njezinom sestričnom.

Bez obzira na to koliko bi to povrijedilo Izumi. Bolilo me to priznati samom sebi. Ali to je bila istina.

Nije samo Izumi bila povrijeđena. I sebe sam duboko povrijedio, premda u to vrijeme nisam ni slutio koliko duboko. Morao sam iz tog doživljaja izvući mnoge pouke, ali kad pogledam unatrag, od svega sam izvukao tek jednu jedincatu neporecivu činjenicu. Da sam na kraju krajeva čovjek koji može učiniti zlo. Nikad svjesno nisam htio nikome nanijeti bol, ali bez obzira na dobre namjere, kad vrag dođe

po svoje, mogao sam se ponijeti potpuno sebično, štoviše okrutno. Bio sam sposoban, služeći se kakvim uvjerljivim izgovorom, nanijeti osobi koju volim ranu koja nikad neće zacijeliti.

Fakultet me odveo u novi grad gdje sam još jednom pokušao stvoriti novog sebe. Budem li netko drugi, mogao bih ispraviti pogreške prošlosti. Isprva sam bio optimističan: mislio sam da ću uspjeti. Ali na kraju, kamo god išao,

nikad se nisam mogao promijeniti. Neprestano sam ponavljao istu grešku, zadavao bol drugim ljudima i pritom nanosio bol samom sebi.

Netom nakon što sam napunio dvadeset godina, ovo mi je sinulo: Možda sam propustio sve prilike da postanem pristojno ljudsko biće. Greške koje sam počinio—možda su one dio moje osobnosti, neizbježni dio onog što jesam. Stigao sam do dna i to sam znao.

5

Četiri godine koje sam proveo na studiju bile su uglavnom gubitak vremena.

Prve sam godine sudjelovao u nekoliko demonstracija i čak se borio s policijom. Družio sam se sa studentima štrajkašima i pojavljivao na političkim skupovima. Tako sam upoznao neke slikovite likove, ali nikad nisam prigrlio politiku. Hvatanje pod ruke s neznancima na demonstracijama ispunjavalo me nelagodnom, a kad smo morali kamenjem gađati policajce, pitao sam se jesam li to doista ja. Je li to ono što hoću? mislio sam. Nisam osjećao onu solidarnost s ljudima oko sebe koja se tražila. Ubrzo se izgubio smisao mirisa nasilja što se pušilo ulicama i aktualnih velikih parola. A vrijeme koje smo Izumi i ja proveli zajedno postalo mi je dragocjenije. Ali povratka nije bilo. Od toga sam se svijeta oprostio.

Većina predavanja koja sam slušao bila su totalni da-vež. Ništa me nije uzbuđivalo. Nakon nekog vremena toliko me zaokupio posao koji sam radio uz studij da sam se gotovo prestao pojavljivati na fakultetu; pukom srećom uspio sam diplomirati za četiri godine. Na prvoj godini

imao sam djevojku s kojom sam šest mjeseci zajedno živio. Ali veza je pukla. Nisam imao ni najblažu ideju što želim od života.

Prije no što sam se snašao, prošlo je doba politike. Poput zastave što se mlitavo objesila za dana bez vjetra, divovski valovi koji su potresali društvo su se rasplinuli i pro-' gutao ih je bezbojni, obični svakodnevnici svijet.

Kad sam napokon diplomirao, prijatelj mi je pomogao da dobijem posao u uredništvu nakladničke kuće koja je izdavala udžbenike.

Ošišao sam se, ulaštio cipele i kupio odijelo. Nakladnik nije bio bogzna što, ali budući da godina nije baš obilovala poslovima za završene studente književnosti i s obzirom na moje bijedne ocjene i nedostatak veza, morao sam prihvatiti što mi se nudi.

Na poslu sam umirao od dosade. Firma sama po sebi i nije bila tako loša, ali s redakturom školskih udžbenika nisam se nimalo usrećio.

U početku sam mislio: U redu, dat ću sve od sebe i pronaći u tome nekakav smisao. I pola sam godine radio što sam marljivije mogao.

Daj sve od sebe i sigurno će se dogoditi nešto dobro, ne? Ali odustao sam. S koje god strane mu pristupio, to nije bio posao za mene. Činilo mi se da sam se našao oči u oči s krajem vlastita života. Mjeseci će prolaziti i godine, jedna po jedna, a ja ću umirati od dosade. Preostale su mi trideset i tri godine do mirovine koje ću provesti prikovan uz stol, buljeći u špalte, brojeći retke, tražeći tipfelere. Oženit ću se s nekom dragom ženicom, imat ćemo nešto djece, a jedina svijetla točka u inače sumornoj egzistenciji bit će uobičajeni bonus dva puta godišnje. Sjetio sam se što mi je Izumi jednom rekla. "Znam da ćeš biti predivan čovjek 54

kad odrasteš. Ima u tebi nešto posebno." Boljelo me kad god sam se toga sjetio. Nešto posebno u meni, Izumi? Ma kakvi. Ali siguran sam da i ti to sad znaš. Ali k vragu, pa svi griješe.

Mehanički sam obavljao poslove koje su mi dali i slobodno vrijeme provodio čitajući ili slušajući glazbu. Posao je samo dosadna obveza, zaključio sam, a kad ne radim, iskoristit ću vrijeme najbolje što znam i uživati. Zato nikad nisam izašao na piće s kolegama s posla. Ne da se nisam slagao s ljudima. Samo se nisam potrudio upoznati svoje kolege kao osobe. Čvrsto sam odlučio da će moje slobodno vrijeme biti doista moje.

Četiri ili pet godina kao da je proletjele Imao sam nekoliko veza, ali ništa trajno. Izlazio bih s djevojkom nekoliko mjeseci, a onda počeo misliti: Nije to ono što hoću. Nisam u tim ženama mogao pronaći nešto što čeka baš na mene. Spavao sam s nekima od njih, ali nije to bilo ništa posebno. Smatram to trećom fazom svojeg života—

dvanaest godina između početka studija i tridesete. Godina razočaranja i samoće. I tišine. Ledenih godina kad sam potiskivao osjećaje.

Povukao sam se u sebe. Jeo sam sam, sam se šetao, sam išao na plivanje i na koncerte i u kino. Nisam bio ni povrijeđen ni žalostan.

Često sam mislio na Šimamoto i na Izumi i pitao se gdje su sada, što rade. Možda su se udale, čak rodile djecu, pojma nisam imao. Dao bih sve da ih vidim, da razgovaram s njima, makar jedan sat. Sa Šimamoto i Izumi mogao sam biti iskren. Razbijao sam glavu pitajući se kako bih se mogao vratiti Izumi, kako da ponovno vidim Šimamoto. Zamišljao sam kako bi to bilo

divno. Ne da sam išta poduzimao da se to ostvari. Njih dvije sam zauvijek izgubio. Kazaljke sata vrte se samo u jednom smjeru.

Počeo sam razgovarati sam sa sobom, piti uvečer sam. Bio sam siguran da se nikad neću oženiti.

Dvije godine nakon što sam se zaposlio, izašao sam s djevojkom koja je šepala na jednu nogu. Namjestio mi ju je kolega s posla koji me pozvao da izađemo u četvero.

"Nešto joj nije u redu s nogom", nevoljko mi je priznao. "Ali slatka je i krasna je osoba. Znam da će ti se svidjeti. A nogu zapravo nećeš ni primijetiti. Samo je malo vuče."

"Ma nema problema", odgovorio sam. Da budem iskren, da mi nije spomenuo kljastu nogu, odbio bih ga. Dognjavili su mi izlasci u četvero i sastanci na slijepo. Ali kad sam čuo za tu nogu, nekako nisam mogao odbiti.

Nogu zapravo nećeš ni primijetiti. Samo je malo vuče.

Djevojka je bila prijateljica djevojke mojeg kolege. Družile su se još od srednje škole. Bila je oniska, ali sasvim je pristojno izgledala.

Posjedovala je prigušenu vrstu ljepote koja me podsjećala na neku životinju koja živi duboko u šumi i rijetko pomalja njuškicu. Jedno nedjeljno jutro nas četvero otišli smo u kino i poslije na ručak. Ona jedva da je prozborila riječ. Dao sam sve od sebe da je uključim u razgovor, ali bez uspjeha. Samo se smiješila. Kasnije smo se odvojili od drugog para. Ona i ja pošli smo se prošetati u park Hibija gdje smo popili kavu. Vukla je desnu nogu, ne lijevu kao Šimamoto. I okretala ju je drukčije. Dok je Šimamoto lagano pri koraku rotirala nogu, ova djevojka prste je zabacivala malko u stranu 57

i vukla nogu ravno naprijed. Ipak, hodale su neobično slično.

Imala je na sebi crvenu dolčevitu, traperice i vojničke čizme. Lice joj je bilo gotovo bez šminke, a kosu je stegla u rep. Iako je rekla da je na posljednjoj godini studija, izgledala je mlađa. Nisam mogao odrediti je li jednostavno povučena ili je ustrašena pri prvom susretu s nekim novim. Možda nije znala o čemu bi razgovarala. U

svakom slučaju, naš prvi kontakt ne bih opisao kao razgovor. Iz nje sam jedino uspio izvući da na privatnom fakultetu studira farmaciju.

"Farmaciju, ha? Je li to zanimljivo?" upitao sam je. Sjedili smo u kafiću u parku i pili kavu.

Pocrvenjela je.

"Ej, u redu je", rekao sam. "Redaktura školskih udžbenika nije neka ludnica od zabave. Svijet je pun dosadnih stvari. Ne brini se zbog toga."

Razmislila je o tome i napokon progovorila.

"Nije baš jako zanimljivo. Ali moji roditelji imaju ljekarnu."

"Možeš me naučiti nešto iz farmacije? Ne znam o tome ama baš ništa. Mislim da proteklih šest godina nisam popio ni jednu tabletu."

"Znači da si prilično zdrav."

"Čak ne patim ni od mamurluka", rekao sam. "Ali bio sam boležljiv kao dijete. Pio sam mnogo lijekova. Jedinac sam pa su roditelji i

previše skakali oko mene."

Kimnula je i zagledala se u šalicu. Prošlo je dosta vremena prije no što je ponovno prozborila.

"Farmacija nije najuzbudljivija stvar na svijetu", počela je. "Sigurno postoje milijuni mnogo zabavnijih aktivnosti od toga da bubaš napamet sastojke različitih lijekova. Farmacija nije romantična kao recimo astronomija, niti dramatična kao što je medicina. Ali ima u njoj nečeg intimnog, nečeg što mi je blisko.

Nešto zdravorazumsko."

"Shvaćam", rekao sam. Dakle, ipak ima o čemu razgovarati. Samo joj treba dulje nego većini ostalih da pronađe prave riječi.

"Imaš braće i sestara?" upitao sam je.

"Dva starija brata. Jedan je već oženjen."

"Znači, studiraš farmaciju jer ćeš preuzeti obiteljski posao?"

Ponovno je pocrvenjela. I dugo, dugo šutjela.

"Ne znam. Oba brata već rade drugdje pa ću možda zbilja ja preuzeti posao. Ali ništa još nije definitivno. Ako mi se to ne da, u redu je, rekao je moj tata. On će raditi koliko god dugo bude mogao, a onda prodati ljekarnu."

Kimnuo sam i pričekao da nastavi.

"Ali mislim da bih ipak trebala preuzeti posao. S ovom nogom, teško ću naći drugi."

Takcr smo pričali i zajedno proveli poslijepodne. Uz mnoge stanke i mnogo dugih čekanja da ona nastavi. Kad god sam je nešto pitao, pocrvenjela je. Uživao sam u našem razgovoru, što je za mene u to doba bio pravi uspjeh. Sjedeći s njom u kafiću, osjetio sam kako me obuzima nešto nalik nostalgiji. Počelo mi se činiti da je poznam cijeli život.

Ne da me privlačila. Nije. Bila je draga cura i uživao sam u njezinom društvu. Bila je zgodna i, kako je moj prijatelj rekao, sasvim ugodna. Ali na stranu sve te kvalitete, 59

58

kad sam se upitao ima li u njoj nečega što će me oboriti s nogu, što će me zasjeci ravno u srce, odgovor je glasio ne. Ništa.

Samo je Šimamoto tako djelovala na mene. Sjedio sam ondje slušajući tu djevojku i cijelo vrijeme mislio na Šimamoto. Znao sam da ne bih smio, ali što sam mogao. I nakon svih tih godina, dovoljno mi je bilo pomisliti na Šimamoto da sav zadrhtim. U

malko grozničavom uzbuđenju, kao da netko negdje duboko u meni nježno otvara vrata. Dok sam s ovom zgodnom djevojkom s kljastom nogom hodao parkom Hibija, ta vrsta uzbuđenja, ta drhtavica je izostala. Prema njoj sam osjećao stanovito saža-jenje i smirenost.

Stanovala je u Kibinati, kraj ljekarne. Otpratio sam je do kuće autobusom. Sjedili smo jedno kraj drugoga, a ona jedva da je otvorila usta.

Nekoliko dana kasnije, moj kolega mi je prišao i rekao kako sam joj se zbilja svidio. Mogli bismo nekamo zajedno za sljedeće praznike, rekao je, nas četvero? Smislio sam neku izliku i izvukao se. Ne da sam imao nešto protiv ponovnog susreta i razgovora s njom.

Zapravo, priželjkivao sam još koju priliku da s njom popričam. U drukčijim okolnostima mogli smo se sprijateljiti. Ali počelo je s izlaskom u četvero, a poanta izlaska u četvero je pronaći partnera.

Da je pozovem da ponovno izađemo, time bih preuzeo stanovitu odgovornost. A nisam je ni po koju cijenu želio povrijediti. Tako mi je preostalo samo da odbijem poziv.

Nikad je više nisam vidio.

U tom je razdoblju još jedna šepava žena odigrala važnu ulogu u čudnovatom događaju čije značenje čak ni sad ne mogu posve odgonetnuti. Bilo mi je dvadeset osam godina kad se to dogodilo.

Bio sam u Šibuji i gužvao se s gomilama koje se onamo stušte krajem godine kad sam primijetio kako jedna žena vuče nogu točno kao Šimamoto. Imala je na sebi dugi crveni kaput, a pod rukom je stezala torbicu od crne kože. Na lijevoj je ruci nosila srebrni sat, zapravo više nalik narukvici. Sve je na njoj odisalo novcem. Bio sam na suprotnoj strani ulice, ali kad sam je primijetio, pretrčao sam ulicu na križanju. Gužva je bila tolika da sam se morao zapitati odakle su svi ti ljudi došli, ali ipak mi nije trebalo dugo da je dostignem. Zbog šepave je noge hodala razmjerno polako, baš kao Šimamoto,

zakrećući lijevu nogu koju je vukla za sobom. Nisam mogao otrgnuti pogled od elegantnog luka što su ga opisivale njezine lijepe noge u čarapama, onom vrstom elegancije koja se postiže samo dugim godinama prakse.

Prilično sam je dugo pratio ostajući iza nje na maloj 60

61

udaljenosti. Nije mi bilo lako držati korak s njom jer sam morao hodati mnogo sporije od gomile koja me okruživala. Prilagođavao sam brzinu povremeno zastajkujući da pogledam izlog ili se pretvarajući da tražim nešto po džepovima. Imala je crne kožne rukavice, a u ruci je nosila crvenu vrećicu iz robne kuće. Unatoč oblačnom zimskom danu, nosila je sunčane naočale. Otraga sam joj vidio samo lijepu, uredno počešljanu kosu što se moderno izvijala prema van u visini ramena i leđa obavijena kaputom koji je djelovao toplo i mekano. Naravno, da sam se doista htio uvjeriti je li to Simamoto, mogao sam je prestići, skrenuti ispred nje i dobro je pogledati. Ali što ako to jest Simamoto? Što da joj kažem—i kako da se ponašam? Prije svega, možda me se uopće ne sjeća. Trebalo mi je vremena da se priberem. Nekoliko puta sam duboko udahnuo da razbistrim glavu.

Pazeći da je ne prestignem, dugo sam je slijedio. Nijednom se nije osvrnula niti zaustavila. Gotovo da i nije gledala oko sebe. Kao da je nekamo htjela stići i čvrsto je odlučila da stigne što prije. Kao Simamoto, hodala je držeći se uspravno, visoko uzdignute glave.

Da ste je vidjeli samo od struka naviše, nikad ne biste pomislili da joj nešto ne valja s nogom. Samo je hodala malo polakše od ostalih.

Što sam je duže gledao, više me podsjećala na Simamoto. Ako to nije Simamoto, mora da je njezina sestra blizanka.

Žena se probila kroz gomilu ispred stanice Sibuja i krenula uzbrdo u smjeru Aojame. Uzbrdica ju je još usporila. Ipak, prešla je popriličan komad puta—toliko da sam se upitao zašto nije uzela taksu. Čak i za nekog sa zdravim

62

nogama bio je to dug put. A ona je ipak i dalje hodala, vukući nogu, dok sam je ja slijedio na diskretnoj udaljenosti. Ništa joj nije privuklo pogled ni u jednom izlogu. Premjestila je nekoliko puta torbicu i vrećicu iz robne kuće iz desne u lijevu ruku, ali ako to izuzmemo, hodala je bez prestanka i bez promjena tempa.

Naposljetku je skrenula s prometne glavne ulice. Činilo se da se vrlo dobro snalazi u tom kraju. Na korak od vreve ulica s trgovinama ulazilo se u mirnu ulicu sa stambenim kućama. Slijedio sam je još više pazeći da me ne primijeti u gomili koja se razrijedila.

Pratio sam je valjda četrdeset minuta. Prošli smo pokrajnjom ulicom, zaokrenuli za nekoliko uglova i ponovno se vratili na glavnu prometnicu. Ali nije se pridružila rijeci prolaznika. Umjesto toga, kao da je to od početka planirala, zaputila se ravno u kafić u kojem su prodavali i kolače i slatkiše. Ubio sam deset minuta vremena šetkajući gore dolje, a onda ušao u kafić za njom.

Unutra je bilo zagušljivo vruće, a ona je sjedila leđima okrenuta vratima, i dalje u toplom kaputu. Nije mi mogao promaći taj kaput.

Sjeo sam za stol najdalje od ulaza i naručio kavu. Uzeo sam novine koje su ležale na stolu i, praveći se da čitam, promatrao što ona radi.

Na stolu joj je stajala šalica kave, ali cijelo to vrijeme dok sam je promatrao nije je ni dotakla. Jednom je izvadila cigaretu iz torbice i pripalila je zlatnim upaljačem, ali inače je samo nepomično sjedila i zurila kroz prozor. Možda se odmarala ili je možda duboko razmišljala o nekom teškom pitanju. Pijuckajući kavu, pročitao sam jedan te isti članak desetak puta.

Nakon dugog vremena, ona je naglo ustala i uputila se ravno prema meni. To se dogodilo tako iznenada da mi je srce gotovo zastalo. Ali nije mi prišla. Prošla je kraj mog stola i otišla do telefona. Ubacila je nekoliko novčića u aparat i okrenula broj.

Telefon nije bio daleko od mog stola, ali uz bučne razgovore i božićne pjesme koje su treštale iz zvučnika nisam uspio čuti što govori. Dugo je pričala. Njezina nedirnuti kava se hladila. Kad je prošla kraj mene, vidio sam joj lice, ali i dalje nisam bio stoposto siguran je li to Šimamoto. Bila je jako našminkana, a pola lica su joj prekrile sunčane naočale. Obrve je naglasila olovkom i čvrsto je stiskala jarko ocrtane tanke usne. Njezino me lice podsjećalo na Šimamoto dok je bila mlada, ali da mi je netko rekao da to nije ona, povjerovao bih. Napokon, posljednji put kad sam vidio Šimamoto bilo nam je dvanaest godina, a odonda je prošlo više od petnaest. Sa sigurnošću sam mogao tvrditi jedino da je ovo privlačna mlada žena od dvadeset i nešto godina u skupoj odjeći. I da šepa na jednu nogu.

Znoj mi se cijedio po tijelu. Majica mi se natopila znojem. Skinuo sam jaknu i naručio još jednu kavu. Što to zapravo radiš? upitao sam samog sebe. Izgubio sam rukavice i pošao sam u Šibuju kupiti druge. Ali čim sam spazio ovu ženu, počeo sam je slijediti kao opsjednut. Svatko drugi bi joj bez oklijevanja prišao i upitao,

"Oprostite, jeste li vi gospođica Šimamoto?" Ali ja ne. Ništa joj nisam rekao i samo sam je slijedio. I napokon sam stigao do točke iz koje više nije bilo povratka.

Kad je završila razgovor, žena se vratila za svoj stol. Kao i prije, sjedila je leđima okrenuta prema meni, zagledana u prizor ispred kafića. Konobarica joj je prišla i upitala želi li da joj donese drugu kavu umjesto ove koja se ohladila. Nisam čuo, ali mislim da joj je to rekla. Žena se okrenula i kimnula. I, kako se činilo, naručila još jednu kavu. Kad je kava stigla, međutim, ponovno je nije ni taknula. I dalje sam navirivao u novine. Ona je svako malo pogledavala svoj srebrni satić da vidi koliko je sati, kao da nekog nestrpljivo čeka. Ovo mi je možda zadnja prilika, rekao sam samom sebi. Ako se ta osoba koju čeka pojavi, nikad neću uspjeti razgovarati s njom. Ali i dalje sam sjedio kao prikovan za stolicu.

Sve je u redu, objašnjavao sam sebi. I dalje je sve u redu, nema potrebe za žurbom.

Petnaest ili dvadeset minuta ništa se nije događalo. Ona je i dalje zurila van, na ulicu. Odjednom je, bez upozorenja, tiho ustala, gurnula torbicu pod ruku i drugom rukom podigla vrećicu. Očito je odustala od čekanja. Ili zapravo nikoga nije ni čekala. Promatrao sam kako plaća račun i izlazi iz kafića, a zatim brzo ustao, i ja platio i izašao za njom. Vidio sam njezin crveni kaput kako se probija kroz gomilu. Slijedio sam je vijugajući među svjetinom.

Podigla je ruku da pozove taksi. Napokon je jedan ugasio svjetlo na pločici i zaustavio se uz pločnik. Moram je zazvati, pomislio sam.

Ako uđe u taksi, sve je gotovo. Ali baš kad sam zakoračio prema njoj, netko me zgrabio za . lakat. Od snažnog sam stiska ostao bez daha. Nije me boljelo, ali žestina stiska me gušila. Okrenuo sam se i našao se licem u lice sa sredovječnim muškarcem koji je piljio ravno u mene.

64

Bio je nekoliko centimetara niži od mene, ali nabit i snažne građe.

Četrdeset i nešto, nagađao sam. Imao je na sebi tamnosivi kaput i šal od kašmira, oboje očito vrlo skupo. Kosu je uredno počesljao na razdjeljak i nosio je naočale s okvirom od kornjačevine. Valjda se bavio sportom jer je bio lijepo preplanuo. Skijanje, pomislio sam. Ili možda tenis. Sjetio sam se kako je Izumin otac, koji je obožavao tenis, imao sličnu preplanulu put. Ovaj je muškarac djelovao kao direktor neke uspješne tvrtke ili možda još više kao važan državni službenik. To su govorile njegove oči. Oči čovjeka koji je navikao naređivati.

"Jeste za kavu?" tiho me upitao.

Slijedio sam ženu pogledom. Prignuvši se da uđe u taksu, bacila je pogled kroz sunčane naočale u našem smjeru. Bar mi je izgledalo kao da gleda prema nama. Vrata taksija su se zatvorila i nestala mi je iz vida, a ja sam ostao sam sa sredovječnim neznancem.

"Neću vam oduzeti mnogo vremena", rekao je staloženim tonom.

Nije bio ni ljut ni uzbuđen. Kao da drži nekome otvorena vrata, i dalje mi je čvrsto stezao nadlakticu. "Ajmo popiti kavu i malko popričati."

Mogao sam jednostavno otići. Ne želim kavu i nemam s vama o čemu razgovarati. Prije svega, ne znam tko ste, a i žuri mi se pa me ispričajte, mogao sam reći. Ali jezik mi se zavezao i samo sam zurio u njega. Napokon sam kimnuo i poslušao ga te se s njim vratio u kafić. Možda me nešto u tom snažnom stisku prestrašilo. Osjećao sam u njemu neku nepomičnu, nesvladivu snagu. Kao da pripada stroju prije no čovjeku, stisak je bio savršen, neprestano istog in-66

tenzitetu. Da odbijem njegov prijedlog, što bi mi učinio? Nisam to mogao ni zamisliti.

Ali osim što sam se bojao, bio sam donekle i znatiželjan. Htio sam otkriti o čemu on to želi sa mnom razgovarati. Možda me to dovede do nekih informacija o ženi. Sad kad je nestala, taj je muškarac možda jedina karika koja povezuje mene i nju. Osim toga, neće me valjda prebiti usred kafića?

Sjeli smo za stol jedan nasuprot drugome. Dok nije došla konobarica, nismo prozborili ni riječ. Sjedili smo i šutke zurili.

Naručio je dvije kave.

"Zašto ste je tako dugo slijedili, ako smijem pitati?" uljudno me upitao.

Nisam umio odgovoriti.

Dugo me i prodorno gledao bezizražajnim pogledom.

"Znam da ste je pratili sve tamo od Sibuje", rekao je. "Ako nekog tako dugo slijedite, jasno vam je da vas mora primijetiti."

Nisam odgovorio. Shvatila je da je slijedim, ušla u kafić i telefonirala ovom čovjeku.

"Ako ne želite ništa reći, u redu je. Znam što se događa čak i ako mi vi ništa ne kažete." Možda se u sebi pjenio od bijesa, ali njegov uljudan, tihi glas to nije odavao.

"Postoji nekoliko opcija", rekao je muškarac. "Ne šalim se. Vjerujte mi, mogu sve što god mi padne na pamet."

Onda je zašutio i zagledao se u mene. Kao da mi želi poručiti da mu ne trebaju nikakva objašnjenja jer ionako potpuno vlada situacijom.

Kao i ranije, ništa nisam govorio.

67

"Ali ne želim da stvari izmaknu kontroli. Ne želim raditi scene.

Shvaćate? Samo ovaj put", rekao je. Podigao je desnu ruku sa stola, posegnuo u unutarnji džep i izvadio bijelu omotnicu. Cijelo to vrijeme lijeva mu je ruka nepomično ležala na stolu. Ništa posebno, obična bijela poslovna omotnica. "Uzmite ovo i nikome ni riječi.

Znam da vas je netko nahuškao na ovo i volio bih da to prijateljski sredimo. Nikome ni riječi o ovome što se dogodilo. Danas vam se nije dogodilo ništa posebno i nikad me niste sreli. Jasno? Ako saznam da ste se ipak negdje izla-jali, možete biti sigurni da ću vas pronaći i srediti stvar. Zato bih volio da zaboravite da ste je slijedili.

Nitko od nas ne želi probleme. Jasno?"

Muškarac je stavio omotnicu pred mene i ustao. Zgrabio je račun, platio na blagajni i izašao iz kafića. Ostao sam sjediti, zabezeknut.

Napokon sam uzeo omotnicu sa stola i zavirio u nju. Unutra je bilo deset novčanica od deset tisuća jena. Svježih, novih novčanica od deset tisuća jena. Usta su mi se osušila. Strpao sam omotnicu u džep i izašao iz kafića. Ogleđao sam se oko sebe da se uvjerim kako muškarca više nema u blizini, potom pozvao taksi i vratio se u Šibuju gdje je i počeo ovaj nesretni događaj.

Godinama kasnije još sam čuvao tu omotnicu s novcem. Više je nikad nisam otvorio, samo sam je gurnuo u ladicu pisaćeg stola.

Noćima kad nisam mogao spavati, vidio sam njegovo lice. Kao nesretni predznak nečega, to mi se lice jasno pomaljalo pred očima.

Tko je dovraga bio? I je li ona žena bila Šimamoto?

Razradio sam nekoliko teorija. Bila je to zagonetka bez rješenja.

Smišljao sam pretpostavke samo da bih ih pobijao. Najuvjerljivije objašnjenje glasilo je da je muškarac ženin ljubavnik koji je mislio da sam ja privatni detektiv kojeg je supruga unajmio da ga izvještava o njezinim aktivnostima. A muškarac je mislio kako će novcem kupiti moju šutnju. Možda su mislili da sam ih vidio kako zajedno izlaze iz hotela gdje su se potajno sastali. To je imalo nekog smisla. Ali ipak, osjećaj mi je govorio da nije tako.

Odviše je pitanja ostajalo otvoreno.

Rekao mi je da mi, ako hoće, može raditi što god mu padne na pamet, ali što je točno time mislio? Kako me uspio tako neočekivano zaskočiti? Ako je žena znala da je slijedim, zašto nije pozvala taksi?

Mogla mi je pobjeći u sekundi. I zašto mi je taj čovjek, ne znajući točno tko sam, tutnuo u ruku omotnicu s golemom količinom novca?

Zagonetka traje i dalje. Znao sam pomisliti da je sve to obmana, puka izmišljotina koju sam zakuhao u glavi. Ili možda vrlo dugačak i realističan san koji sam nekako pobrkao s javom. Ali to se doista dogodilo. U ladici mojeg pisaćeg stola leži bijela omotnica s deset novčanica od deset tisuća jena, dokaz da nisam sanjao. To se zbilja dogodilo. Katkad stavim omotnicu na stol i gledam je. To se zbilja dogodilo.

69

68

7

Oženio sam se kad mi je bilo trideset godina. Upoznao sam svoju ženu na jednim ljetnim praznicima dok sam putovao sam. Bila je pet godina mlađa od mene. Hodao sam stazom u prirodi kad je odjednom počela padati kiša. Zavukao sam se pod prvi krov koji sam našao da se sklonim od oluje, a ona i njezina prijateljica već su bile ondje. Svo troje, promočeni do gole kože, čekali smo da kiša prestane i za to vrijeme razgovarali. Da tad nije pala kiša, da sam uzeo kišobran (što je sasvim moguće jer sam o tome ozbiljno razmišljao prije no što sam izašao iz hotela), nikad je ne bih upoznao. A da je nisam upoznao, i dalje bih rintao kod izdavača školskih knjiga, i dalje bih uvečer sjedio leđima naslonjen na zid u svojem stanu, sam, pio i trabunjao sam sa sobom. To mi je dalo misliti koliko su nam zapravo mogućnosti ograničene.

Jukiko i ja od samog smo početka osjetili uzajamnu privlačnost.

Njezina je prijateljica bila mnogo zgodnija, ali ja sam vidio samo Jukiko. Iracionalno snažna privlačna sila vukla nas je jedno drugome; već sam gotovo zaboravio tu vrst magnetizma. I ona je živjela u Tokiju pa smo se,

ubrzo nakon povratka, sastali i izašli zajedno. Što sam je više viđao, više mi se sviđala. Izgledala je, ako ikako, onda neugledno, u svakom slučaju, nije bila od žena koje muškarci oblijeću na svakom koraku. Ali u njezinom je licu postojalo nešto namijenjeno samo meni. Kad god smo se našli, ja sam je dugo i pomno zagledao. I sviđalo mi se što vidim.

"Zašto tako piljiš u mene?" ispitivala me je. "Jer si zgodna", odgovarao sam. "Ti si prvi koji mi je to rekao."

"Ja sam jedini koji to zna", govorio sam joj. "A vjeruj mi, ja znam."

Ispočetka mi nije vjerovala. Ali ubrzo je povjerovala. Odlazili smo na mirna mjesta i razgovarali. Mogao sam joj reći sve, istresti dušu, bez sustezanja. Osjećao sam kako me pritišće težina svega što sam izgubio tijekom posljednjih deset godina, svih tih godina koje su mi kao pijesak procurile kroz prste i otišle u nepovrat. Prije no što bude prekasno, moram nešto od toga vratiti. Kad sam držao Jukiko u naručju, osjećao sam kako me prolaze srsi nostalgичnog, davno zaboravljenog uzbuđenja. Čim bismo se oprostili, ponovno sam bio izgubljen. Samoća me boljela, šutnja me izluđivala. Tjedan dana

prije mojeg tridesetog rođendana, kad smo hodali oko tri mjeseca, zaprosio sam je. Njezin je otac bio direktor srednje velike građevinske tvrtke i čovjek vrlo osebujnog kova. Jedva da je imao i dana škole, ali dogurao je daleko—malo pre-agresivno za moj ukus.

Svejedno me impresionirao njegov neponovljiv pogled na svijet.

Nikad nisam upoznao nikoga nalik njemu. Vozio se Tokijem u Mercedesu s vo-71

začem ali nikad nije snobovski dizao nos. Kad sam ga došao zatražiti ruku njegove kćeri, samo je rekao, "Više niste djeca, ako se volite, to je vaša stvar." Nisam baš bio neka naročita partija, bijedan činovnik u bijednom poduzeću, ali to ga nije ni najmanje smetalo.

Jukiko je imala starijeg brata i mlađu sestru. Brat joj je radio kao zamjenik direktora građevinske tvrtke i s vremenom je trebao preuzeti posao. Simpatičan dečko, ali neprestano u očevoj sjeni. Od svo troje djece, najmlađa kći koja je studirala u drugom gradu bila je najotvorenija i navikla da sve bude po njezinom. Kad malo razmislim, vjerojatno bi se bolje snašla na mjestu direktora nego njezin brat.

Oko šest mjeseci nakon što smo se vjenčali, Jukikin me otac pozvao na razgovor. Načuo je od moje žene da nisam baš presretan u izdavačkoj kući i htio je da mu kažem 'planiram li dati otkaz.

"Ništa lakše nego dati otkaz", rekao sam. "Problem je što ću poslije."

"Što misliš o tome da te zaposlim kod sebe?" upitao me. "Tjerat ću te ko vrag grešnu dušu, ali zaradit ćeš više nego pristojno."

"No, znam da nisam stvoren za posao redaktora školskih udžbenika, ali mislim da ni građevinska tvrtka nije pravo mjesto za mene", iskreno sam rekao. "Cijenim ponudu, ali ako me posao ne zanima, cijela će stvar ispasti veća gnjavaža nego što je toga vrijedno."

"Po svoj prilici imaš pravo. Ne smije se ljude siliti da rade ono što ne žele", odgovorio je on. Zvučao mi je kao da je predvidio što ću mu reći. Popili smo nekoliko čašica.

Njegov sin nije pio alkohol pa smo nas dvojica znali tu i tamo zajedno skoknuti na piće. "Usput, moja tvrtka ima zgradu u Aojami.

Još se gradi, trebali bi je završiti sljedećeg mjeseca. Lokacija je izvrsna, mjesto ko bog. Za sad je malo izvan ruke, ali taj će se kvart razvijati. Zgrada je vlasništvo tvrtke pa ću ti morati naplatiti redovnu kauciju i najamninu, ali ako bi se htio okušati u kakvom poslu, mogu ti posuditi koliko ti treba."

Neko sam vrijeme razmišljao. Mogućnosti su djelovale primamljivo i uzbudljivo.

Tako je došlo do toga da otvorim jazz klub za izbirljiviju publiku u podrumu nove novcate zgrade u Aojami. Kao student sam radio u

kafićima pa sam znao što se traži za uspješno poslovanje ugostiteljskog objekta—koju vrstu pića i hrane treba posluživati, kakva mora biti glazba i atmosfera, na kakvu klijentelu treba ciljati i tako dalje. Tvrtka mojeg punca pobrinula se za unutarnje uređenje.

Doveo je prvorazrednu dizajnersku agenciju i dao im odriješene ruke. Naplatili su iznenađujuće razumnju cijenu, a kad su završili s uređenjem, klub je izgledao svjetski.

Klub je postigao veći uspjeh no što sam se uopće usudio sanjati i dvije godine kasnije otvorio sam još jedan, također u Aojami. Taj je bio veći i u njemu je uživo nastupao jazz trio. Trebalo je mnogo vremena i truda, a da i ne spominjemo gomile novca, ali na kraju sam imao vrlo popularan klub, jedini u toj kategoriji. Razmjerno sam dobro iskoristio priliku koja mi se pružila i napokon sam osjetio da se smijem na trenutak opustiti. Ne sasvim slučajno, tada nam se rodilo i prvo dijete, djevojčica. Isprva sam po-73

magao iza šanka, miješao sam koktele, ali kad sam otvorio drugi klub, imao sam pune ruke posla s papirologijom i upravljanjem.

Morao sam se pobrinuti da sve teče glatko—morao sam pogađati cijene, unajmljivati osoblje, voditi knjige. Čak sam nadzirao jelovnik i unio u njega neke svoje zamisli. Začudo, posao mi je sasvim dobro išao od ruke. Obožavao sam proces počinjanja ni od čega, od nule, kad nešto stvaraš i tjeraš do kraja dok nije potpuno savršeno. Bio je to moj klub, moj vlastiti mali svijet. Može li se pronaći takva sreća u korekturi školskih udžbenika? Ni slučajno.

Po danu sam obavljao različite poslovne zadatke, a uvečer sam obilazio svoja dva kluba i provjeravao imaju li kokteli besprijekoran okus, promatrao reakcije gostiju, nadzirao rade li moji zaposlenici kako spada. I slušao sam glazbu. Svaki mjesec vraćao sam puncu dio duga, a ipak sam pritom ostvarivao sasvim lijep profit. Jukiko i ja kupili smo stan s četiri spavaće sobe u Aojami i BMW 320.1 dobili još jedno dijete. Nisam ni shvatio što mi se dogodilo, a već sam bio otac dvije male djevojčice. Kad sam navršio trideset šest godina, kupio sam vikendicu u Hakoneu i crveni Jeep Cherokee za Jukiko, da ide s njim u kupnju i razvozi djecu kamo treba. S dobiti od mojih klubova mogao sam otvoriti i treći, ali nisam se namjeravao više širiti. Voditi računa o svim detaljima u dva kluba bilo mi je sasvim dovoljno; s nogu bih spao da se moram baviti još i trećim. Ionako

sam već previše vremena žrtvovao za posao. Razgovarao sam o tome sa ženinim ocem i on mi je predložio da višak novca, ako ga bude, uložim u dionice i nekretnine. Za to ne treba ni vremena ni truda, rekao mi je.

Ali ja nisam znao apsolutno ništa ni o burzi ni o građevinskim terenima. Zato mi je rekao, "Pojednosti prepusti meni. Ako me budeš slušao, sve će biti u redu. Za te stvari treba imati dar." Uložio sam točno kako mi je rekao. I zbilja, za kratko sam vrijeme sasvim solidno zaradio.

"Sad shvaćaš, nije li tako?" upitao me. "Postoji poseban dar za ulaganje. Možeš raditi sto godina u nekoj firmi i nikad ovoliko ne zaraditi. Da uspiješ, moraš imati sreće i pameti. To su ti temelji. Ali nije to dovoljno. Treba ti kapital. Nemaš dovoljno kapitala i ruke su ti vezane. Ali prije svega, moraš imati dar. Bez toga, sve ostalo neće te odvesti nikamo."

"Vjerojatno ste u pravu", rekao sam. Znao sam na što cilja. Taj "dar" o kojem je govorio bio je sustav koji je sam razradio. Uporan i složen sustav za zarađivanje golemih iznosa novca preko izgradnje razgranate mreže konta-kata, prikupljanja vitalnih informacija i ulaganja u skladu s tim. Izmičući mreži zakona i poreza u nizu preobrazbi, tako stečena dobit gotovo je prekomjerno rasla.

Da nije bilo mojeg punca, i dalje bih ispravljao školske udžbenike. I dalje bih živio u bijednom stančiću u Nišio-gikubo, i dalje vozio rabljenu Tovotu Coronu s klimom na rubu kvara. A sad sam odjednom vlasnik dva kluba u otmjenom dijelu grada, zapošljam preko trideset ljudi i zarađujem više novca nego što sam ikad u životu zarađivao—pa čak i sanjao da zarađujem. Posao mi je tako dobro išao da je čak i moj knjigovođa bio impresioniran, a klubovi su bili na dobru glasu. Ne kažem da sam to mogao postići samo ja.

Oduzmite punčev kapital i njegov "dar" i ja se nikad ne bih ni pomaknuo s mjesta.

Ipak, cijeli taj aranžman budio je u meni neku nelagodu. Činilo mi se kao da sam se obogatio nepoštenim, kraćim putem i poslužio se nečasnim sredstvima da stignem tu gdje jesam. Napokon, pripadao sam generaciji kasnih šezdesetih, ranih sedamdesetih iz koje je izašao radikalni studentski pokret. Mi smo prvi zvonko viknuli

"Ne!" logici kasnog kapitalizma koja je prožderala ono malo ideala što su još preživjeli poslije rata. Kao da je groznica izbila baš kad se zemlja našla na ključnoj prekretnici. A gle ti sad mene, kako me progutala ta ista kapitalistička logika pa uživam u Schubertovom

"Winter-reise" dok udobno sjedim u svojem BMW-u i čekam da se promijene svjetla na raskršću u šminkerskoj Aojami. Živim nečiji tuđi život, ne svoj vlastiti. Koliko je od te osobe koju zovem ja doista moje? A koliko nije moje? Te ruke koje stežu volan—koliki njihov postotak mogu zbilja nazvati svojim? Prizor iza prozora—

koliko je zbiljski? Što sam više mislio o tome, kao da sam manje razumio.

Ne da sam bio nesretan. Nisam se ni na što žalio. Jukiko je bila nježna i obzirna supruga i volio sam je. Kad se nakon poroda malo udebljala, počela je držati dijete i ozbiljno vježbati. Ali meni višak kilograma nije smetao—i dalje mi je bila lijepa. Volio sam biti s njom i volio sam spavati s njom. Nešto me u njoj smirivalo. Što god da bude, neka me vrag odnese ako se ikad vratim životu kakvim sam živio kad mi je bilo dvadeset godina—vremenu samoće i izolacije. Mjesto mi je ovdje. Ovdje sam voljen i zaštićen. I ovdje mogu uzvraćati ljubavlju i zaštitom za druge—za svoju ženu i svoju djecu. Taj mi je položaj bio neočekivano otkriće, posve nov doživljaj.

Svako jutro, dok sam vozio stariju kćer u privatni vrtić, nas dvoje smo naglas pjevali uz dječje pjesme koje sam puštao na kazetofonu.

A onda, prije no što bih otišao u mali ured koji sam unajmio u blizini, neko sam se vrijeme igrao s mlađom kćeri. Ljeti smo vikende provodili u vikendici u Hakoneu, gledali vatromet, vozili se barkom po jezeru i šetali se brežuljcima.

Dok mi je žena bila u drugom stanju, imao sam nekoliko izvanbračnih izleta, ali ništa ozbiljno. Nikad nisam spavao s istom ženom više od jednom ili dva puta. U redu, možda najviše tri.

Nikad mi na pamet nije palo da se upustim u ozbiljnu vezu. Samo sam htio spavati s nekim, kao što su htjele i moje partnerice. Da izbjegnem komplikacije, pažljivo sam birao žene s kojima ću u krevet. Možda sam nešto iskušavao spavajući s njima. Pokušavao otkriti što ću u njima naći i što će one naći u meni.

— Ubrzo nakon rođenja našeg prvog djeteta, roditelji su mi prosljedili poštu koja je za mene stigla na njihovu adresu. Bila je to osmrtnica, sa ženskim imenom. Umrla je u dobi od trideset šest godina. Ali ime nisam mogao nikako smjestiti. Na poštanskom je žigu pisalo Nagoja. Nisam tamo poznao nikoga. Nakon nekog vremena, međutim, sinulo mi je tko je pokojnica: Izumina sestrična koja je živjela u Kiotu. Potpuno sam joj zaboravio ime. Njezini su roditelji živjeli u Nagoji.

Nije trebalo mnogo mozgati da shvatim kako mi je osobno Izumi poslala osmrtnicu. Nitko drugi mi je ne bi poslao. Isprva mi je, međutim, bilo zagonetno zašto. Ali kad sam nekoliko puta pročitao osmrtnicu, osjetio sam

kako se iza nje krije hladnoća bez opraštanja. Izumi nikad nije zaboravila što sam joj učinio i nikad mi nije oprostila. Mora da je živjela očajničkim životom—zadovoljna žena nikad ne bi poslala tu osmrtnicu. Ili bi je bar popratila s dvije-tri riječi objašnjenja.

Odjednom su mi navrla sjećanja na Izuminu sestričnu i sve u vezi s njom. Sjetio sam se njezine sobe, njezina tijela, našeg strastvenog seksa. Ali sjećanja više nisu bila onako živa kao nekoć, kao da je vjetar otpuhao dim. Nisam mogao zamisliti od čega je umrla.

Trideset šest godina doista je bilo neprirodno rano. Prezime joj je ostalo isto, što znači da se nije udala —ili se udala i razvela.

Više o Izumi i tome gdje je sad saznao sam od jednog starog školskog prijatelja. Pročitao je "Vodič po barovima Tokija" u časopisu Brutus, vidio moju sliku i saznao da vodim dva kluba u Aojami. Jednu večer prišao mi je u kutu gdje sam sjedio i rekao Hej, kako ide. Ništa nije ukazivalo da je ovamo došao posebno zato da me vidi. Slučajno se tu obreo na piću s prijateljima i prišao mi da me pozdravi.

"Mnogo puta sam bio u ovom klubu", rekao mi je. "Blizu mi je ured.

Ali nisam pojma imao da si ti vlasnik. Svijet je mali."

U srednjoj školi ja sam bio autsajder, ali on je imao dobre ocjene, bavio se sportom i općenito pripadao onoj vrsti ljudi koje biraju za razrednog predsjednika. Bio je ugodan, nikad nametljiv. Sve u svemu, zgodan čovjek. Igrao je nogomet pa je i ranije bio krupan, ali sad se udebljao: dvostruka brada, trodijelno odijelo koje se zateže po šavovima. Zato što neprestano izvodim klijente na ručkove 78

i večere, objasnio mi je. Velike tvrtke, to ti je živi pakao, rekao mi je.

Moraš raditi prekovremeno, baviti se klijentima, delegirati poslove; ako podbaciš, šutnu te nogom u guzicu, ako ispuniš kvotu, samo ti je još podignu. Nije to posao za pristojan svijet. Ured mu je, kako se pokazalo, bio u Aojami, odmah niz ulicu.

Razgovarali smo o stvarima o kojima se očekuje da će razgovarati stari školski prijatelji koji se nisu vidjeli osamnaest godina—o poslu, braku, koliko imamo djece, koga smo od zajedničkih znanaca nedavno sreli. Tad je spomenuo Izumi.

"Znaš, ona cura s kojom si hodao. Vječno ste visjeli zajedno. Nekako Ohara." "Izumi Ohara", rekao sam.

"Točno, tako je", rekao je on. "Izumi Ohara. E, na nju sam nedavno naletio."

"U Tokiju?" začudio sam se.

"Ne, ne u Tokiju. U Tojohašiju."

"U Tojohašiju?" još sam se više iznenadio. "Misliš, u Tojohašiju u prefekturi Aiči?"

"Tako je."

"Ne razumijem. Zašto si sreo Izumi u Tojohašiju? Pa što je ona zaboga miloga tamo radila?"

Mislim da je naslutio nešto tvrdo i nepopustljivo u mojem glasu.

"Ne znam zašto", ponudio mi je kao odgovor. "Jednostavno sam je tamo vidio. Ali nema se tu bogzna što reći. Čak nisam ni sto posto siguran da je to bila ona."

Naručio je još jedan Wild Turkev s ledom. Ja sam pio koktel s votkom.

79

"Nema veze što se nema bogzna što reći. Želim sve ćuti.

"Pa..." oklijevao je. "Zapravo mi se katkad čini da se to uopće nije dogodilo. Dosta čudan osjećaj, kao da sam sanjao, ali je to ipak java, znaš? Teško mi je objasniti."

"Ali zbilja si je vidio, je li tako?" upitao sam.

"Da", rekao je.

"Onda mi ispričaj."

Reznirano je kimnuo i otpio gutljaj viskija.

"Išao sam u Tojohaši jer mi tamo živi mlađa sestra. Bio sam poslovno u Nagoji i bio je petak pa sam odlučio prespavati u njezinom stanu. I tamo sam sreo Izumi. U liftu u zgradi u kojoj stanuje moja sestra. Pomislio sam, Hop, ova žena je pljunuta Ohara.

Ali onda sam pomislio: Ma kakvi, nemoguće. Nema šanse da je sretnem u liftu u zgradi moje sestre u Tojohašiju od svih mjesta.

Lice joj je izgledalo nekako drukčije nego prije. Ne razumijem ni sam kako sam tako brzo shvatio da je to ona. Valjda instinktivno."

"Ali to je bila Izumi, ne?"

Kimnuo je. "Slučajno stanuje na istom katu kao i moja sestra.

Zajedno smo izašli iz lifta i krenuli hodnikom u istom smjeru. Ona je ušla u stan dvoja vrata prije stana moje sestre. Od radoznalosti sam virnuo na pločicu s imenom na vratima. Pisalo je Ohara."

"Je li te primijetila?"

Zavrtio je glavom. "Išli smo u isti razred, ali zapravo nismo nikad razgovarali. A osim toga, ja sam odonda nabacio bar dvadeset kilograma. Nikad me ne bi prepoznala."

"Ali je li to zbilja bila Izumi? Pitam se. Ohara je prilično često prezime. I mora da ima još žena koje izgledaju kao ona."

"I ja sam to isto pomislio pa sam se raspitao kod sestre. O tome kakva je osoba ta Ohara. Sestra mi je pokazala popis stanara. Znaš, popis koji sastave kad se moraju dijeliti troškovi bojanja ili tako nečeg. Bila su tu imena svih stanara. I njezino—Izumi Ohara. A Izumi je pisalo u kata-kani, a ne kineskim znakovima. Pa nema ih valjda toliko s istom kombinacijom?"

"Što znači da se još nije udala."

"Moja sestra nije o tome imala nikakvih informacija", rekao je.

"Saznao sam da je Izumi Ohara najzagonetnija žena u zgradi. Nitko nikad nije s njom razgovarao. Ako je pozdraviš u hodniku, pravi se da te nije čula. Ne otvara vrata ako joj pozvoniš. Vjerojatno je neće izabrati za najpopularniju stanarku."

"To sigurno nije ona." Nasmijao sam se i zavrtio glavom. "Izumi nije takva. Uvijek je bila srdačna, uvijek se smiješila."

"U redu. Možda imaš pravo. Možda je to bio netko drugi", rekao je.

"Netko tko se potpuno isto zove. Bolje da promijenimo temu."

"Ali ta Izumi Ohara živi sama?"

"Mislim da živi sama. Nitko nikad nije vidio da muškarac ulazi u njezin stan. Nitko pojma nema od čega ona živi. Potpuna misterija."

"No, a što ti misliš?"

"O čemu?"

"O njoj. O toj Izumi Ohara koja možda je, a možda 81 nije netko tko se potpuno isto zove. Vidio si joj lice u liftu. Je li izgledala kao da je sve u redu?"

Razmislio je o tome. "Kao da je sve u redu, mislim", odgovorio je.

"Kako to misliš, u redu?"

Zatresao je času s viskijem tako da je led zazveckao. "Normalno, malo je ostarjela. Pa sad joj je već trideset šest godina. Kao i meni i tebi. Metabolizam ti se uspori. Udebljaš se nekoliko kila. Ne možeš vječno biti srednjoškolac."

"Slažem se", rekao sam.

"Zašto ne promijenimo temu? To ionako sigurno nije bila ona."

Uzdahnuo sam. Položio sam obje ruke na šank i pogledao ga ravno u lice. "Gle, želim znati. Moram znati. Malo prije mature, Izumi i ja

smo prekinuli. Bilo je gadno. Zajebao sam i ružno je povrijedio.

Onda nisam imao načina da saznam kako joj je. Nemam blage veze gdje je i što radi. Pa mi zato samo reci nefriziranu istinu. To je bila Izumi, je li tako?"

Kimnuo je. "Ako tako na to gledamo, da, to je definitivno bila ona.

Žao mi je što ti to moram reći."

"I onda, pošteno mi reci, kako je?"

Neko je vrijeme šutio. "Prije svega, želim da nešto znaš, u redu?"

Išao sam s njom u razred i mislio sam da je jako privlačna cura. Bila je zgodna. Imala je milu narav, ugodnu. Nije bila ljepotica da ti pamet stane, ali imala je nešto privlačno. Imam pravo, ne?"

Kimnuo sam.

"Zbilja hoćeš da ti kažem istinu?"

"Samo naprijed", rekao sam.

"Neće ti se svidjeti."

"Baš me briga. Samo mi reci istinu."

Otpio je još gutljaj viskija. "Bio sam na tebe ljubomoran jer si uvijek bio s njom. I ja sam htio imati takvu djevojku. Sad mogu sve istresti iz sebe. Nikad je nisam zaboravio. Njezino mi se lice usjeklo u pamćenje. Zato sam je i odmah prepoznao kad sam iz čista mira naletio na nju u liftu, čak osamnaest godina kasnije. Ono što hoću reći je da nemam nikakvog razloga da ružno govorim o njoj. I meni je to bio šok, znaš. Nisam htio priznati da je to istina. Kažimo to ovako: više nije privlačna."

Zagrizao sam usnicu. "Kako to misliš?"

"Djeca koja stanuju u toj zgradi uglavnom je se boje."

"Boje se?" ponovio sam. Pogledao sam ga s nerazumijevanjem.

Mora da se nespretno izrazio. "Kako misliš, boje se?"

"Čuj, a da sad stanemo? Zbilja sad nemam volje u to ulaziti."

"Čekaj malo, pa što ona radi? Da li govori nešto djeci?"

"Ona nikome ništa ne govori. Kao što sam već rekao."

"Znači, boje se njezinog lica?"

"Tako je", rekao je on.

"Ima neki ožiljak ili tako nešto?"

"Nema ožiljaka."

"Pa čega se onda boje?"

Ispio je viski do kraja i odložio čašu na šank. I dugo me i pomno promatrao. Djelovao je nervozno i prilično zbunjeno. Ali još se nešto naziralo u njegovu izrazu. Vidio sam obris njegova lica kakvo je bilo u školi. Podigao je po-83

gled i neko vrijeme zurio u daljinu, kao da promatra potok kako teče. Napokon je progovorio. "Ne znam to dobro objasniti; osim toga, ne želim objašnjavati. Zato me više ne ispituj, dobro? Morao bi je vidjeti svojim očima da shvatiš. Tko je nije vidio, ionako to ne razumije."

Kimnuo sam i zašutio, pijuckajući svoju votku. Ton mu je bio smiren, ali znao sam da će glatko odbiti sva daljnja pitanja.

Počeo je pričati o dvije godine koje je proveo radeći u Brazilu. Da ne vjeruješ, rekao je, ali sreo sam nekog iz srednje škole u Sao Paulu, od svih mjesta na svijetu. Radio je u Tovoti kao inženjer.

Njegove riječi prolazile su mimo mene, kao vjetar. Na odlasku me lupio po ramenu. "No, ljudi se s godinama mijenjaju na razne načine, je li tako? Nemam pojma što se dogodilo između tebe i nje.

Ali što god da je bilo, nisi ti kriv. Na ovaj ili onaj način, svatko doživi nešto slično. Čak se i meni to dogodilo. Bez zezanja. Doživio sam točno to. Ali tu se ništa ne može. Život druge osobe pripada toj drugoj osobi. Ne možeš ti preuzeti odgovornost. Kao da živimo u pustinji. Moraš se jednostavno na to naviknuti. Jesi gledao onaj Disnevjev film u osnovnoj školi—Živa pustinja?"

"Da", odgovorio sam.

"Naš je svijet potpuno isti. Kiša pada i cvijeće cvate. Bez kiše se sasuši. Kukce jedu gušteri, guštere jedu ptice. Ali na kraju svi do posljednjega ugibaju. Uginu i sasuše se. Naša generacija umire, a sljedeća zauzima naše mjesto. Tako to ide. Ima mnogo raznih načina da se živi. I

84

mного raznih načina da se umre. Ali na kraju je potpuno svejedno. Ostaje samo pustinja."

Otišao je kući, a ja sam sjedio sam u baru i pio. Kad se klub zatvorio, kad su svi gosti otišli, kad je čak i osoblje sve pospremilo i otišlo kućama, ja sam i dalje sjedio sam. Nisam htio ići kući.

Telefonirao sam ženi i rekao joj kako moram obaviti nešto na poslu pa ću zakasniti. Pogasio sam svjetla i sjedio u mraku i pio viski. Nije mi se dalo otići po led pa sam ga pio čistog.

Svi samo nestaju. Neke stvari jednostavno iščeznu, kao da ih je netko izrezao. Neke polako blijede i gube se u izmaglici. J ostaje samo pustinja.

Kad sam izašao iz kluba, malo prije zore, sitna je kiša rominjala glavnom ulicom Aojame. Bio sam umoran kao pas. Kiša je nečujno natapala krovove visokih zgrada koje su se ustobočile oko mene poput nadgrobnih spomenika. Ostavio sam auto na parkiralištu i krenuo kući pješke. Putem sam sjeo na ogradu i promatrao veliku vranu kako kriješti s vrha semafora. Ulice su se u četiri ujutro sterale otrcane i prljave. Odsvuda se navirivala sjena truleži i raspadanja, a i ja sam bio dio toga. Kao sjena što se zapekla na zidu.

8

Kad je članak s mojim imenom i slikom objavljen u časopisu Brutus, stari su znanci desetak dana navraćali u klub da me vide. Prijatelji iz osnovne i srednje škole. Do tada sam se uvijek pitao tko uopće čita sve te časopise što stoje naslagani na hrpama ispred knjižara.

Ali kad sam se sam pojavio u jednom, otkrio sam da časopisi imaju mnogo veći broj ovisnika no što sam slutio. Kod frizera, u bankama i kafićima, na vlakovima i svim mogućim mjestima, ljudi drže pred sobom otvorene časopise, kao da su opčinjeni. Možda se boje da neće imati čime ispuniti vrijeme pa uhvate prvo što im se nađe pri ruci. Da me ubiješ ne mogu to shvatiti.

U svakom slučaju, ne mogu reći da me posebno uzbuđivalo vidjeti sva ta lica iz prošlosti. Nije mi teško padalo razgovarati s njima.

Pritom me obuzimalo ugodno nostalgично raspoloženje. A oni kao da su zbilja bili sretni što me vide. Ali iskreno rečeno, živo mi se fućkalo za stvari o kojima su pričali. ,Kako se naš stari grad promijenio, što sad rade kolege iz školskih dana. Kao da me to zanimalo. Predaleko sam se udaljio od tog mjesta i tog vremena.

Osim toga, sve o čemu su govorili budilo mi je uspomene na Izumi.

Na svaki spomen mog rodnog grada zamišljao sam je samu u onom turobnom stanu. Više nije privlačna, rekao je moj prijatelj. Djeca je se boje. Nisam mogao odagnati te rečenice iz glave. Kao ni činjenicu da mi Izumi nije nikad oprostila.

Namjeravao sam samo priskrbiti svojem klubu malo besplatne reklame, ali nedugo nakon što je članak objavljen ozbiljno sam požalio što sam dopustio da pišu o meni i klubu. A nikako nisam želio da to pročita Izumi. Kako će se osjećati kad me vidi kako blaženo živim u sreći, očito bez bolnih ožiljaka zajedničke prošlosti?

Mjesec dana kasnije, međutim, povorka se starih prijatelja izredala do kraja. Mislim da se to mora istaknuti kao dobra strana časopisa: dobiješ trenutak slave, a onda pufl i zaboravljen si. Odahnuo sam s olakšanjem. Bar me Izumi nije posjetila. Ipak nije bila pretplatnica Brutusa.

Ali nekoliko tjedana kasnije, kad se prašina oko članka već slegla, pojavila se i posljednja prijateljica.

Simamoto.

Bilo je večer prvog ponedjeljka u studenom. I tamo je za šankom Crvendaćeva gnijezda (tako se zvao moj klub, prema naslovu stare stvari, "Robin's Nest", koju sam volio) sjedila ona i mirno pila daiquiri. Bio sam za istim šankom, tri stolice dalje, totalno nesvjestan činjenice da je to ona. Primijetio sam da je u bar ušla iznimno lijepa žena, ali to je sve. Nova mušterija, zabilježio sam u sebi. Da sam je već vidio, sigurno bih je zapamtio; tako je upadljiva bila. Koga god da čeka, pomislio sam, ubrzo će se po-86

javiti. Ne da žene nisu nikad pile same u mom klubu. Neke žene bez društva valjda su očekivale da će im se muškarci upucavati; druge kao da su se tome samo nadale. Uvijek sam mogao odrediti točno što koja misli. Ali ovako lijepa žena sigurno ne izlazi i ne pije sama. Žena kao ova ne pada na muško udvaranje. Njoj bi to samo išlo na živce.

Zato i nisam obraćao odviše pozornosti na nju. Naravno, dobro sam je odmjerio u trenutku kad je ušla i svako toliko pogledavao prema njoj. Bila je sasvim diskretno našminkana i skupo odjevena—plava svilena haljina i džemper od svijetlog bež kašmira, prozračan poput kore luka. A na šank je odložila torbicu koja je savršeno pristajala uz haljinu. Nisam joj mogao odrediti godine. Mogao sam tek reći da je u najboljim godinama.

Od njezine je ljepote zastajao dah, ali nisam mislio ni da je filmska zvijezda ni manekenka. I takve su ženske zalazile u moj bar, ali uvijek se vidjelo kako su svjesne da su neprestano izložene pogledu javnosti i zrak se oko njih lijepio od nepodošljiva narcizma njihova postojanja. Ali ova je žena bila drukčija. Potpuno opuštena, sasvim ležerna u ovom okruženju. Podbočila je bradu rukama oslonjenim na šank, zanesena u svirku klavirskog trija, i cijelo vrijeme pijuckala koktel kao da se s užitkom zadržava na osobito uspjeloj frazi.

Svaki nekoliko minuta pogledavala je prema meni. Tjelesno sam osjećao njezin pogled. Iako sam bio siguran da zapravo ne gleda mene.

Bio sam odjeven kao i obično—odijelo Luciano Soprani, Armanijeva košulja i kravata, cipele Rossetti. Vjerovali ili ne, nisam uopće tip koji drži do odjeće. Moje temeljno

pravilo glasi —na odjeću trošiti samo koliko je nužno. Kad nisam radio, dobri su mi bili traperice i džemper. Ali razvio sam vlastitu malu poslovnu filozofiju: nosio sam odjeću kakvu sam želio da nose i moji gosti. Primijetio sam da to drži moje osoblje u stanju budnosti i da stvara onaj podignuti ugođaj koji sam želio postići. Tako sam u klub svaki put neizostavno dolazio u finom odijelu i s kravatom.

Sjedio sam, dakle, i provjeravao jesu li kokteli ispravno smiješani, držao goste na oku i slušao klavirski trio. Na početku večeri klub je bio prilično pun, ali poslije devet počela je padati kiša i gosti su se

osuli. Oko deset samo je šačica stolova bila zauzeta. Ali žena za šankom i dalje je sjedila ondje, sama sa svojim daiquirijem. Počeo sam se malo pitati o njoj. Možda ipak nikoga ne čeka. Niti jednom nije bacila pogled ni na sat ni na ulaz.

Naposljetku je uzela torbicu i spuznula sa stolice. Bližilo se jedanaest. Za one koji su kući išli podzemnom došlo je vrijeme za polazak. Polako, sasvim ležerno, međutim, ona mi je prišla i sjela na stolicu kraj mene. Osjetio sam dašak njezina parfema. Smjestila se na stolicu, izvadila paket Salema iz torbice i stavila cigaretu u usta.

Sve sam to uhvatio krajičkom oka.

"Kakav krasan klub", rekla mi je.

Podigao sam pogled s knjige koju sam čitao i pogledao je ne shvaćajući. A tad me nešto pogodilo—kao šakom. Kao da mi se zrak odjednom teško nalegao na prsa.

"Hvala", rekao sam. Sigurno je znala da sam ja vlasnik. "Drago mi je što vam se sviđa."

"Sviđa mi se, jako." Pogledala me duboko u oči i nasmiješila se. Čudesnim smiješkom. Usne su joj se širom rastegnule, a u kutevima očiju namreškale su se sitne, privlačne boriće. Njezin mi je smiješak budio duboko zapretane uspomene—ali na što?

"Sviđa mi se i glazba." Rukom je pokazala klavirski trio. "Imate vatre?"

Nisam imao ni šibice ni upaljač. Pozvao sam barmena da donese kutijicu klupskih šibica. I pripalio sam joj cigaretu.

"Hvala", rekla je.

Pogledao sam joj ravno u lice. I napokon sam shvatio. "Simamoto", prostenjao sam.

"Dosta ti je dugo trebalo", rekla je nakon kratke stanke, a u očima joj je titrao čudan izraz. "Mislila sam da me valjda nikad nećeš prepoznati."

Sjedio sam bez riječi i zurio u nju kao da sam se našao pred nekim nevjerojatno naprednim i preciznim tehnološkim izumom o kojem sam dotad samo slušao. Preda-mnom je zbilja bila Simamoto. Ali još nisam mogao prihvatiti da je to zbilja. Dugo sam i predugo o njoj samo mislio. I bio sam siguran da je više nikad neću vidjeti.

"Sviđa mi se tvoje odijelo", rekla je. "Pristaje ti kao sali-veno.

Šutke sam kimnuo. Riječi mi jednostavno nisu dolazile.

"Znaš što, Hajime? Mnogo si zgodniji nego prije. I mnogo bolje građen."

"Puno plivam", napokon sam protisnuo. "Počeo sam u prvom srednje i od onda plivam redovito."

"Plivanje je jako zabavno, čini mi se. Uvijek sam to mislila."

"Zabavno je. Ali uz dosta vježbe, svatko može dobro naučiti plivati, znaš", rekao sam. Čim su mi riječi prešle preko usnica, sjetio sam se njezine noge. Što to lupetaš, k vragu? upitao sam samog sebe. Sav sam se usprtljao pokušavajući smisliti što da kažem. Ali riječi su mi izmicale. Pročeprkao sam po džepovima da nađem kutiju cigareta. I onda sam se sjetio. Prestao sam pušiti prije pet godina.

Simamoto me bez riječi promatrala. Podigla je ruku i naručila još jedan daiquiri, uz ozareni smiješak. Istinski prekrasan smiješak.

Smiješak zbog kojeg bih najradije smotao cijelu sliku i spremio je na sigurno.

"Vidim da i dalje voliš plavu boju", rekao sam.

"Da. Uvijek sam je voljela. Imaš dobro pamćenje."

"Sjećam se gotovo svega o tebi: na koji način oštiriš olovku, koliko žličica šećera stavljaš u čaj."

"I koliko ih stavljam?"

"Dvije."

Suzila je oči i pogledala me.

"Reci mi nešto, Hajime", počela je. "Onaj put prije nekih osam godina—zašto si me slijedio?"

Uzdahnuo sam. "Nisam bio siguran jesi li to ti ili nisi. Način hoda je bio isti tvoj. Ali opet mi je nešto u tom hodu bilo drukčije. Zato sam te i slijedio jer nisam bio siguran. Slijediti nije prava riječ, jednostavno sam tražio pravi trenutak da s tobom razgovaram."

"Zašto onda nisi sa mnom razgovarao? Zašto mi nisi jednostavno prišao i vidio jesam li to ja? To bi mnogo kraće trajalo."

"Ne znam", odgovorio sam. "Nešto me zadržavalo. Jednostavno nisam mogao prozboriti ni riječ."

91

Kratko je zagrizla usnicu. "Tada te nisam prepoznala. Samo sam mislila kako me netko slijedi i uplašila sam se. Zbilja. Prestravila sam se. Ali kad sam napokon sjela u taksi i malo se pribrala, sinulo mi je. Pa je li moguće da je to zbilja bio Hajime?"

"Šimamoto-san, nešto su mi onda dali. Ne znam kakav je tvoj odnos s tom osobom, ali dao mi je..."

Prinijela je kažiprst ustima. I lagano zatresla glavom. Nećemo sad o tome, dobro? kao da mi je govorila. Molim te, nemoj to više nikad spomenuti.

"Oženjen si?" upitala me, da promijeni temu.

"I imam dvoje djece", odgovorio sam. "Dvije curice. Još su male."

"Kako krasno. Mislim da ti kćeri pristaju. Ne znam zašto, ali ti pristaju." "Ma nemoj."

"Da—nekako ti pristaju." Nasmiješila se. "Bar nisi ostao na jednom djetetu."

"Nisam to planirao. Jednostavno je tako ispalo."

"Kakav je to osjećaj, baš me zanima, imati dvije kćeri?"

"Iskreno rečeno, malo čudan. Više od polovice djece u vrtiću u koji ide moja starija kći nemaju ni brata ni sestru. Svijet se promijenio otkako smo mi bili mali. U gradu su jedinci postali više pravilo, a ne iznimka."

"Ti i ja rođeni smo prije svog vremena."

"Možda jesmo", rekao sam. "Možda nas svijet tek sad sustiže. Neki put, kad kući vidim njih dvije kako se zajedno igraju, zinem od divljenja. To je sasvim drugi način odrastanja. Kad sam ja bio mali, uvijek sam se igrao sam. Mislio sam da se tako svi igraju—sami."

Klavirski trio završio je svoju izvedbu "Corcovada" i gosti su zapljeskali. Kao i uvijek, kako je večer odmicala, trio je svirao sve toplije, sve intimnije. Između stvari pijanist je pio crno vino, a basist bi pripalio cigaretu.

Šimamoto je pijuckala svoj koktel. "Znaš, Hajime, isprva nisam uopće bila sigurna trebam li doći ovamo. Grizla sam se oko toga gotovo mjesec dana. Saznala sam za tvoj klub iz nekog časopisa koji sam slučajno prelistala. Mislila sam da je to neka greška. Ti od svih ljudi da vodiš klub! Ali pisalo je tvoje ime, uz tvoju fotografiju.

Dobri stari Hajime iz starog kvarta. Bila sam sretna što te ponovno vidim, makar samo na fotografiji. Ali nisam baš bila sigurna je li pametno vidjeti te uživo. Možda bi za nas oboje bilo bolje da se ne vidimo. Možda je dovoljno znati da si sretan i da ti dobro ide."

Slušao sam je bez riječi.

"Ali kako sam znala gdje si, činilo mi se kao da propuštam priliku ako ne dođem ovamo i bar te jednom vidim. I evo me ovdje. Sjela sam za šank i promatrala te. Ako me ne primijeti, mislila sam, možda ću jednostavno otići a da mu ništa ne kažem. Ali nisam mogla izdržati. Toliike su mi uspomene navrle da sam te morala pozdraviti."

"Zašto?" upitao sam je. "Mislim, zašto si mislila da je bolje da se ne vidimo?"

Ocrtavajući rub čaše prstom, zaniijela se u misli. "Mislila sam, ako se vidimo, htjet ćeš saznati sve o meni. Jesam li udana, gdje živim, čime se bavim, takve stvari. Imam pravo?"

"No, siguran sam da bi prije ili kasnije došli do tih pita-ft
nja.

"Naravno."

"Ali ti radije o tome ne bi govorila?"

Zbunjeno se nasmiješila i kimnula. Imala je milijun varijacija smiješka. "Točno. Ne želim govoriti o tim stvarima. Molim te, ne pitaj me zašto. Jednostavno ne želim govoriti o sebi. Znam da je to neprirodno, da ispada kao da se prenavljam, glumim zagonetnu ženu ili tako nešto. Zato sam mislila kako je možda pametnije da se ne vidimo. Nisam htjela da pomisliš kako sam neka bizarna umišljena baba. To je jedan razlog zbog kojeg nisam htjela doći ovamo."

"A drugi?"

"Nisam se htjela razočarati."

Pogledao sam čašu u njezinoj ruci. Pogledao sam ravno u nju, u kosu što joj je padala do ramena i lijepo oblikovane tanke usnice. I u njezine beskrajno duboke tamne oči. Tanka linija tik iznad kapaka davala joj je zamišljen izraz. Ta me linija tjerala da mislim na udaljeni obzor.

"Prije si mi zbilja bio jako drag i nisam te htjela ponovno sresti pa se samo razočarati."

"I jesam li te razočarao?"

Lagano je zavrtjela glavom. "Promatrala sam te sa strane. U početku si mi izgledao kao netko drugi. Djeluješ mnogo krupnije u tom odijelu. Ali kad sam te pažljivije pogledala, prepoznala sam Hajimea kojeg sam poznavala. Jesi svjestan da ti se pokreti gotovo uopće nisu promijenili od dvanaeste godine?"

"Nisam znao." Pokušao sam se nasmiješiti, ali nije išlo.

"Kako mičeš rukama, očima, kako uvijek po nečemu lupkaš prstima, kako mrštiš obrve kao da si nečim nezado-

94
voljan—ništa se nije ni mrvicu promijenilo. Ispod tog Armanijevog odijela ti si onaj isti stari Hajime."

"Nije Armani", ispravio sam je. "Košulja i kravata su Armani, ali odijelo nije."

Nasmiješila mi se.

"Šimamoto-san", zaustio sam. "Znaš, tako sam te dugo želio ponovno sresti. S tobom razgovarati. Toliko sam ti toga želio reći."

"I ja sam tebe željela vidjeti", rekla je. "Ali nikad nisi došao. To ti je jasno, ne? Kad si otišao u srednju školu u drugom gradu, čekala sam te. Zašto nikad nisi došao? Bila sam zbilja žalosna. Mislila sam da si našao nove prijatelje u novom gradu i da si me sasvim zaboravio."

Simamoto je zgnječila cigaretu u pepeljari. Nokti su joj bili nalakirani prozirnim lakom. Poput kakvog fino izrađenog umjetničkog predmeta, sjajni, a opet suzdržani.

"Bojao sam se, zato nisam došao", rekao sam.

"Bojao si se?" upitala me. "Čega? Mene?"

"Ne. Ne tebe. Bojao sam se da ćeš me odbaciti. Bio sam još dijete.

Nisam mogao zamisliti da me ti zbilja čekaš. Užasno sam se bojao da ćeš me odbaciti. Da ću doći tebi doma, a tebi se neće dati gubiti vrijeme na mene. Pa sam prestao dolaziti. Ako već moram patiti, mislio sam kako je bolje da sačuvam lijepe uspomene na vrijeme kad smo bili zajedno."

Malko je nagnula glavu u stranu i zavrtjela zrno kikirikija među prstima. "Stvari nikad ne teku glatko, ne?"

"Ne, nikad."

"Ali mi smo trebali ostati prijatelji mnogo duže. Ja sam prošla cijelu srednju školu, čak fakultet, bez jednog jedin-95

catog prijatelja. Vječno sam bila sama. Zamišljala sam kako bi bilo divno da si ti kraj mene. A ako ne možeš doći, da se bar dopisujemo. Sve bi bilo sasvim drukčije. Bolje bih se nosila sa životom." Jedno je vrijeme šutjela. "Ne znam točno zašto, ali od prvog razreda srednje pa nadalje sve sam se lošije snalazila među ljudima. I zbog toga sam se sve više zatvarala u sebe. Začarani krug, moglo bi se reci.

Kimnuo sam.

"Sve do kraja osnovne škole nekako sam gurala, ali nakon toga postalo je grozno. Kao da sam zaglavila u bunaru."

Znao sam taj osjećaj. Točno sam se tako ja osjećao onih osam godina života između fakulteta i ženidbe s Ju-kiko. Nešto pođe krivo i cijela se klimava kuća od karata sruši. I nema načina da se iskobeljaš ispod ruševina. Sve dok netko ne dođe i ne izvuče te.

"Jer šepam, nisam mogla raditi sve što i drugi. Samo sam čitala i držala se po strani. A k tome, ja upadam u oči. Zbog svojeg izgleda,

znaš. I onda većina ljudi misli kako sam neurotična i arogantna. A možda sam i postala takva."

"No, ti zbilja izgledaš senzacionalno", rekao sam. Stavila je još jednu cigaretu među usnice. Pripalio sam joj cigaretu šibicom.

"Zbilja misliš da sam zgodna?" upitala je.

"Da. Ali to si valjda čula već tisuću puta."

Šimamoto se nasmiješila. "Zapravo ne. Ja u biti nisam tako oduševljena svojim licem. Zato mi je jako drago što si to rekao. Na žalost, žene me uglavnom pretjerano ne

vole. Mnogo sam puta mislila: Ne želim da mi govore kako sam zgodna. Samo hoću biti obična djevojka i imati prijatelje kao i svi drugi."

Posegnula je prema meni i lagano mi dodirnula ruku koju sam položio na šank. "Ali sretna sam što ti uživaš u životu."

Šutio sam.

"Sretan si, ne?" upitala me.

"Ne znam. Barem nisam nesretan i nisam osamljen." Trenutak kasnije sam dodao, "Ali katkad mi sine da sam najsretniji u životu bio dok smo zajedno u tvojoj dnevnoj sobi slušali glazbu."

"Znaš, još imam te ploče. Nat King Cole, Bing Crosby, Rossini, Suita iz Peer Gynta i sve druge. Baš svaku. To mi je ostalo od pokojnog tate za uspomenu. Jako ih pazim i čuvam pa čak ni sad nemaju ni jednu ogrebotinu. A sjećaš se kako sam ja pazila na ploče."

"Znači, otac ti je umro."

"Prije pet godina, od raka debelog crijeva. Užasna smrt. A uvijek je bio tako zdrav."

Vidio sam njezinog oca nekoliko puta. Djelovao mi je čvrsto kao hrast koji je rastao u njihovom vrtu.

"Mama ti je dobro?" upitao sam.

"Hmm. Valjda je."

Njezin me ton zbunio. "Znači, ne slažeš se baš s njom?" Šimamoto je ispila daiquiri, odložila čašu i mahnula bar-menu. "Imate li neki posebni koktel kuće koji bi mi preporučio?"

"Miješamo nekoliko vlastitih koktela", rekao sam. "Najpopularniji je onaj koji se zove Crvendaćevo gnijezdo,

kao i klub. Ja sam ga sam izmislio. Temelj su rum i votka. Lako klizi niz grlo, ali na kraju žestoko udara."

"Zvuči kao idealno pomagalo za zavođenje žena."

"Po mome je to i cijeli smisao koktela."

Nasmiješila se. "U redu, daj da probam."

Kad joj je barmen donio koktel i stavio čašu pred nju, promotrila je boju, a onda pažljivo otpila gutljaj kao da kuša. Zatvorila je oči i pustila da je preplavi okus. "Vrlo rafinirano, čini mi se", rekla je. "Ni slatko niti baš gorko. Lagano i jednostavno, ali s izrazitom aromom.

Nisam pojma imala da si tako nadaren."

"Ne znam složiti ni najjednostavniju policu. Nemam pojma kako se mijenja filter za ulje u autu. Čak ne mogu ni marku priljepiti na pismo da stoji ravno. I neprestano nazivam pogrešne brojeve na telefonu. Ali uspio sam smisliti nekoliko originalnih koktela koji se, izgleda, ljudima sviđaju."

Odložila je čašu na kartonski podmetač i neko je vrijeme promatrala. Kad je nagnula čašu, u njoj je zadrhtao odraz svjetiljki iznad šanka.

"Dugo nisam vidjela majku. Posvađale smo se prije otprilike deset godina i jedva da sam je odonda vidjela. Naravno, srele smo se na tatinom sprovodu."

Klavirski je trio završio vlastitu blues kompoziciju i krenuo s uvodom u "Star-Crossed Lovers". Kad sam 'bio u klubu, klavirist je često znao zasvirati tu baladu jer je znao da je posebno volim. Nije bila među Ellingtonovim poznatijim stvarima niti je u meni budila neke naročite uspomene; samo me, kad sam je prvi put čuo, pogodila u žicu. Od fakulteta do sumornih godina u izdavačkoj kući,

svaku sam večer bezbroj puta preslušavao album "Such Sweet Thunder" i stvar "Star-Crossed Lovers". Na toj stvari Johnnv Hodges svira onaj osjećajan i elegantan solo. Kad god čujem tu lijepu, senzualnu melodiju, vratim se u te dane. Nikako ih ne bih opisao kao sretno razdoblje života, jer sam se tad grčio u stisku neispunjenih želja. Bio sam mnogo mlađi, mnogo gladniji, mnogo usamljeniji. Ali bio sam ja, zguljen do gole srži. Osjećao sam kako se svaka pojedina nota, svaka rečenica koju pročitam, slijevaju duboko u mene. Živci su mi bili nabrušeni poput oštrica, oči su mi sjale prodornim sjajem. I svaki put kad čujem tu glazbu, sjetim se svojih očiju tada kako sijevaju u mene iz zrcala.

"Znaš," rekao sam, "jednom, pri kraju trećeg srednje, krenuo sam ti u posjet. Osjećao sam se tako usamljeno da više nisam mogao izdržati. Prije sam telefonirao, ali nitko se nije javio. Dopotovao sam vlakom i došao do tvoje kuće, ali na vratima je pisalo neko nepoznato prezime."

"Tatu su premjestili i preselili smo se dvije godine poslije tebe. U Fudžisavu, kraj Enošime. I tamo smo ostali sve dok ja nisam upisala fakultet. Poslala sam ti razglednicu s novom adresom. Nisi je dobio?"

Zatresao sam glavom. "Da jesam, bio bih ti odgovorio. Ipak je to čudno. Negdje je putem došlo do greške."

"Ili smo jednostavno imali peh", rekla je. "Greška za greškom i na kraju se izgubimo. No, želim čuti sve o tebi. Sto se tebi događalo u životu."

"Smrtno dosadna priča", rekao sam joj.

"Nema veze. Ipak je želim čuti."

Ispričao sam joj svoj život u glavnim crtama. Kako sam 99 imao djevojku u srednjoj školi i na kraju je strašno povrijedio.

Poštedito sam je krvoločnih detalja. Objasnio sam joj samo da se nešto dogodilo i da sam djevojci nanio bol. I u svemu tome zadao bol samom sebi. Kako sam se upisao na fakultet u Tokiju i radio kod izdavača udžbenika. Kako su mi te godine protekle ispunjene samotnim danima bez prijatelja. Izlazio sam sa ženama, ali nikad nisam bio sretan. Kako, otkako sam završio srednju školu pa sve dok nisam sreo Jukiko i oženio se s njom, nikad zapravo nikoga

nisam volio. Kako sam često tada o njoj mislio, razmišljao kako bi bilo divno da se vidimo, makar samo na sat, i da razgovaramo.

Šimamoto se nasmiješila.

"Mislio si na mene?"

"Neprestano."

"I ja sam mislila na tebe", rekla je. "Kad god mi je bilo teško. Ti si jedini prijatelj kojeg sam ikad imala, Hajime." Poduprla je bradu rukom oslonjenom na šank i sklopila oči kao da joj se sva snaga iscijedila iz tijela. Nije nosila prsten. Mašak na rukama joj je zatreperio. Napokon je polagano otvorila oči i pogledala na sat. I ja sam pogledao na sat. Bilo je blizu ponoći.

Uzela je torbicu i spuznula s barske stolice. "Laku noć. Sretna sam što sam imala priliku da te vidim."

Otpratio sam je do vrata. "Da ti pozovem taksij? Pada kiša, možda ga je sad teško dobiti. Ako kući ideš taksijem, to jest."

Šimamoto je zavrtjela glavom. "Sve je u redu. Nemoj se gnjaviti.

Mogu se sama pobrinuti za sebe." "Zbilja se nisi razočarala?" upitao sam je. "U tebi?"

100

"Da."

"Ne, nisam." Nasmiješila se. "Možeš biti miran. Ali to odijelo—to je ipak Armani, nije?"

Nije više vukla nogu onako napadno kao prije. Nije hodala baš brzo i, kad se pažljivo gledalo, u njezinom se hodu uočavalo nešto umjetno, ali opći je dojam bio posve prirodan.

"Imala sam operaciju prije četiri godine", rekla je gotovo kao da se ispričava. "Ne bih rekla da je uspjela baš stoposto, ali nije više onako gadno kao što je bilo. Operacija je bila jako složena, s mnogo struganja kostiju i pre-slagivanja. Ali sve je prošlo dobro."

"Super. Noga ti je sad u redu", rekao sam.

"U redu je", rekla je ona. "To je vjerojatno bila dobra odluka. Premda sam možda predugo čekala."

Donio sam joj kaput iz garderobe i pomogao joj da ga obuče. Dok je stajala kraj mene, primijetio sam da nije baš visoka. Čudno. Kad nam je bilo dvanaest godina, bili smo otprilike iste visine.

"Simamoto-san. Hoću li te ponovno vidjeti?"

"Vjerojatno da", odgovorila je. Smiješak joj je zaigrao oko usta.

Smiješak nalik tračku dima što se tiho uzdiže prema nebu za dana bez vjetra. "Vjerojatno."

Otvorila je vrata i izašla. Pet minuta kasnije, uspeo sam se stubama na ulicu. Brinuo sam se da neće moći naći taksi. Kiša je još padala. A Šimamoto nije nigdje bilo. Ulica je zjapila pusta. Svjetla automobila koji su prolazili mutno su se presijavala na mokrom pločniku.

Možda je sve to bio privid, pomislio sam. Dugo sam stajao i zurio u kišom obliveno ulice. Ponovno sam se os-101

ječao kao dvanaestogodišnjak koji satima pilji u kišu. Gledajte u kišu dovoljno dugo, bez misli u glavi, i postupno ćete osjetiti kako vam se tijelo odvaja, otresa se od zbilje svijeta. Kiša ima hipnotičku moć.

Ali nisam doživio fatamorganu. Kad sam se vratio u klub, na šanku gdje je sjedila i dalje su stajale čaša i pepeljara. Nekoliko lagano zgnječanih cigareta ležalo je u pepeljari, s jedva vidljivim tragom ruža za usta. Sjeo sam i sklopio oči. Odjeci glazbe su utihnuli i ostavili me samog. U toj blagoj tami, kiša je i dalje nečujno padala.

102

Nakon toga dugo nisam vidio Simamoto. Da mi prođe vrijeme, svaku sam večer sjedio za šankom u Crvendaće-vu gnijezdu. Čitao sam knjige i svako malo pogledavao prema ulaznima vratima. Ali nije dolazila. Bojao sam se da sam joj rekao nešto pogrešno, nešto što nisam smio reći, što ju je pogodilo. Jednu po jednu, prevrtio sam u glavi svaku riječ koju smo izgovorili te noći. Ali ništa nisam otkrio. Možda se Simamoto ipak razočarala. To je bilo više nego moguće. Ljepotica koja više ne šepa. Što uopće takva žena može vidjeti u meni?

Godina se približila kraju, Božić je došao i prošao, kao i Nova godina. Prebacio sam trideset sedmi rođendan. I odjednom je siječanj završio. Odustao sam od toga da je čekam i samo sam povremeno navraćao u Crvendaćevo gnijezdo. Sve me tamo podsjećalo na nju i tjerovalo me da zagledam lica gostiju, uzalud.

Sjedio sam za šankom svojeg drugog kluba i prelistavao knjige, a misli su mi besciljno vrludale. Nisam se uspijevao koncentrirati ni po cijenu života.

Rekla mi je da sam jedini prijatelj kojeg je ikad imala.

103

To me usrećilo i dalo mi nade da bismo ponovno mogli biti prijatelji. Htio sam s njom o mnogo čemu razgovarati, pitati je što misli. Ako ne želi reći niti riječ o sebi, baš me briga. Samo da je vidim, da s njom razgovaram, to mi je dovoljno.

Ali nije dolazila. Možda je odviše zauzeta i nema vremena za mene, razmišljao sam. Ali tri mjeseca predugo su se oteгла. Ako već ne može doći da se vidimo, mogla je bar okrenuti telefon i nazvati me.

Potpuno je zaboravila na mene, zaključio sam. Ipak joj nisam bio važan. To me boljelo, kao da mi je netko u srcu prosvrdlao rupu.

Nikako mi nije smjela reći da će možda ponovno doći. Obećanja—čak i tako neodređena kao njezino—ne brišu se lako iz pamćenja.

Ali početkom veljače, ponovno jedne kišne večeri, pojavila se.

Padala je tiha, ledena kiša. Nešto se dogodilo pa sam došao u Crvendaćevo gnijezdo ranije no inače. Mokri kišobrani gostiju unijeli su miris hladne kiše. Uobičajenom klavirskom triju u nekoliko se brojeva pridružio tenor saksofonist. Bio je razmjerno poznat i publika se uzbuđeno uskomešala. Kao i uvijek, sjedio sam na stolici na uglu šanka i čitao. Šimamoto je tiho sjela kraj mene.

"Dobra večer", rekla je.

Spustio sam knjigu na šank i pogledao je. Nisam mogao vjerovati svojim očima.

"Bio sam siguran da više nikad nećeš doći."

"Oprosti", rekla mi je. "Ljutiš se?"

"Ne ljutim se. Nikad se ne ljutim zbog takvih stvari. Na koncu konca, ovo je klub. Ljudi dolaze kad žele, odlaze kad im se prohtije.

Moj je posao samo da ih čekam."

"No, uglavnom, žao mi je. Ne mogu objašnjavati, ali jednostavno nisam mogla doći." "U gužvi?"

"Ne, nisam bila u gužvi", tiho je odgovorila. "Jednostavno nisam mogla doći ovamo."

Kosa joj je bila mokra od kiše. Nekoliko joj se pramenova zalijepilo za čelo. Zamolio sam konobara da joj donese ručnik.

"Hvala", rekla je i obrisala kosu. Izvadila je cigaretu i pripalila je svojim upaljačem. Prsti su joj, mokri i pro-mrzli od kiše, lagano drhtali.

"Samo je malko sipilo, a mislila sam da ću uhvatiti taksi pa sam samo navukla baloner. Ali počela sam hodati i na kraju pješke prešla dobar komad puta."

"Možda da popiješ nešto toplo?" upitao sam je.

Pogledala me duboko u oči i nasmiješila se. "Hvala. Ne treba mi ništa."

U istom času taj mi je smiješak jednostavno izbrisao ona tri mjeseca.

"Što čitaš?" Pokazala je moju knjigu.

Dodao sam joj knjigu, povijest kinesko-vijetnamskih graničnih sukoba nakon Vijetnamskog rata. Prelistala ju je i vratila.

"Više ne čitaš romane?"

"Čitam. Ali ne onoliko kao prije. Ne znam ništa o novim romanima.

Sviđaju mi se samo stari, uglavnom oni iz devetnaestog stoljeća.

Romani koje sam već čitao."

"Što ne valja kod novih romana?"

"Mislim da se bojim kako ću se razočarati. Kad čitam petparačke romane, čini mi se da samo gubim vrijeme.

105

Nisam uvijek tako mislio. Prije sam imao beskrajno mnogo vremena pa sam, čak i kad sam znao da ništa ne valjaju, vjerovao da će od njih biti nekakve koristi. Sad je drukčije. Valjda sam stariji."

"No da, da si stariji, to je istina", rekla je i vragolasto se nasmiješila.

"A ti? I sad puno čitaš?" upitao sam je.

"Da, gutam knjige. Nove knjige, stare knjige. Romane i sve ostalo.

Šund i dobru literaturu. Ja sam valjda tvoja suprotnost—ne smeta me što gubim vrijeme dok čitam."

Zamolila je barmena da joj smiješa Crvendaćevo gnijezdo. I ja sam naručio isto. Otpila je gutljaj, kimnula glavom i spustila čašu na šank.

"Hajime, zašto su kokteli ovdje neusporedivo bolji nego bilo gdje drugdje?"

"Zato što dajemo sve od sebe da ih dobro pripremimo", odgovorio sam. "Bez truda nema uspjeha."

"Na kakav trud misliš?"

"Uzmi, recimo, njega", rekao sam i pokazao naočitog mladog barmena koji se sav, s najvećom ozbiljnošću, usredotočio na razbijanje velikog komada leda. "Plaćam mu brdo novca. Za ostale zaposlenike iznos je tajna. Tako visoku plaću ima jer je iznimno nadaren za miješanje fantastičnih pića. Većina ljudi to uopće ne shvaća, ali dobri kokteli zahtijevaju talent. Svatko uz malo napora može smiješati koktel za prolaznu ocjenu. Podučavaš čovjeka nekoliko mjeseci i u stanju je proizvesti standardno miješano piće—ono što poslužuju u većini barova. Ali ako želiš to podići na viši stupanj, moraš imati poseban dar. Kao i za sviranje klavira, slikanje, trčanje sprinta na sto metara. Uzmi mene: mislim da mogu smiješati sasvim pristojan koktel.

Učio sam i vježbao. Ali ni u snu se ne mogu mjeriti s njim.

Upotrijebim potpuno isto alkoholno piće, jednako dugo tresem šejker i opet koktel nema isti okus. Nemam pojma zašto. Mogu to samo nazvati talentom. Kao kod umjetnosti. Postoji linija koju samo određeni ljudi mogu prijeći. I tako, kad jednom nađeš nekog s talentom, moraš dobro na njega paziti i ne smiješ pustiti da ti pobjegne. Da ne spominjem kako ga moraš dobro platiti." Barmen je bio homoseksualac pa su se u klubu katkad okupljali i drugi muškarci sličnih sklonosti. Bili su tihi i pristojni pa me to nije smetalo. Mladi

barmen bio mi je simpatičan, a on je imao u mene povjerenja i radio je kao crv.

"Možda ti imaš više talenta za posao nego što izgleda na prvi pogled", rekla je Simamoto.

"Bojim se da nemam", rekao sam. "Zapravo i ne smatram sebe biznismenom. Slučajno posjedujem dva mala kluba. I ne planiram otvoriti još klubova niti zarađivati znatno više no što zarađujem sada. Ne možeš to što radim nazvati talentom. Ali znaš, katkad zamišljam stvari, pretvaram se da sam gost. Da sam ja gost, u kakav bih klub išao, što bih tamo volio jesti i piti. Da sam mlad i slobodan čovjek od dvadeset i nešto godina, na kakvo bih mjesto volio odvesti djevojku? Koliko bih mogao potrošiti? Gdje bih stanovao i kako kasno bih mogao ostati vani? Zamišljam sve moguće scenarije.

Što više scenarija smislim, jasnija mi postaje slika kluba."

Simamoto je na sebi imala svijetloplavi pulover s visokim ovratnikom i tamnoplavu suknju. U ušima su joj 107

106

svjetlucale sićušne naušnice. Tijesni pulover naglašavao je oblik njezinih grudi. Odjednom sam počeo teško disati.

"Pričaj dalje", rekla mi je. Ponovno su joj se usnice razvukle u sretnom smiješku.

"O čemu?"

"O svojoj poslovnoj filozofiji", rekla je. "Obožavam te slušati kad tako govoriš."

Lagano sam pocrvenio, što mi se već zbilja jako dugo nije dogodilo.

"Ne bih to nazvao poslovnom filozofijom. Znaš, to zapravo radim od djetinjstva: mislim o svemu i svačemu i puštam da me mašta vodi. Gradim izmišljeno mjesto u glavi i pomalo dodajem pojedinosti. Mijenjam ovo ili ono kako mi odgovara. Kao što sam ti rekao, poslije fakulteta dugo sam radio kod izdavača udžbenika.

Posao je bio nasmrt dosadan. Mašta tamo nije imala što tražiti. To mi se zgdilo. Nisam više mogao podnijeti odlazak na posao.

Osjećao sam da se gušim, kao da se svaki dan sve više smanjujem i na kraju ću potpuno nestati."

Otpio sam gutljaj pića i ogledao se po klubu. Sasvim lijepa količina ljudi, kad se uzme u obzir da pada kiša. Tenor saksofonist spremio je instrument u kutiju. Dozvao sam konobara i rekao mu neka saksofonistu odnese bocu viskija i pita ga bi li štogod pojeo.

"Ali ovdje je drukčije", nastavio sam. "Moraš upotrijebiti maštu da bi preživio. I možeš odmah provesti svoje zamisli u djelo. Nema sastanaka, nema birokracije. Nema presedana s kojima moraš razbijati glavu niti uputa Ministarstva prosvjete o koje se spotičeš.

Vjeruj mi, super je. Jesi ikad radila u poduzeću?"

Nasmiješila se i zatresla glavom. "Ne."

"Znači da si sretna. Ja i poduzeće, to ne ide zajedno. Mislim da se ni ti ne bi ništa bolje snašla. Osam godina rada u poduzeću uvjerilo me je u to. Osam godina bačenih u vjetar. Moje dvadesete—najbolje godine. Neki put se pitam kako sam to tako dugo trpio. Ali vjerojatno sam to morao proći da stignem tu gdje sam sad. Sad volim svoj posao. Znaš, moji su mi klubovi neki put kao ona izmišljena mjesta koja sam gradio u glavi. Kule u zraku. Tu posadim cvijeće, ondje podignem vodoskok, a sve to izradim s najvećom pažnjom. Ljudi dođu, popiju nešto, slušaju glazbu, popričaju i odu kući. Voljni su

potrošiti gomilu novca da dođu ovamo i da ovdje nešto popiju—a znaš zašto? Jer svi traže jedno te isto: izmišljeno mjesto, svoju vlastitu kulu u zraku i svoj vlastiti posebni kutak u njoj."

Šimamoto je iz torbice izvadila Salem. Prije no što je stigla dohvatiti upaljač, upalio sam šibicu i pripalio joj cigaretu. Volio sam joj pripaljavati cigarete i promatrati kako joj se oči suzuju dok netremice gleda u titravi plamen.

"U cijelom svojem životu nisam radila ni jedan jedini dan", rekla je.

"Baš nikad."

"Ne, baš nikad. Nisam čak imala ni posao s pola radnog vremena.

Rad mi je potpuna nepoznanica. Zato ti i zavidim. Uvijek sam sama, čitam knjige. I koja god mi ideja sine, uvijek je u vezi s trošenjem novca, a ne zarađivanjem." Ispružila je obje ruke prema meni. Na desnoj ruci nosila je dvije tanke zlatne narukvice, na lijevoj zlatni sat koji je izgledao kao da je vrlo skup. Dugo je držala ruke predamnom kao da mi izlaže robu na prodaju. Uhvatio 109

108

sam je za desnu ruku i jedno vrijeme zurio u zlatne narukvice.

Sjetio sam se kako me držala za ruku kad mi je bilo dvanaest godina. Točno sam mogao prizvati u sjećanje taj osjećaj. I kako sam razdragan bio.

"Ne znam...možda je i najbolje misliti o tome kako trošiti novac, na koncu konca", rekao sam. Pustio sam joj ruku i učinilo mi se da ću nekamo otplutati. "Kad stalno kuješ planove kako zaraditi, dio tebe se izgubi."

"Ali ne znaš kako se šuplje čovjek osjeća kad nije u stanju ništa stvoriti."

"Siguran sam da si stvorila mnogo više nego što misliš."

"Sto na primjer?"

"Ono što se ne vidi", odgovorio sam. Proučavao sam svoje ruke, položene na koljena.

Podigla je čašu i dugo me promatrala. "Misliš, osjećaje?"

"Da", rekao sam. "Svemu dođe kraj. Kao i ovom klubu—pa neće raditi dovijeka. Ukusi se mijenjaju, a čak i najmanji pomak u ekonomiji bio bi dovoljan da sve ovo propadne. Vidio sam kako se to događa; ne treba mnogo. Sve što ima oblik s vremenom iščezava.

Ali neki osjećaji ostaju s nama zauvijek."

"Ali znaš, Hajime, neki nam osjećaji izazivaju bol baš zato što traju. Ne misliš tako?"

Tenor saksofonist došao mi je zahvaliti na viskiju. Pohvalio sam njegovu svirku.

"Jazz glazbenici su danas tako pristojni", objasnio sam Simamoto.

"Kad sam ja još studirao, nije bilo tako. Svi su se drogirali i bar polovica njih nisu imali ni prebite pare, nego su žicali da prežive.

Ali znalo se dogoditi da čuješ

no

svirku od koje ti pamet stane. Vječno sam visio u klubovima u Šinđuku i slušao jazz. Uvijek u potrazi za svirkom od koje staje pamet."

"Padaš na takvu vrstu ljudi, je li tako?"

"Valjda padam", rekao sam. "Svi vole da ih nešto posebno obori s nogu. Devet puta od deset možeš odmah zaboraviti, ali onaj deseti

put, onaj vrhunac doživljaja, to je ono što ljudi žele. To pokreće svijet. To je umjetnost."

Ponovno sam pogledao svoje ruke koje su mi počivale na koljenima. A onda sam podigao pogled prema njoj. Čekala je da nastavim.

"U svakom slučaju, sad je sve drukčije. Upravljam klubom i posao mi je da ulažem kapital i ostvarim dobit. Nisam umjetnik ni neki stvaralački tip. Nisam čak ni pokrovitelj umjetnosti. Sviđalo mi se to ili ne, ovo nije mjesto gdje se traži umjetnost. I mnogo je lakše za upravitelja da mu se tu okuplja uredno odjeven i uljudan svijet nego krdo Charlieja Parkera!"

Naručila je još jedan koktel. I pripalila još jednu cigaretu. Dugo smo šutjeli. Djelovala je kao da se zaniijela u misli. Slušao sam dugačak bas solo u "Embraceable You". Pijanist je ubacivao pokoji prateći akord, dok je bubnjar obrisao znoj i gasio žeđ pićem. Prišao mi je neki stalni gost i malo smo pročavrljali.

"Hajime," rekla je Simamoto mnogo kasnije, "znaš li neku lijepu rijeku? Zgodnu rijeku u dolini, ne preveliku, a da teče dosta brzo i slijeva se ravno u more?"

Iznenadila me i pogledao sam joj u lice. "Rijeku?" O čemu ona to priča? Lice joj je bilo bezizražajno. Šutjela je kao da gleda u neki udaljeni krajolik. Možda sam ja bio

daleko—bar daleko od njezina svijeta pa nas dijeli nezamisliva udaljenost. Od te sam se misli sružio. Nešto je u njezinim očima izazivalo tugu.

"Čemu sad odjednom ta rijeka?" upitao sam.

"Baš mi je palo na pamet", odvratila je. "Zbilja, znaš za neku takvu rijeku?"

Kao student dosta sam se naputovao po cijeloj zemlji s vrećom za spavanje. Tako da sam vidio razmjerno velik broj japanskih rijeka.

Ali nisam se mogao sjetiti niti jedne koja bi odgovarala njezinom opisu.

"Mislim da bi takva rijeka mogla postojati negdje na obali Japanskog mora", rekao sam nakon dugog razmišljanja. "Ne sjećam se kako se zove. Ali siguran sam da je u prefekturi Išikava. Lako ćeš je naći. Vjerojatno je najbliža onome što tražiš."

Jasno sam se sjetio rijeke. Bio sam ondje u jesen, na prvoj ili drugoj godini fakulteta. Lišće je bilo prekrasno, okolna brda izgledala su kao da su obojana krvlju. Planine su se spuštale ravno do mora, voda je čarobno žubo-rila, a iz šume su katkad odzvanjali glasovi jelena. Riba koju sam jeo imala je nevjerojatan tek.

"Misliš da bi me mogao onamo odvesti?" upitala me Šimamoto.

"To je bogu iza nogu u Išikavi", suho sam rekao. "Moglo bi se otići u Enošimu, ali morali bismo putovati avionom a onda se voziti još najmanje sat vremena. I negdje prespavati. Sigurno ti je jasno kako to nije pothvat u koji se mogu upustiti iz ovih stopa."

Šimamoto se lagano promeškoljila na stolici i okrenula se prema meni. "Hajime, znam da ne bih smjela tražiti tu 112

uslugu od tebe. Znam. Vjeruj mi, shvaćam da ti je to teret. Ali nemam koga drugoga pitati. Moram otići onamo, a ne želim ići sama."

Pogledao sam je u oči. Nalikovale su dubokom izvoru u sjeni stijena kamo ne dopire ni dašak povjetarca. Ništa se tamo ne miče, sve je mirno. Pažljivo gledaj i razabrat ćeš prizor koji se zrcali na površini vode.

"Oprosti." Nasmiješila se kao da ju je uhvatila mala snaga. "Molim te, nemoj misliti da sam došla ovamo samo zato da te to pitam."

Htjela sam te samo vidjeti i razgovarati s tobom. Nisam namjeravala uopće spominjati rijeku."

U sebi sam na brzinu izračunao koliko bi to trajalo. "Ako krenemo zbilja rano ujutro i putujemo avionom i tamo i natrag, možda bismo se uspjeli vratiti iste noći, i to ne prekasno. Naravno, sve ovisi o tome koliko se dugo tamo zadržimo."

"Mislim da se ne bismo predugo zadržali", rekla je. "Možeš zbilja odvojiti toliko vremena da otputuješ tamo i natrag sa mnom?"

Dobro sam razmislio. "Mislim da mogu. Još ti ništa ne mogu definitivno obećati, ali vjerojatno će to biti izvod-ljivo. Nazovi me ovdje sutra navečer, u redu? Bit ću ovdje u isto vrijeme. Do onda ću razraditi plan. Kakav je tvoj raspored?"

"Nemam raspored. Koje god vrijeme odgovara tebi, odgovara i meni."

Kimnuo sam glavom.

"Zbilja mi je žao", rekla je. "Možda bi bilo bolje da se nismo ponovno sreli. Znam da ću na kraju sve pokvariti."

"3

Otišla je malo prije jedanaest. Držeći joj kišobran nad glavom, pozvao sam taksu. Kiša je još padala. "Doviđenja. I hvala ti", rekla je.

"Doviđenja", rekao sam ja.

Vratio sam se u klub i sjeo na isto mjesto kraj šanka. Njezina je čaša još stajala na šanku. Kao i pepeljara s nekoliko zgnječenih Salema.

Nisam rekao barmenu da je ukloni. Beskrajno dugo sam zurio u blijeđe otiske ruža na čaši i cigaretama.

Jukiko me čekala budna kad sam stigao kući. Zagrnula se džemperom preko pidžame i gledala je video Lamence od Arabije.

Baš je stigla do prizora u kojem Lavrence, nakon svih mogućih drama i poteškoća, napokon prelazi pustinju i stiže do Sueskog kanala. Film je gledala već tri puta. Fantastičan je, rekla mi je. Mogla bih ga sto puta gledati. Sjeo sam kraj nje i pijuckao vino dok smo gledali kraj filma.

Sljedeće nedjelje sastajemo se u plivačkom klubu, rekao sam joj.

Jedan od članova kluba ima veliku jahtu na kojoj smo već nekoliko puta isplovili, loviti ribe i piti. U veljači je malko prehladno za krstarenje, ali moja žena nije znala ništa o moru i brodovima pa nije

prigovarala. Nedjeljom sam vrlo rijetko izlazio, a ona je očito mislila kako je dobro za mene da se srećem s ljudima iz drugih područja i da budem na zraku.

"Idem jako rano ujutro. I vratit ću se do osam, nadam se. Tako da ću večerati kod kuće", rekao sam.

"U redu. Meni te nedjelje ionako dolazi sestra u posjet", rekla je.

"Ako ne bude prehladno, možda odemo na piknik u Šinduku Goen. Samo nas četiri cure." "Zvuči mi sjajno", rekao sam.

Sutra popodne skočio sam u putničku agenciju i rezervirao avionske karte i rent-a-car. Povratni let za Tokio slije-tao je u pola sedam uvečer. Zbilja se činilo da ću stići kući na kasnu večeru.

Potom sam otišao u klub i čekao da Simamoto nazove. Telefonirala je u deset. "Dosta sam zauzet, ali mislim da ću naći vremena", rekao sam joj. "Sljedeća nedjelja ti odgovara?"

"Meni savršeno", odgovorila je.

Rekao sam joj kad avion polijeće i gdje ćemo se naći na aerodromu Haneda. "Hvala ti od srca", rekla je.

Spustio sam slušalicu i onda još malo sjedio za šankom, s knjigom u ruci. Ali žamor i komešanje gostiju me smetalo i nisam se mogao koncentrirati. Otišao sam u toalet, splahnuo lice i ruke hladnom vodom i zagledao se u svoj odraz u ogledalu. Lagao sam Jukiko, rekao sam samom sebi. Naravno, lagao sam joj i ranije, kad sam spavao s drugim ženama. Ali nikad nisam imao osjećaj da je varam.

Bile su to samo bezopasne avanture. Ali ovaj put postupao sam pogrešno. Ne da sam planirao spavati sa Simamoto, ali griješio sam.

I prvi put u dugo, dugo vremena, zagledao sam se duboko u vlastite oči u zrcalu. Oči mi nisu rekle ništa o tome tko sam. Oslonio sam se s oba dlana o umivaonik i duboko uzdahnuo.

10

Rijeka je brzala među stijenjem, mjestimice se obrušavala u malim vodopadima, mjestimice zastajala u jezercima čija je površina svjetlucavo odražavala slabašno sunce. Malo nizvodno rijeku je prekoračio stari željezni most. Bio je tako uzak da se jedva mogao provući jedan auto. Potamnijela, ravnodušna metalna konstrukcija mosta utonula je duboko u studenu tišinu veljače. Preko mosta su prelazili samo gosti i osoblje hotela i ljudi koji su održavali šume.

Dok smo pješčili na drugu obalu, nitko nije prošao pored nas u suprotnom smjeru niti smo koga vidjeli kad smo se osvrnuli iza sebe. Šimamoto je na sebi imala topli kaput s kapuljačom, podigla je ovratnik i omotala se šalom sve do nosa. Bila je sportski, ležerno odjevena, prikladno za penjanje po brdima, sasvim drukčije od onog što je inače nosila. Kosu je pritegla u rep, a na noge je navukla teške radničke čizme koje su djelovale izdržljivo. Preko jednog ramena prebacila je zelenu sintetičku torbu. Tako odjevena, izgledala je baš kao školarka. Na obje obale zadržale su se krpe skrnutog snijega. Dvije su vrane sjedile na vrhu mosta, zagledane u rijeku

što je dolje tekla, i svako malo resko i prijekorno zakriješ-tale.

Prodorni krici odjekivali su u lišćem prekrivenoj šumi, prelazili rijeku i neugodno nam odzvanjali u ušima.

Uska, neasfaltirana staza pružala se duž druge obale, sablasno tiha i napuštena staza koja je vodila tko zna kamo. Nismo uz nju naišli ni na jednu kuću, tek tu i tamo na kakvu golu oranicu. Snijegom prekrivene brazde ispisivale su jasno bijele crte po jalovoj zemlji. I posvuda vrane. Kao da upozoravaju svoje družice niz put da stižemo, kratko su i oštro graktale kad bi prošli kraj njih. Nisu se dale smesti, nepomično su sjedile i nisu ni pokušavale odletjeti.

Izbliza sam razabirao oštre kljunove nalik oružju i kričavo žute kandže.

"Imamo još vremena?" upitala me Šimamoto. "Možemo otići još malo dalje?"

Pogledao sam na sat. "Zasad je sve pod kontrolom. Imamo dovoljno vremena da se ovdje zadržimo još puni sat."

"Tako je tiho", rekla je i polako se ogledala oko sebe. Kad god je otvorila usta, dah joj se bijelio u zraku u čvrstom oblačiću pare.

"Je li ovo rijeka kakvu smo tražili?"

Nasmiješila mi se. "Kao da si mi čitao misli", odgovorila je. I posegnula rukom u rukavici da stegne moju ruku, također u rukavici.

"Drago mi je to čuti", rekao sam. "Jer da smo prešli cijeli ovaj put da ti kažeš kako to nije pravo mjesto, što bismo onda?"

"Moraš imati više povjerenja u sebe. Ti nikad ne bi tako promašio", rekla je. "Ali znaš što, dok ovako hodamo, 117

116

samo nas dvoje, sjećam se starih vremena. Kad smo zajedno pješačili iz škole doma."

"Ali ti više ne šepaš kao onda."

Nacerila se. "Gotovo kao da si razočaran."

"Možda jesam." Nasmijao sam se.

"Zbilja?"

"Ma šalim se. Sretan sam što ti je noga bolje. Valjda je to bio samo napad nostalgije."

"Hajime", rekla je. "Nadam se da ti je jasno koliko sam ti zahvalna što ovo radiš za mene."

"Nemoj se opterećivati time", rekao sam joj. "Meni je to kao da idemo na izlet. Samo što smo putovali avionom."

Simamoto je jedno vrijeme hodala bez riječi i gledala ravno pred sebe. "Ali morao si lagati ženi."

"Valjda jesam", rekao sam.

"A to sigurno nije bilo lako. Ne možeš me uvjeriti da si joj htio lagati."

Nisam znao kako odgovoriti. Iz obližnje se šume ponovno začulo oštro graktanje vrana.

"Zakomplicirala sam ti život. Znam da jesam", rekla je Simamoto tankim glasićem.

"Čuj, da prestanemo o tome", rekao sam. "Prešli smo cijeli ovaj put i sad bismo mogli razgovarati o nekoj veselijoj temi."

"Kao na primjer?"

"U ovoj odjeći izgledaš kao curica."

"Hvala", rekla je. "Da bar jesam."

Polako smo napredovali uzvodno uz rijeku. Neko smo vrijeme šutjeli, usredotočeni na hodanje. Nije mogla baš 118

brzo hodati, ali uspješno je održavala polagan i postojan tempo.

Čvrsto me držala za ruku. Staza je bila potpuno zaleđena i naši su se koraci u gumenim potplatima jedva čuli.

Kao što je ranije napomenula, da smo bar mogli ovako šetati kad smo bili tinejdžeri, ili kad nam je bilo dvadeset i nešto godina, kako bi to bilo divno! Nedjeljno poslijepodne i nas dvoje, sami, šjećemo uz rijeku kao sada... Poludio bih od sreće. Ali više nismo u školi.

Imao sam ženu, djecu, posao. I morao sam lagati ženi da bih došao ovamo. Morao sam se odvesti natrag do aerodroma, ukrcati se na avion koji stiže u Tokio u šest i trideset i onda se požuriti svojoj kući gdje me čeka žena.

Simamoto je napokon stala, protrljala ruke u rukavicama jednu o drugu i stala se pažljivo ogledavati. Gledala je uzvodno, zatim nizvodno. Na suprotnoj obali uzdizao se planinski lanac, s lijeva se redao niz golih stabala. Bili smo potpuno sami. Sjena planina sakrila je hotel uz toplice, gdje smo ručali, i željezni most. Svako malo, kao da se prisjeća dužnosti, sunce bi se pomolilo kroz rascjep u oblacima. Guli smo samo kriještanje vrana i huk vode. Jednom, negdje, vidjet ću ovaj prizor, osjetio sam. Suprotno od deya vu —nije mi se učinilo da sam to što je pre-damnem već vidio, nego sam predosjetio da ću to jednog dana vidjeti. Predosjećaj je ispružio dugu ruku i čvrsto mi se omotao oko misli. Osjetio sam kako me steže. Držao me u šaci. Mene u budućnosti, već ostarjelog. Naravno, nisam vidio kako izgledam.

"Ovo će biti dobro mjesto", rekla je.

"Za što?" upitao sam.

Blijedo se nasmiješila, kao i obično. "Za ono što ću sad napraviti", rekla je.

Spustili smo se na riječnu obalu. Tamo se nakupila poveća lokva vode prekrivena tankom korom leda. Na dnu lokve nepomično je ležalo nešto otpalog lišća, nalik tijelima plosnatih mrtvih riba.

Podigao sam oblutak s tla i zavrtio ga u ruci. Šimamoto je skinula rukavice i stavila ih u džep kaputa. Otvorila je torbu koju je nosila preko ramena i iz nje izvadila manju torbu, načinjenu od lijepe tkanine. U torbi je bila urna. Otključala je poklopac i pažljivo otvorila urnu. Jedno je vrijeme gledala u ono što je bilo unutra.

Stajao sam kraj nje i bez riječi je promatrao.

U urni je bio bijeli pepeo. Vrlo brižljivo, tako da se ni trunka ne raspe sa strane, istresla je pepeo na lijevi dlan. Pepeo joj je jedva pokrio dlan. Ostaci od kremiranja, pomislio sam. Poslijepodne je bilo mirno i bez vjetra pa je pepeo nepomično ležao. Šimamoto je vratila praznu urnu u torbu, gurnula kažiprst u pepeo, stavila prst u usta i polizala ga. Pogledala me i pokušala se nasmiješiti. Ali nije uspjela. Prst joj je ostao kraj usta.

Dok je čučala kraj rijeke i rasipala pepeo, stajao sam uz nju i promatrao. Istog trena šačicu je pepela odnijela voda. Ona i ja stajali smo na obali i zurili u vodu. Zagledala se u svoj dlan, onda naposljetku otrla preostali pepeo i navukla rukavice.

"Hoće li stići do mora?" upitala me.

"Mislim da hoće", rekao sam. Ali nisam baš bio siguran. Do oceana je bilo prilično daleko. Možda se pepeo

negdje putem slegne. Ali čak i tako, dio pepela s vremenom će ipak stići do mora.

Pronašla je komad daske i počela kopati na mekom dijelu zemlje.

Pomogao sam joj. Kad smo iskopali malu jamu, položila je u nju urnu zamotanu u tkaninu. Vrane su graktale u daljini, prateći sve što radimo, od početka do kraja. Vrlo važno, gledajte ako hoćete, mislio sam. Ne radimo ništa loše. Samo smo prosuli nešto spaljena pepela u rijeku.

"Misliš da će prijeći u kišu?" upitala me Šimamoto dok je vrhom čizme utabavala zemlju.

Pogledao sam prema nebu. "Mislim da još neće", rekao sam.

"Ne, nisam to mislila. Htjela sam reći, hoće li djetetov pepeo otploviti u more, pomiješati se s morskom vodom, ishlapiti, pretvoriti se u oblake i pasti u obliku kiše?"

Još sam jednom pogledao u nebo. I potom u rijeku koja je tekla.

"Nikad se ne zna", odgovorio sam.

Krenuli smo rent-a-carom natrag prema aerodromu. Vrijeme se sve brže kvarilo. Teški su se oblaci navukli na nebo tako da više nigdje nije probijalo plavetnilo. Izgledalo je kao da će svaki čas početi padati snijeg.

"To je pepeo mojeg djeteta. Jedinog djeteta koje sam ikad imala", rekla je Šimamoto, kao da govori sama sebi.

Pogledao sam je, a onda usmjerio pogled na cestu. Kamioni su podizali mlazeve blatnjave bljuzge i svako malo morao sam uključivati brisače.

"Moja je beba umrla dan nakon rođenja", rekla je.

121

"Živjela je samo jedan dan. Držala sam je u rukama samo nekoliko puta. Bila je prekrasna beba. Tako mekana... Ne znaju zašto, ali nije dobro disala. Kad je umrla, već je promijenila boju."

Nisam ništa mogao reći. Ispružio sam ruku i položio je na njezinu.

"Bila je curica. Bez imena."

"Kad se to dogodilo?"

"U ovo vrijeme prošle godine. U veljači."

"Jadnica mala."

"Nisam je htjela nigdje pokopati. Nisam mogla podnijeti pomisao da leži negdje u mraku. Htjela sam da još malo ostane kraj mene, a onda da otplovi u more i pretvori se u kisu.

Dugo je, dugo šutjela. Ja sam i dalje vozio, bez riječi. Vjerojatno joj nije bilo do razgovora pa sam mislio kako je najbolje da je pustim na miru. Ali ubrzo sam primijetio da nešto nije u redu—disanje joj je zvučalo čudno, kao struganje kakvog stroja. U prvom trenutku sam pomislio da je to zvuk motora, ali onda sam shvatio da dopire sa suvozačevog sjedala. Kao da joj se otvorila rupa u dušniku i zrak bježi svaki put kad udahne.

Dok sam čekao na semaforu da se upali zeleno, pogledao sam je.

Probljedila je poput plahte i čudnovato se ukočila. Zabacila je glavu na naslon sjedala i zurila ravno pred sebe. Ni jedan joj se mišić nije micao; s vremena na vrijeme bi trepnula kao da je netko primorava. Vozio sam neko vrijeme dok nisam našao mjesto gdje mogu stati — parkiralište davno zatvorene i daskama zakucane kuglane.

122

Na krovu zgrade koja je izgledala kao hangar za avione uzdizalo se postolje s divovskim kuglačkim čunjem. Sami na golemom parkiralištu, kao da smo se našli u pustinji na rubu civilizacije.

"Šimamoto-san", okrenuo sam se prema njoj. "Jesi dobro?"

Nije odgovorila. Samo je sjedila naslonjena na sjedalo i ispuštala nezemaljski zvuk. Položio sam joj dlan na obraz. Bio je hladan kao i krajolik koji nas je okruživao. Ni traga toplini. Dodirnuo sam joj čelo, ali nisam osjetio znake vrućice. Osjetio sam da se gušim.

Umire li ona, sad i ovdje? Kad sam joj pogledao duboko u oči, bile su beživotne. Nisam vidio ništa; pogled joj je bio hladan i taman kao smrt.

"Šimamoto-san!" povikao sam, ali nije bilo odgovora. Oči joj nisu fokusirale. Možda nije pri svijesti. Morao sam je što prije dopremiti u bolnicu. Očito ćemo propustiti avion, ali nisam imao vremena s tim razbijati glavu. Simamoto može umrijeti, a to nisam nikako mislio dopustiti.

Ali, kad sam ponovno upalio motor, shvatio sam da mi nešto pokušava reći. Ugasio sam motor, prinio uho njezinim usnicama, ali nisam razabirao što govori. Riječi joj nisu zvučale kao riječi nego kao vjetar što zviždi kroz pukotinu u zidu. Naprežući se iz petnih žila, ponavljala je i ponavljala iste riječi. Napokon je do mene doprla jedna riječ. "Lijek."

"Želiš uzeti lijek?" upitao sam.

Kimnula je tako sitnim trzajem da mi je to gotovo promaklo. Ali jače nije mogla. Pretražio sam joj džepove kaputa. Novčarka, rupčić, futrola za ključeve s mnogo klju-123

čeva, ali ne i lijek. Otvorio sam njezinu torbu. U njoj sam našao kutijicu s četiri kapsule koje sam joj pokazao. "Je li to lijek?"

Nije ni trepnula, samo je kimnula glavom.

Gurnuo sam njezino sjedalo prema natrag, rastvorio joj usnice i stavio joj u usta jednu kapsulu. Ali usta su joj bila suha poput baruta i ništa nije mogla progutati. Mahnito sam pogledom tražio automat sa sokovima, ali nije bilo ničega. Niti je bilo vremena za potragu. Jedini izvor vode pri ruci bio je snijeg. Hvala Bogu, toga je bar bilo u izobilju. Iskočio sam iz auta, zahvatio šakom čisti snijeg pod strehom zgrade i natrpao ga u Simamotinu vunenu kapu. Malo po malo

stavljao sam snijeg u usta i topio ga. Prilično je dugo trajalo dok sam otopio dovoljnu količinu i vrh jezika mi je utrnuo. Otvorio sam usta i pustio da voda poteče iz mojih u njezina usta. A onda sam joj prstima začepio nos i natjerao je da guta. Davila se, ali kad smo to ponovili nekoliko puta, naposljetku je uspjela progutati kapsulu.

Razgledao sam kutiju. Na njoj ništa nije pisalo, ni ime lijeka, ni Simamotino ime, ni upute. Gudno, pomislio sam, jer ti se podaci obično navode na ambalaži kako netko ne bi zabunom popio lijek i zato da drugi ljudi znaju što treba raditi. Vratio sam kutiju u njezinu torbu i jedno je vrijeme promatrao. Pojma nisam imao kakav je to lijek niti što znače njezini simptomi, ali kako je očito lijek uvijek nosila sa sobom, vjerojatno djeluje. Za nju barem napadaj nije bio posve neočekivan.

Za deset minuta boja joj se počela vraćati u lice. Nježno sam prslonio obraz uz njezin; osjetio sam kako u njega navire toplina. Odahnuo sam s olakšanjem i namjestio je da udobno sjedi naslonjena na sjedalo. Ipak neće umrijeti. Obgrlio sam je oko ramena i protrljao obraz uz njezin. Polako, vrlo polako, vraćala se u zemlju živih.

"Hajime", šapnula je hrapavim glasom.

"Ne bi ti trebala biti u bolnici? Da potražimo najbližu hitnu pomoć?" upitao sam.

"Ne, nije potrebno", odgovorila je. "Dobro mi je. Kad popijem lijek, sve je u redu. Za nekoliko minuta bit ću kao nova. Sad se moramo brinuti jedino o tome hoćemo li stići na avion."

"Pa nemoj se s tim opterećivati, za boga miloga. Ostat ćemo tu sve dok ti ne bude bolje."

Obrisao sam joj usta rupčićem. Uzela mi je rupčić iz ruke i pogledala ga. "Jesi uvijek ovako ljubazan prema svima?"

"Ne prema svima", rekao sam. "Prema tebi jesam. Ne mogu biti ljubazan prema svima. Postoje granice moje ljubaznosti; čak i u tome koliko ljubazan mogu biti prema tebi. Volio bih da nema granica; onda bih mogao mnogo više učiniti za tebe. Ali ne mogu."

Okrenula se prema meni i pogledala me.

"Hajime, nisam ovo namjerno izvela zato da nam pobjegne avion", rekla je tankim glasićem.

Zinuo sam od zaprepaštenja. "Pa naravno da nisi! Ne moraš mi to govoriti. Pozlilo ti je. Tu se ništa ne može."

"Zao mi je", rekla je.

"Ne moraš se ispričavati. Nisi napravila ništa loše." "Ali pokvarila sam ti planove."

Pogladio sam je po kosi, nagnuo se prema njoj i polju-124

125

bio je u obraz. Umirao sam od želje da privijem cijelo njezino tijelo uz svoje i osjetim njezinu toplinu. Ali nisam mogao to učiniti.

Mogao sam je samo poljubiti u obraz. Bio je topao, mekan i vlažan.

"Ni oko čega se ti ne moraš brinuti", rekao sam joj. "Sve će biti dobro."

Kad smo stigli na aerodrom i vratili rent-a-car, vrijeme za ukrcaj davno je prošlo. Na sreću je, međutim, naš avion kasnio u polasku.

Još je stajao na pisti; putnici su čekali u aerodromskoj zgradi. Oboje smo odahnuli od olakšanja. Radi se na motoru, rekao nam je čovjek na šalteru. Ne znamo koliko će to trajati, rekao je; nemamo tu informaciju. Kad smo stigli do aerodroma počelo je sniježiti; sad se snijeg već pretvorio u mećavu. U tim vremenskim uvjetima let možda i otkazu.

"Što ćeš ako se ne možeš večeras vratiti u Tokio?" upitala me Simamoto.

"Ne brini. Avion će poletjeti", rekao sam. Iako nisam imao nikakvo jamstvo. Pomisao da možda neće poletjeti deprimirala me. Morao bih smisliti zbilja dosjetljivu izliku. Koga vruga sam radio na drugom kraju zemlje u lši-kavi? Dosta, rekao sam u sebi; s tim ću si glavu razbijati ako do toga dođe. Ono o čemu sad moram misliti je Simamoto.

"A što je s tobom?" upitao sam. "Što ćeš ti ako se ne uspijemo večeras vratiti u Tokio?"

Zatresla je glavom. "Nema problema sa mnom", rekla je. "Problem si ti. Ti ćeš se naći u nezgodnoj situaciji."

"Možda. Ali ne boj se —još nisu otkazali let."

"Znala sam da će se nešto ovako dogoditi", rekla je kao da govori samoj sebi. "Gdje god sam ja, ništa se dobroga ne događa.

S tim možeš računati. Kad sam ja u pitanju, sve ide ukrivo. Prvo sve teče glatko, onda se umiješam ja i tras! sve se raspadne."

Sjedio sam na klupi u aerodromskoj čekaonici i razmišljao o tome kako ću morati telefonirati Jukiko ako let zbilja otkazu. Razmatrao sam moguće isprike, ali čega god sam se sjetio, zvučalo mi je neuvjerljivo. Izašao sam iz kuće rekavši da ću nedjelju provesti s društvom iz plivačkog kluba, a onda me snijeg odsjekao od svijeta u lšikavi. To ni uz najbolju volju nisam mogao objasniti. "Kad sam

izašao iz kuće, odjednom me obuzela neodoljiva želja da posjetim Japansko more pa sam otišao na aerodrom Haneda", mogao bih joj reći. Daj, molim te. Ako je to najbolje što mogu smisliti, bolje mi je da šutim. Ili još bolje, da joj kažem istinu. Ubrzo sam sa zaprepaštenjem shvatio kako se zapravo nadam da će otkazati let zbog snijega. Podsvjesno sam se nadao da će moja žena saznati kako sam bio ovdje sa Simamoto. Htio sam da dođe kraj izlikama, lažima. Više od svega, htio sam ostati upravo tu gdje jesam, sa Simamoto kraj sebe, i pustiti da se sve odvija svojim tokom.

Avion je napokon poletio, sa sat i pol zakašnjenja. Simamoto se naslonila na mene i zaspala. Možda je samo sklopila oči. Zagrlio sam je oko ramena i čvrsto držao. Katkad mi se činilo da plače.

Cijelo je vrijeme šutjela; prve riječi prozborili smo tek kad je avion počeo slijetati.

"Šimamoto-san, jesi sigurna da ti je dobro?"

Ugniježđena kraj mene, kimnula je glavom. "Dobro mi je. Samo moram piti lijek. Ništa ti ne brini." Naslonila 126

127

mi je glavu na rame. "Ali nemoj me ništa pitati, dobro? Zašto se to dogodilo."

"Primio na znanje. Bez pitanja", rekao sam.

"Velika ti hvala za danas", rekla je.

"Za koji dio današnjeg dana?"

"Hvala ti što si me odveo na rijeku. Sto si mi dao vode iz svojih usta. Sto si me trpio."

Pogledao sam je. Usnice su joj bile tik predamnom. Usnice koje sam ljubio dok sam joj davao vodu. I ponovno kao da su me te usnice zvale. Lagano rastvorene tako da joj se naziru lijepi bijeli zubi. Još sam osjećao mekoću njezina jezika koji sam tek lagano dodirnuo dok sam joj davao vodu. Više nisam mogao disati i nisam mogao misliti. Tijelo mi je gorjelo. Ona me želi, pomislio sam. I ja želim nju.

Ali nekako sam se uspio svladati. Morao sam stati, odmah. Još jedan korak i više ne bi bilo povratka.

Javio sam se kući s aerodroma Haneda. Već je bilo prošlo pola devet. Oprosti što tako kasnim, rekao sam ženi. Nisam te mogao nazvati. Vraćam se za sat vremena.

"Dugo sam te čekala. Na kraju sam sama večerala. Napravila sam gulaš", rekla je.

Ponudio sam Šimamoto da je odvezem svojim BMW--om koji sam parkirao na aerodromu. "Kamo da te odvezem?" upitao sam je.

"Možeš me izbaciti u Aojami. Od tamo se mogu sama vratiti", rekla je.

"Bit ćeš dobro?"

Široko se nasmiješila i kimnula.

Vozili smo u tišini sve dok nisam skrenuo s glavne ceste u Gaienvi. Pustio sam kazetu s Handelovim koncertom za orgulje, sasvim tiho. Šimamoto je uredno položila obje ruke u krilo i gledala kroz prozor. Bila je nedjelja navečer i automobili oko nas bili su krcati obiteljima koje se vraćaju s izleta. Žustro sam mijenjao brzine.

"Hajime", rekla je Šimamoto dok smo se približavali bulevaru Aojama. "Ranije sam mislila o tome kako bi bilo lijepo da avion ne poleti."

Ja sam mislio sasvim isto, htio sam joj reći. Ali nisam rekao ništa.

Usta su mi se osušila i riječi nisu izlazile. Samo sam kimnuo i posegnuo za njezinom rukom. Na uglu u Aojami rekla mi je da stanem i izašla je iz auta.

"Smijem li te ponovno doći vidjeti?" tiho me upitala dok je otvarala vrata. "Možeš podnijeti da si u mojoj bli-zini?"

"Čekat ću te", rekao sam. Šimamoto je kimnula.

Kad sam se odvezao, pomislio sam: Ako je više nikad ne vidim, sići ću s uma. Čim je izašla iz auta i nestala, moj je svijet postao šupalj i besmislen.

129

128

11

Četiri dana nakon što smo se Simamoto i ja vratili iz Iši-kave, neočekivano mi je telefonirao punac. Rekao mi je kako me mora zamoliti za jednu uslugu i pozvao me da se sutra nađemo na ručku.

Pristao sam, iskreno iznenađen. Njegov pretrpani raspored ostavljao mu je vremena samo za poslovne ručkove.

Šest mjeseci ranije njegova se tvrtka preselila iz Jojogija u novu sedmerokatnicu u Jotsuji. Njegovi su se uredi smjestili na gornja dva kata, dok je preostalih pet iznajmio drugim tvrtkama, restoranima i dućanima. Prvi sam put bio tu. Sve je sjalo, novo novcato. Predvorje je bilo popločeno mramorom, strop se uzdizao u svodovima kao u katedrali, raskošni cvjetni aranžmani stajali su u golemim keramičkim vazama. Kad sam izašao iz dizala na šestom katu, dočekala me mlada recepcionerka s kosom bujnom kao da je snimala reklame za šampon. Nazvala je mojeg punca i obavijestila ga da sam stigao. Imala je tam-nosivi telefon, posljednji tehnološki krik, koji mi je nalikovao na plosnatu kuhaču s nalijepljenim kalkulatorom. Blistavo mi se nasmiješila i rekla, "Izvolite ući.

Direktor

vas očekuje." Prekrasan smiješak, premda ne u istoj kategoriji sa Simamotinim.

Direktorov je ured bio na najvišem katu i kroz veliki prozor pucao je pogled na grad. Ne baš pogled od kojeg bi se čovjek raznježio, ali prostorija je bila svijetla i prostrana. Na zidu je visjela impresionistička slika. Slika svjetionika i barke. Djelovala je kao Seurat, vrlo vjerojatno original.

"Reklo bi se da posao cvate?" rekao sam.

"Nije loše", odgovorio je. Prišao je prozoru i uperio prst prema van.

"Uopće nije loše. A bit će još bolje. Ovo je pravo vrijeme da se zavrti para. Za ljude u mojem poslu, ovakva se prilika pruža jednom u dvadeset ili trideset godina. Ako ne zaradiš sad, nećeš nikad. Znaš zašto?"

"Nemam blage veze. Ne razumijem se baš u građevinarstvo."

"Pogledaj ovaj Tokio. Vidiš prazne terene? Kao krezubo zubalo, rupa do rupe. Kad gledaš odozgo kao sad ti i ja, to vidi svaka budala, ali hodaj ulicom i promaći će ti. Na tim su terenima stajale stare kuće i stambene zgrade koje su srušene. Cijena terena tako je skočila da

stare zgrade više nisu unosne. Ne možeš naplatiti visoku stanarinu, a i stanare je teško naći. Zato im trebaju novije, veće zgrade. A obiteljske kuće u gradu—no, ljudi ne mogu platiti porez na nekretnine ili na nasljedstvo pa ih prodaju i sele u predgrađe.

Stare kuće kupuju profesionalni građevnici, ruše ih i grade gane nove zgrade koje se daju bolje iskoristiti. Neće proći dugo, a na svim će ovim praznim mjestima izrasti nove zgrade. Za nekoliko godina Tokio neće biti za prepoznati. Kapitala ne manjka, japansko gospo-

130

MM**«**

darstvo cvate, dionice se drže. A banke pucaju po šavovima od kesa. Ako imaš zemlju kao jamstvo, banke će ti posuditi koliko god novca hoćeš. Zato nove zgrade niču ko gljive poslije kiše. A što misliš tko ih gradi? Ljudi kao ja."

"Shvaćam", rekao sam. "Ali kad se izgrade sve te zgrade, što će se dogoditi s Tokijom?"

"Sto će se dogoditi? Pa grad će živnuti, bit će ljepši i bolje će funkcionirati. Gradovi su, da kažemo, odraz stanja ekonomije zemlje."

"Sve je to jako lijepo, ali Tokio je već sad ionako zakrčen prometom.

Još koji neboder i ceste će se pretvoriti u golema parkirališta. A odakle će dolaziti voda kad nastupi suša? U ljeto, kad svi uključe klima uređaje, zbog prevelike potrošnje nestajat će struje. Elektrane rade na gorivo sa Srednjeg istoka, je li tako? Sto ako ponovno nastupi naftna kriza? Što onda?"

"Te probleme nek izvoli rješavati vlada. Zato valjda i plaćamo visoke poreze da nešto rade. Neka pametnjakovići koji izlaze s diplomama s tokijskog Sveučilišta malo mučnu tikvom. Vječno dižu nos u zrak, kao da oni upravljaju zemljom. Neka za promjenu oni malo razbijaju gla-vurine. Ja ne znam što će biti. Ja sam obični građevinac. Unajme me da gradim i ja gradim. To se zove tržišna ekonomija, je li tako?"

Nisam rekao ništa. Nisam došao ovamo da bih raspravljao o japanskoj ekonomiji.

"Ovako ili onako", rekao je, "manimo se mi ovog pametovanja i idemo nešto pojesti. Umirem od gladi."

Odvezli smo se njegovim golemim crnim Mercedesom u Akasaku, u njegov najdraži restoran gdje služe jegulje na žaru. Uveli su nas u

posebnu salu u stražnjem dijelu restorana gdje su nam servirali ručak. Kako je još bilo rano, usred bijela dana, samo sam pijuckao malo sakea, ali moj je punac trusio šalicu za šalicom.

"Rekli ste da o nečemu želite razgovarati?" upitao sam ga. Ako je nešto loše, bolje da to odmah riješimo.

"Moram te zamoliti za uslugu", rekao je. "Ništa osobito. Trebao bih se poslužiti tvojim imenom."

"Mojim imenom?"

"Pokrećem novu firmu i moram navesti nekog drugog kao utemeljitelja. Ne trebaju ti nikakve kvalifikacije. Samo ime.

Obećavam da nećeš imati nikakvih neprilika, a ja ću se pobrinuti da ti se cijela stvar isplati."

"Ne brinite o tome", rekao sam. "Ako vam to pomaže, služite se mojim imenom koliko god hoćete. Ali kakva je to tvrtka? Kad već stoji da sam ja utemeljitelj, bilo bi zgodno da bar to znam."

"No sad, iskreno, to nije prava tvrtka", odgovorio je moj punac. "To je tvrtka samo po imenu, da tako kažem. Zapravo ne postoji."

"Drugim riječima, lažna tvrtka. Paravan."

"Pa, moglo bi se tako reći."

"A što joj je svrha? Izbjegavanje poreza?"

"Hmmm... ne baš", oklijevao je.

"Mito?" nagađao sam.

"Tako nešto", rekao je. "Prvi priznajem da bi bolje bilo ne petljati se s takvim stvarima. Ali što se može, u mojem poslu dukčije ne ide."

"A što ako iskrсну neke komplikacije?"

"Pa nije nezakonito otvoriti firmu."

132

"Govorim o tome što ta firma radi."

Izvadio je cigaretu iz džepa i pripalio je šibicom. I otpuhnuo dim uvis.

"Neće biti nikakvih komplikacija. A čak da i bude, i najvećoj budali je jasno da si ti samo posudio ime. Ženin otac te zatražio dopuštenje da se posluži tvojim imenom i dopustio si mu. Tebe nitko neće pozivati na odgovornost."

Jedno sam vrijeme šutio. "Kuda na kraju ide taj novac za mito?"

"Za tebe je bolje da ne znaš."

"Pričajte mi malo o toj tržišnoj ekonomiji", rekao sam. "Vaš mito ide u džep političara?" "Dio da", rekao je. "Birokraciji?"

Punac je zgnječio cigaretu u pepeljari. "To bi već bila korupcija državnih službenika. Strpali bi me u zatvor."

"Ali u vašem poslu svi to rade, je li tako?"

"Tako nekako", rekao je. Bolno je iskrivio lice. "Ali ne tako da završe u zatvoru."

"A što je s jakuzama? Oni znaju biti od koristi kad se kupuje zemlja, ne?"

"S njima se pak nikad nisam slagao. U svakom slučaju, nije mi namjera pokupovati sve i onda špekulirati s cijenama. To se isplati, ali nije moj stil. Ko što rekoh, ja sam ti običan građevinač."

Duboko sam uzdahnuo.

"Znao sam da nećeš biti oduševljen", rekao je.

"Nije važno jesam li ja oduševljen ili nisam, kad ste me ionako već uključili u jednadžbu i poduzeli što treba, ne? Uzeli ste zdravo za gotovo da ću pristati."

"Bome, imaš pravo." Slabašno se nasmijao.

Ponovno sam uzdahnuo. "Tata, da vam pravo kažem, ne volim ovakve stvari. Ne zato što ne želim kršiti zakon ili takve gluposti.

Ali ja sam samo običan čovjek i živim običnim životom. I radije se ne bih petljao u sumnjive poslove."

"To mi je jasno kao dan", rekao je. "Samo ti to prepusti meni. Neću te ostaviti na cjedilu. Da te ostavim, onda bi i Jukiko i djeca nastradali. A to sigurno neću dopustiti. Ti dobro znaš koliko mi znače kći i unuke."

Kimnuo sam. Molbu mu nisam mogao odbiti. To me deprimiralo.

Malo pomalo vanjski će me svijet oplesti svojim pipcima. Ovo je prvi korak; kad na ovo pristanem, uslijedit će nešto drugo.

Donijeli su nam još jela. Pio sam čaj, dok je moj punac još žešće navalio na sake.

"Koliko ti je sad godina?" odjednom me upitao.

"Trideset sedam", rekao sam.

Fiksirao me pogledom.

"Trideset sedam, to su godine kad čovjek najviše šara okolo", rekao je. "Posao ide dobro, imaš samopouzdanja. Ženske se lijepe ko muhe na med, je li tako?"

"U mom slučaju, bojim se, ne baš na gomile", nasmijao sam se, proučavajući pritom njegov izraz. Na trenutak sam se uspaničio jer sam bio siguran da je saznao za mene i Simamoto i da me zato danas i pozvao ovamo. Ali on je jednostavno čavrljao sa mnom.

"U tvojim godinama sam i ja prilično šarao uokolo. Zato ti neću reći da ne trčiš za suknjom. Malko mi je čudno govoriti to mužu rođene kćeri, ali zbilja mislim da

tu i tamo ne škodi umočiti malo sa strane. To čovjeku podmladi krv. Ako si povremeno daš oduška, i doma će ti biti ljepše, a na poslu ćeš se lakše koncentrirati. Zato, ako spavaš s drugim ženama, ja ti osobno ne bih zamjerio. Što se mene tiče, slobodno šaraj, ali oprezno biraj partnerice. Spetljaj se s pogrešnom osobom i život ti je upropašten. Vidio sam to milijun puta."

Kimnuo sam. Odjednom sam se sjetio da sam čuo od Jukiko kako njezin brat ima problema u braku. Brat, godinu dana mladi od mene, ima, naime, ljubavnicu i više gotovo i ne dolazi kući.

Vjerojatno se moj punac brine zbog najstarijeg sina i zato mi sad ovo govori.

"U svakom slučaju, ne daj da te smota neka jeftina dro-ljica. Kad se to dogodi, ubrzo i sam postaneš jeftin. Zajebavaj se s glupačom i sam ćeš oglupjeti. Što ne znači da se trebaš petljati s komadima svjetske klase. Onda bi ti povratak kući i onome što te tamo čeka teže pao. Shvaćaš što ti govorim?"

"Mislim da shvaćam," odgovorio sam.

"Sve je dobro dok držiš na umu neke važne stvari. Kao prvo, nikad nemoj ženskoj ni kupovati ni unajmljivati stan. Gadno ćeš pogriješiti. Kao drugo, što god da se događalo, kući se uvijek gledaj vratiti do

dva ujutro. Dva ujutro je točka iza koje nema povratka. I kao zadnje, nikad neka ti prijatelj ne posluži kao izlika da sakriješ izvanbračnu vezu. Moguće da će se sve saznati. Ako do toga dođe, tu nema puno pomoći. Ali nema potrebe da o istom trošku izgubiš i prijatelja."

"Kao da govoriš iz iskustva."

136

"Shvatio si. Čovjek uči samo iz iskustva", rekao je. "Ima ljudi koji ništa ne nauče iz iskustva, ali znam da ti ne spadaš u takve. Ti znaš pročitati ljude, a tome te samo iskustvo može naučiti. Bio sam u tvojim klubovima samo nekoliko puta, ali to se odmah vidi. Znaš zaposliti dobre ljude i znaš se prema njima ponašati kako spada."

Šutio sam i čekao da nastavi.

"Znaš i ženu dobro odabрати. Jukiko je vrlo sretna s tobom. A djeca su ti krasna. Zahvalan sam ti."

Fino se već podnapio, pomislio sam. Ali ništa nisam rekao.

"Ti po svoj prilici ni ne znaš, ali Jukiko se jednom pokušala ubiti.

Popila je šaku tableta za spavanje. Odjurili smo s njom u bolnicu i nije došla svijesti puna dva dana. Bio sam siguran da se neće izvući.

Tijelo joj se ohladilo i jedva je disala. Gotova je, mislio sam. Bilo mi je kao da se svijet srušio."

Podigao sam pogled prema njemu. "Kad je to bilo?" "Imala je dvadeset dvije godine. Odmah nakon diplome. Zbog nekog muškarca. Nekog kretena s kojim se zaručila. Jukiko djeluje tiho i povučeno, ali zapravo je čvrsta. I pametna. Zato i ne mogu nikako shvatiti kako se uopće spetljala s takvim idiotom." Naslonio se na stup u sobi uređenoj u tradicionalnom stilu, stavio cigaretu među usnice i pripalio je. "No, to joj je bio prvi muškarac u životu. Prvi put svi griješe. Ali Jukiko je to strahovito pogodilo. Zato je i digla ruku na sebe. Dugo poslije nije htjela imati posla s muškima. Uvijek je bila dosta otvorena, ali nakon toga više niti je s kim razgovarala niti kamo išla i

!37

samo se držala kuće. No, kad je tebe upoznala, razvedrila se. Skroz naskroz se oporavila. Koliko se sjećam, upoznali ste se na nekom izletu?" "Tako je. U Jatsugatake."

"Ma morao sam je doslovce izgurati iz kuće da je natjeram na taj izlet. Mislio sam da će joj dobro činiti."

Kimnuo sam. "Pojma nisam imao o samoubojstvu", rekao sam.

"Mislio sam da je bolje da ne znaš pa nisam to nikad potezao. Ali krajnje je vrijeme da saznaš. Vas dvoje provest ćete dugo zajedno pa je najbolje da znaš sve —i dobro i loše. Osim toga, davno je to bilo."

Sklopio je oči i otpuhnuo oblak dima u zrak. "Smiješno je da ja kao roditelj to govorim, ali Jukiko je dobra žena. Prilično sam šarao okolo i imam oko za ljepši spol. Moja kći ili ne, znam dobro procijeniti žene. Moja je mlađa kći mnogo zgodnija, ali Jukiko je bolja u duši. Ti dobro procjenjuješ ljude."

Šutio sam.

"Nemaš ni braće ni sestara, je li tako?"

"Ne, nemam", rekao sam.

"Misliš da svo troje djece volim jednako?"

"Nemam pojma."

"A ti? Voliš obje kćeri jednako?"

"Naravno."

"Zato što su obje još male", rekao je. "Čekaj dok narastu. Prvo će ti draža biti jedna, onda ćeš se prikloniti onoj drugoj. Jednog ćeš dana shvatiti što mislim."

"Zbilja?" rekao sam.

"Nikad to njima ne bih priznao, ali od svo troje djece najdraža mi je Jukiko. Dođe mi žao ono dvoje kad to go-

vorim, ali tako je. Jukiko i ja se dobro slažemo i mogu joj vjerovati."

Kimnuo sam.

"Ti imaš oko za ljude, a to je božji dar koji moraš cijeliti i čuvati. Ja sam u tome beznadan, ali bar sam pomogao podići neke za koje itekako ima nade."

Pomogao sam svojem sad već potpuno pijanom puncu da sjedne u Mercedes. Zavalio se na stražnje sjedalo, ras-krečio noge i sklopio

oči. Pozvao sam taksi i otišao kući. Čim sam ušao u stan, Jukiko me stala ispitivati što je bio razlog ručku.

"Ništa važno", rekao sam joj. "Tvoj je otac jednostavno htio s nekim piti. Na kraju se dobrano nalio. Ne znam kako će na posao u tom stanju."

"On to uvijek radi", nasmijala se Jukiko. "Popije nekoliko pića za ručkom, a onda odspava sat vremena na kauču u uredu. Tvrтка još nije otišla u stečaj. Ne brini se ti za njega."

"Čini mi se da više ne podnosi piće kao ranije."

"Točno, ne podnosi. Prije mamine smrti, mogao je piti kao smuk i nikad mu se ništa nije poznalo. Ali što se može. Svi stare."

Jukiko je skuhalo kavu i sjedili smo za stolom u blagovaonici i pili kavu. Odlučio sam ne spominjati tvrтку-pa-ravan i ono što me njezin otac zatražio. Mislila bi da me on iskorištava i to joj ne bi bilo drago. Istina je da si posudio novac od tate, ali to nema nikakve veze s ovim, rekla bi nedvojbeno Jukiko. Vraćaš mu dug s kamatama, nije li tako? Ali stvari nisu nikad tako jednostavne.

Moja mlađa kći je čvrsto spavala u svojoj sobi. Kad sam m popio kavu, nagovorio sam Jukiko da dođe u krevet. Skinuli smo se do gola i milovali se pod jarkim sunčevim svjetlom što je padalo u sobu. Bez žurbe sam joj zagrijao tijelo, a onda ušao u nju. Ali cijelo vrijeme dok sam bio u njoj, vidio sam Šimamoto. Sklopio sam oči i učinilo mi se da u naručju držim Šimamoto. I onda sam silovito svršio.

Istuširao sam se, a onda se vratio u krevet da malo odspavam.

Jukiko se već obukla, ali kad sam legao u krevet, zavukla se pod pokrivač i pristonila usnice uz moja leđa. Ležao sam šutke, zatvorenih očiju. Imao sam s njom odnos, a cijelo sam vrijeme mislio na drugu ženu; krivnja me izjedala.

"Znaš, zbilja te volim", rekla je Jukiko.

"U braku smo sedam godina, imamo dvoje djece", rekao sam joj.

"Već bi bilo vrijeme da ti dosadim, što ti misliš?"

"Možda. Ali ja te i dalje volim."

Privio sam je sebi. I počeo je svlačiti. Skinuo sam joj pulover i suknju, donje rublje.

"Opa! Ne namjeravaš valjda ono što mi se čini da namjeravaš?" iznenađeno me upitala.

"Nego što", rekao sam.

"Današnji dan moram upisati u dnevnik", rekla je.

Ovaj put iz petnih sam se žila trudio da ne mislim na Šimamoto.

Grlio sam Jukikino tijelo, gledao sam njezino lice i usredotočio se samo na nju. I svršio sam u nju. Poslije sam je dugo držao u naručju.

"Je li sve u redu?" upitala me, pozorno me promatrajući. "Možda se nešto danas dogodilo dok si bio s tatom?"

"Ništa se nije dogodilo", odgovorio sam. "Baš ništa. Jednostavno hoću malo ostati ovako."

"Samo izvoli", rekla je. I čvrsto me zagrlila dok sanx bio u njoj.

Sklopio sam oči i snažno je privinuo uz svX tijelo kao da ću, ako se ne držim, odletjeti u prazninu. \ Dok sam je stezao u naručju, sjetio sam se pokušaja samoubojstva o kojem mi je pričao njezin otac. Bio sam siguran da se neće izvući. Gotova je, pomislio sam. Da su stvari krenule i mrvicu pogrešnim tokom, danas ne bih držao njezino tijelo u naručju. Nježno sam joj dodirnuo rame, kosu i grudi. Sva je bila zbiljska —meka i topla. Ispod dlana sam osjećao njezin život. Nitko ne može reći koliko će taj život trajati. Sve što ima oblik može nestati u trenu. Jukiko. Ova soba. Ovi zidovi, ovaj stop, ovaj prozor. Sve može nestati prije no što se stignemo okrenuti. Odjednom mi je na pamet pala Izumi. Onaj je muškarac duboko povrijedio Jukiko, a ja sam to isto učinio Izumi. Jukiko je nakon toga slučajno srela mene, ali Izumi je ostala sasvim sama.

Poljubio sam Jukiko u meki vrat.

"Malo ću odspavati", rekao sam. "A onda idem u vrtić po malu."

"Slatko spavaj", rekla mi je.

Spavao sam kratko. Kad sam otvorio oči, bilo je tek malo iza tri poslijepodne. S prozora spavaće sobe pružao se pogled na groblje Aojama. Sjeo sam na stolicu kraj prozora i dugo gledao groblje. Sve je sad izgledalo drukčije otkako se Šimamoto ponovno pojavila u mojem životu. Čuo sam kako Jukiko zvecku u kuhinji dok priprema večeru. Zvuči su mi šuplje odjekivali u ušima kao da se prenose kroz cijev iz nekog strahovito udaljenog svijeta.

,Lt,i l ___1

Izvezao sam BMW iz podzemne garaže i krenuo u vrtić po kćer. Taj dan su imali neki posebni program na rasporedu pa je bilo već gotovo četiri sata kad je izašla. Pred vrtićem je, kao i obično, čekao niz sjajnih, skupih automobila—Saabovi, Jaguari, čak i pokoji Alfa Romeo. Mlade majke u skupim sakoima izlazile su iz automobila, skupljale djecu, stavljale ih u auto i odvozile. Moja kći bila je jedino dijete po koje je dolazio tata. Kad sam je spazio, dozvao sam je po imenu i mahnuo joj. Odmahnula mi je sićušnom ručicom i krenula prema meni. Tad je primijetila curicu koja je sjedila u plavom Mercedesu 260E i pritrčala joj nešto vičući. Njezina mama imala je crveni sako od kašmira i velike sunčane naočale. Kad sam došao do auta i uhvatio kćer za ruku, žena se okrenula prema meni i široko mi se nasmiješila. Crveni sako i sunčane naočale podsjetili su me na Simamoto. Simamoto koju sam slijedio od Šibuje do Aojame. "Bok", rekao sam. "Bok", rekla je ona.

Izgledala je izvrsno. Nije mogla imati više od dvadeset pet godina.

Iz zvučnika u njezinom auto svirali su Talking Headsi, "Burning Down the House". Na stražnjem sjedalu ležale su dvije papirnate vreće iz Kinokunije. Prekrasno se smiješila. Moja se kći jedno vrijeme došaptavala sa svojom malom prijateljicom, a onda se pozdravila. Bok, rekla je curica. Potom je pritisnula gumb i prozor na autu se zatvorio. Uzeo sam kći za ruku i odšetali smo do našeg BMW-a.

"Kako ti je bilo danas? Je li ti se dogodilo nešto lijepo?" upitao sam je.

Odlučno je zavrtjela glavom. "Baš ništa. Sve je bilo grozno", rekla je.

"I ti i ja imamo problema", rekao sam joj. Nagnuo sam se prema njoj i poljubio joj čelo, a ona je kiselo iskrivila lice kao vlasnik snobovskog francuskog restorana kad mu pružite American Express karticu. "Siguran sam da će sutra biti bolje", rekao sam joj.

I ja sam to sam htio vjerovati. Kad sutra otvorim oči, svijet će biti nov, a svi problemi riješeni. Ali nisam mogao progutati taj scenarij.

Jer imao sam ženu i dvije kćeri. I bio sam zaljubljen u nekog drugog.

"Tata?" rekla je moja kći. "Hoću jahati. Hoćeš mi jedanput kupiti konja?"

"U redu. Jedanput hoću", rekao sam.

"Kad će biti jedanput?"

"Kad tata uštedi nešto novca. Onda će ti kupiti konja." "Tata, imaš ti kašicu prasicu?"

"Da, jako veliku kašicu prasicu. Veliku kao ovaj auto. Ako ne uštedim punu kašicu novca, neću ti moći kupiti konja."

"Ako pitamo didu, što misliš, hoće mi on kupiti konja? Dida je bogat."

"Točno, imaš pravo", rekao sam. "Dida ima kašicu prasicu koja je velika kao ona tamo zgrada. S mnogo novca u njoj. Ali kašica je tako velika da se novac teško vadi."

Moja je kći neko vrijeme o tome razmišljala.

"Ali mogu ipak pitati didu? Da mi kupi konja?"

"Naravno, možeš ga pitati. Tko zna, možda ti ga zbilja i kupi."

Cijelim putem do kuće razgovarali smo o konjima.

H3

142

Kakve boje konji joj se sviđaju. Kakvo ime bi dala svojem konju.

Gdje bi voljela jahati. Gdje će konj spavati. Poslao sam je liftom do stana i odvezao se na posao. Sto donosi sutra? pitao sam se. S obje ruke na volanu, zatvorio sam oči. Osjećao sam se kao da nisam u vlastitom tijelu; moje je tijelo samo osamljena, privremena posuda koju sam slučajno posudio. Sto će biti sa mnom sutra, nisam znao.

Kupiti konja kćeri—odjednom mi je to postao hitan zadatak. Morao sam joj kupiti konja prije no što sve nestane. Prije no što se svijet raspadne.

144

12

Od onda pa sve do proljeća Šimamoto i ja viđali smo se gotovo svaki tjedan. Dolazila je u jedan od klubova, češće u Crvendaćevo gnijezdo nego onaj drugi, uvijek poslije devet. Sjedila bi za šankom, popila nekoliko koktela i otišla oko jedanaest. Ja bih sjeo kraj nje i razgovarali smo. Ne znam što su mislili moji zaposlenici, ali nije me bilo ni briga. Isto kao dok smo bili zajedno u školi, kad nisam uopće obraćao pažnju na to što moji školski kolege misle o nama dvoje.

Povremeno mi je telefonirala da me pozove na ručak. Uglavnom smo se sastajali u kafiću na Omote Sando. Jeli smo lagani ručak, a onda šetali. Zajedno bi proveli dva, najviše tri sata. Kad bi došlo vrijeme za odlazak, pogledala bi na sat i onda mi se nasmiješila.

"No, sad bih morala krenuti", govorila je. Nisam mogao pročitati emocije iza tog smiješka. Pojma nisam imao je li joj žao što odlazi ili nije, ili će joj možda odlanuti kad me se riješi. Nisam čak mogao odrediti ni da li se zbilja mora vratiti kući.

U svakom slučaju, onih nekoliko sati koje smo provodili zajedno pričali smo gotovo bez prestanka. Ali tijela H5

nam se niti jednom nisu dodirnula. Niti jednom je nisam zagrlio oko ramena pa čak je nisam ni za ruku uhvatio.

Ovdje, na ulicama Tokija, Simamoto se ponovno smiješila svojim uobičajenim smirenim, privlačnim smiješkom. Gotovo je bilo sa silovitim izljevima emocija kakav sam doživio onog hladnog dana u veljači u Işikavi. Iščeznula je topla bliskost koju smo tad osjetili. Kao po prešutnom dogovoru, nikad više nismo spomenuli naš čudnovati kratki izlet.

Dok smo hodali jedno kraj drugoga, pitao sam se kakve osjećaje krije u duši. I kamo će je ti osjećaji odvesti. Katkad sam joj zagledao duboko u oči, ali tamo sam vidio samo blagu tišinu. Kao i ranije, crta njezinih kapaka podsjećala me na obzor koji se stere negdje u daljinu. Napokon sam, nakon dugog vremena, uspio shvatiti kako je Izumi bila usamljena dok smo hodali. Simamoto je svoj vlastiti mali svijet nosila u sebi. Svijet namijenjen samo njoj, svijet u koji ja nisam imao pristup. Jednom su se vrata što vode u taj svijet nakratko odškrinula. Ali sad su se ponovno zatvorila.

Opet sam se osjećao kao bespomoćni, smušeni dvanaestogodišnjak. Pojma nisam imao što da radim i što da kažem.

Davao sam sve od sebe da ostanem smiren i racionalan. Ali to je bilo beznadno. Što god sam rekao i učinio bilo je krivo. Svaku emociju progutao je taj ozareni smiješak. Ne brini, govorio mi je smiješak. Sve je u redu.

O Simamotinom životu nisam znao ama baš ništa. Nisam čak znao niti gdje stanuje. Niti s kim živi. Je li udana ili je bila udana. Znao sam jedino da je prošle veljače ro-146

dila dijete koje je sljedeći dan umrlo. I da nikad nije radila. A opet, uvijek je nosila odjeću, torbice i cipele koje su izgledale superskupo, što znači da ima dosta novca. Samo sam to znao o njoj. Vjerojatno je bila udana s obzirom na to da je rodila, ali nisam to mogao sa sigurnošću tvrditi. Svaki se dan rađa tisuće izvanbračne djece, nije li tako?

Kako je vrijeme prolazilo, Simamoto mi je pomalo počela pričati o srednjoj školi. Budući da nije postojala izravna veza između tih dana i njezina sadašnjeg života, nije se libila o njima govoriti. Otkrio sam kako je užasno usamljena bila. Kako je rasla, trudila se iz sve sile da bude pravedna prema svima oko sebe i da se nikad ne izvlači. "Kad se počneš izvlačiti, tome nema kraja", rekla mi je.

"Tako ne bih mogla živjeti." Ali ništa nije ispalo kako treba. Njezin je stav samo doveo do glupih nesporazuma, što ju je duboko pogodilo. Postupno ali sigurno se zatvarala u sebe. Kad se ujutro budila, povraćala je i nije htjela ići u školu.

Pokazala mi je fotografiju snimljenu kad je krenula u srednju školu.

Ona sjedi na stolici u vrtu, a oko nje cvatu suncokreti. Ljetno je doba i ima na sebi kratke hlačice od traperi i bijelu majicu. Na fotografiji je izgledala prekrasno. Široko se smiješila ravno u kameru. U

usporedbi s njezinim današnjim smiješkom, djelovala je malko nesigurno. Ipak, čak i tako, bio je to divan smiješak. Ona vrst smiješka koji još jače djeluje na ljude jer je tako nepostojan. Svakako, nije to bio smiješak osamljene djevojke koja svaki dan pati u depresiji.

H7

"Ako je suditi po ovoj fotografiji," rekao sam joj, "rekao bih da si bila najsretnija djevojka na svijetu."

Polako je zatresla glavom. Šarmantne boriće nabrale su joj se u kutovima očiju, kao da se sjeća nekog dalekog prizora iz prošlosti.

"Ništa se ne može reći prema fotografiji, Hajime. Fotografije su samo sjene. Prava ja negdje je daleko. Ona se ne vidi na slici."

Od pogleda na fotografiju bolno me stisnulo u grudima. Shvatio sam koliko sam užasno puno vremena izgubio. Dragocjenih godina koje su otišle u nepovrat, koliko god se ja trudio da ih vratim.

Vremena koje je postojalo samo tada, samo ondje. Dugo, dugo gledao sam fotografiju.

"Što je na toj slici tako zanimljivo?" upitala me ona.

"Hoću popuniti vrijeme", odgovorio sam. "Prošlo je dvadeset pet godina otkako sam te posljednji put vidio. Htio bih nečim ispuniti taj prostor, bar donekle."

Nasmiješila se i ispitljivo me pogledala kao da mi je nešto čudno na licu. "Kako je to neobično", rekla je. "Ti hoćeš popuniti prazni prostor u tom vremenu, a ja jedino želim da ostane potpuno prazan."

Sve godine u srednjoj školi nije ni jednom imala pravog dečka. Bila je lijepa pa su je dečki gledali, ali ona je njih jedva primjećivala.

Hodala je s nekoliko njih, ali nikad na duge staze.

"Dečki tih godina nisu baš privlačni. Razumiješ što hoću reći.

Tinejdžeri su neotesani i sebični. I misle samo o tome kako da zavuku ruku curi pod suknju. Bila sam tako razočarana. Ja sam htjela ono što smo nas dvoje imali."

"Da, ali kad sam imao šesnaest godina, nisam ni ja bio puno drukčiji

—bio sam neotesan, sebičan i gledao sam samo kako da curi zavučem ruku pod suknju. To sam ja u najkraćim crtama."

"Pa onda je i bolje da se nismo vidjeli", rekla je i nasmiješila se.

"Oprostili smo se s dvanaest godina i ponovno sreli s trideset sedam... možda je tako za nas najbolje."

"Tko zna."

"Sad valjda možeš misliti i o nečem drugom, a ne samo o tome kako da curi zavučesh ruku pod suknju?"

"O još nekoliko stvari", rekao sam. "Ali ako se brineš, mogla bi sljedeći put obući hlače!"

Šimamoto se zagledala u svoje ruke na stolu i nasmijala se. Nije nosila prsten. Samo narukvicu i novi sat kad god smo se našli. I naušnice. Ali prsten nikad.

"Nisam htjela biti teret nijednom dečku", nastavila je. "Znaš što mislim. Toliko toga nisam mogla. Nisam mogla ići na izlet, na plivanje, skijanje, klizanje, na ples u disko. Već mi je obično hodanje bilo dovoljan napor. Mogla sam jedino s nekim mirno sjediti, pričati i slušati glazbu, a to dečki u tim godinama ne mogu dugo izdržati. I to mi je bilo grozno."

Pila je Perrier s kriškom limuna. Bilo je toplo poslijepodne sredinom ožujka. Neki su mladi ljudi već šetali u kratkim rukavima.

"Da smo tada hodali, znam da bih na kraju i tebi pala na teret.

Sigurno bih ti ubrzo dognjavila. Ti bi htio biti aktivniji, htio bi se zaletjeti i skočiti u veliki svijet koji te čeka. A ja to ne bih mogla podnijeti."

"Šimamoto-san," rekao sam, "to je nemoguće. Nikad 148

149

ne bih izgubio strpljenje s tobom. Imali smo nešto vrlo posebno. Ne mogu to objasniti riječima, ali je istinito. Nešto posebno i jako dragocjeno."

Pomno me pogledala, nepromijenjena izraza.

"Nisam ja baš neki osobit čovjek", nastavio sam. "Nemam se čime baš pohvaliti. Prije sam bio prilična sirovina, bezosjećajan i arogantan. Zato možda i ne bih bio pravi čovjek za tebe. Ali u jedno sam sasvim siguran: ti mi nikad, nikad ne bi dosadila. Ako ni po čemu drugome, po tome sam različit od svih ostalih muškaraca koje si znala. U tom smislu sam za tebe zbilja posebna osoba."

Simamoto je ponovno spustila pogled na svoje ruke na stolu.

Lagano je raširila prste kao da provjerava je li svih deset na broju.

"Hajime," počela je, "tužna je istina da se neke stvari ne mogu vratiti. Jednom kad krenu naprijed, što god radio, ne možeš ih vratiti na početak da budu kakve su bile. I ako samo jedna sitna stvarčica krene ukrivo, zauvijek će sve ići krivo."

Jednom mi je telefonirala da me pozove na recital Liszto-vih glasovirskih koncerata. Solist je bio slavni južnoame-rički pijanist.

Oslobodio sam se drugih obveza i otišao s njom u koncertnu dvoranu u Parku Ueno. Izvedba je bila briljantna. Solist je majstorski vladao tehnikom, glazba je zvučala i nježno i duboko istodobno, a uzavreli osjećaji izvirali su pod pijanistovim prstima.

Ipak, čak i kad sam sklopio oči, glazba me nije ponijela. Tanka se koprena spustila između mene i pijanista, i koliko god da sam se 150 trudio, nisam mogao prijeći na drugu stranu. Kad sam poslije koncerta to rekao Simamoto, složila se.

"Ali što nije valjalo u izvedbi?" upitala je. "Meni se činila savršenom."

"Ne sjećaš se?" rekao sam. "Ploča koju smo mi nekad slušali imala je ogrebotinu na kraju drugog stavka koja se jasno čula. Hrrrt! Hrrrt!

Bez tog struganja kao da se ne mogu unijeti u kompoziciju!"

Simamoto se nasmijala. "To nije nikakav pristup umjetnosti."

"Nema to veze s umjetnošću. Neka gologlavi lešinar pojede umjetnost, briga mene. Neka kaže tko što hoće, ja volim to struganje!"

"Možda imaš pravo", priznala je. "Ali kakva je to priča o gologlavom lešinaru? Čula sam za obične lešinare—oni jedu crkotine. Ali gologlavi lešinari?"

Na vlaku kući objasnio sam joj razlike do u najsitnije pojedinosti; kako se rađaju i žive na različitim mjestima, kako se glasaju, kako se pare. "Gologlavi lešinar hrani se umjetnošću. Obični lešinar proždire tijela nepoznatih ljudi. Potpuno su različiti."

"Zbilja si lud!" Nasmijala se. I onda mi, na onom sjedalu u vlaku, sasvim, sasvim lagano primakla rame da dotakne moje rame. Jedan jedini put u protekla dva mjeseca tijela su nam se dodirnula.

Ožujak je prošao, a za njim i travanj. Moja mlađa kći je krenula u vrtić. Budući da je sad, kad su djeca odlazila od kuće, imala više slobodnog vremena, Jukiko je počela dobrovoljno raditi u domu za hendikepiranu djecu. Uglavnom je moja dužnost bila odvoziti djecu u vrtić i poslije ih pokupiti.

Ako sam imao previše posla, to je obavljala Jukiko. Dok sam gledao kako mi kćeri rastu, dan za danom, osjećao sam da starim. Rasle su same od sebe, bez obzira na to što sam ja planirao ili nisam planirao za njih. Volio sam kćeri, naravno da jesam. Nisam mogao zamisliti veće sreće nego gledati ih kako rastu. Ali katkad me to što svaki mjesec postaju sve veće nekako pritiskalo. Kao da mi u tijelu buja stablo, pušta korijenje, širi grane i pritom mi potiskuje unutarne organe, mišiće, kosti i kožu jer silom hoće van. Tako me to katkad gušilo da nisam mogao spavati.

Jednom tjedno nalazio sam se sa Šimamoto. I svaki sam dan razvezio kćeri iz vrtića i u vrtić. I nekoliko puta tjedno vodio ljubav sa ženom. Otkako sam ponovno počeo vidati Šimamoto, češće sam vodio ljubav s Jukiko. Ne zbog grizodušja, međutim. Jedino me voljeti je i biti voljen zauzvrat spašavalo od toga da se ne raspadnem.

"Promijenio si se. Što se događa?" upitala je Jukiko jedno poslijepodne nakon što smo vodili ljubav. "Nitko me nije obavijestio da muškarcima raste seksualni apetit kad uđu u trideset osmu godinu."

"Ništa se ne događa. Sve po starom", odgovorio sam.

Jedno me vrijeme promatrala. I onda lagano zatresla glavom.

"Katkad se zbilja pitam što se kuha u toj tvojoj glavi", rekla je.

U slobodno sam vrijeme slušao klasičnu glazbu i zurio u groblje Aojama. Nisam čitao onoliko kao ranije. Koncentracija mi je otišla k vragu.

Nekoliko puta sreo sam mladu ženu u Mercedesu 260E. Dok smo čekali da nam kćeri izađu iz vrtića, stajali smo pred ulazom i čavrljali, izmjenjujući tračeve koje mogu shvatiti samo stanovnici skupe četvrti kakva je Aojama. Pred kojim se samoposluživanjem može lako parkirati i u koje vrijeme; što je novo u talijanskom restoranu gdje se nedavno promijenio kuhar i sad više nema pristojnog jela; da dućan Meiđi-ja s uvoznom robom ima rasprodaju uvoznog vina sljedeći mjesec i tako dalje. Bogati, pomislio sam, postao sam prava baba tračara! Ali samo nam je to bilo zajedničko.

Sredinom travnja Šimamoto je ponovno nestala. Posljednji put sam je vidio kad smo sjedili u Crvendačevu gnijezdu. Malo prije deset telefonirali su mi iz mog drugog kluba gdje se dogodilo nešto što sam odmah morao riješiti. "Vraćam se za tridesetak minuta", rekao sam joj. "U redu", nasmiješila mi se. "Dok te nema, čitat ću." Požurio sam riješiti problem, a onda pohitao natrag, ali ona je već otišla.

Malo je prošlo jedanaest. Ostavila mi je poruku na šanku, na poleđini kutije šibica. "Vjerojatno neću moći dolaziti neko vrijeme", pisalo je u poruci. "Sad moram kući. Doviđenja i čuvaj se."

Danima nisam znao što da počnem sa sobom. Hodao sam gore-dolje po kući, besciljno lutao ulicama i prije vremena odlazio pred vrtić po kćeri. I razgovarao sam s gospođom iz Mercedesu 260E.

Odlazili smo u obližnji kafić na kavu i čavrljali kao i obično o kakvoći povrća na tržnici Kinokunija, o oplodnim jajima u dućanu zdrave hrane, fantastičnim rasprodajama u Miki Houseu. Moja je sugovornica posebno voljela dizajnersku odjeću Inaba 152

Jošie pa je na početku sezone naručila sve što je željela iz kataloga.

Razgovarali smo i o izvrsnom restoranu s jeguljama kraj policijske postaje u Omote Sando koji se zatvorio. Uživali smo u razgovoru.

Žena je bila mnogo otvorenija i srdačnija nego što mi je djelovala na prvi pogled. Ne da me seksualno privlačila. Jednostavno mi je trebao netko—bilo tko—s kim ću razgovarati. Želio sam samo bezazlen, besmislen razgovor, klepetanje koje vodi bilo kamo, samo ne natrag do Simamoto.

Kad više nisam znao što bih, odlazio sam kupovati. Jednom sam kupio šest košulja odjedanput. Kupovao sam igračke i lutke za kćeri, modne dodatke za Jukiko. Nekoliko puta sam navratio i u izložbeni salon BMW-a da pogledam M 5; nisam ga zapravo namjeravao kupiti, ali pustio sam prodavača da mi odrecitira svoj reklamni govor.

Nakon nekoliko izbezumljenih tjedana, ustanovio sam da se ponovno mogu koncentrirati. Ovo nikuda ne vodi, zaključio sam.

Zato sam nazvao arhitekta i unutrašnjeg dekoratera da razgovaramo o preuređenju klubova. Već im je bilo krajnje vrijeme za obnovu, a i meni da razmislim o tome kako vodim posao. Kao i ljudi, i klubovi imaju faze kad ih treba pustiti na miru i kad im treba promjena. Ako neprestano čamiš u istoj okolini, nastupa dosada i letargija. Nivo energije strmoglavo pada. Čak i kulama u zraku dobro dođe ruka svježije boje. Počeo sam s drugim klubom, a Crvendaćevo gnijezdo ostavio za poslije. Za početak sam uklonio sve ultra-šik elemente koji su, kad se bolje razmisli, zapravo bili totalna gnjavaža, jer se tražilo efikasno i funkcionalno radno mjesto.

Razglas i klima također su trebali servis, kao i jelovnik, koji sam radikalno

154

preuredio. Porazgovarao sam sa svakim od svojih zaposlenika i sastavio dugi popis njihovih prijedloga za unapređenje posla. Vrlo sam detaljno izložio arhitektu svoju viziju toga kako bi klub morao izgledati, natjerao ga da izradi projekt, a onda ga poslao natrag za crtaću dasku da u nacrt unese i sve ono što mi je palo na pamet u međuvremenu. I tako nekoliko puta. Odabrao sam sve materijale, naručio procjene od poduzetnika, izradio proračun. Tri sam tjedna pročešljavao sve dućane u Tokiju u potrazi za najboljom posudom za sapun na svijetu. Sa svim tim imao sam posla preko glave. Ali upravo sam to i htio.

Svibanj je došao i prošao, stigao je i lipanj. I dalje nije bilo Simamoto. Bio sam siguran da je zauvijek nestala. Vjerojatno neko vrijeme neću moći dolaziti ovamo, napisala je. Patio sam zbog riječi vjerojatno i neko vrijeme, zbog dvosmislenosti njihova značenja.

Jednog dana možda se doista opet pojavi. Ali nisam mogao samo besposleno sjediti i čekati, temeljiti nade i snove na neodređenim obećanjima. Ako tako nastavim, pomislio sam, udarit će me kap i završit ću kao slinava bena; zato sam se zatrpao poslofn preko glave. Počeo sam svako jutro odlaziti na bazen gdje sam plivao dvije tisuće metara bez stanke, a poslije u teretani na katu dizao utege. Tjedan dana mučenja i moji su se mišići pobunili. Dok sam jedan dan čekao na crvenom svjetlu, utrnula mu je noga tako da nisam mogao otpustiti kvačilo. Ali naposljetku su mi se mišići navikli na režim. Teški tjelesni naponi nisu mi ostavljali prostora da mislim, a kako mi je tijelo bilo vječno u pokretu, lakše sam se fokusirao na svakodnevne bezvezarije. Sanjarenje je bilo zabranjeno. Davao sam sve od sebe da

155

se usredotočim na ono što radim, što god to bilo. Ako sam se umivao, mislio sam o tome; ako sam slušao glazbu, sav sam bio u glazbi. Samo sam tako mogao preživjeti.

Ljeti smo Jukiko i ja često s djecom odlazili u našu vikendicu u Hakoneu. Daleko od Tokija, u prirodi, Jukiko i curice su uživale, opuštene i sretno. Brale su cvijeće, gledale ptice kroz dalekozor, igrale se lovice, brčkale se u rijeci. Ili su se jednostavno izležavale u vrtu. Ali one nisu znale istinu. Da sam jednog sniježnog zimskog dana bio spreman ostaviti i njih i sve, i ostavio bih ih da avion nije ipak poletio, samo da budem sa Šimamoto. Posao, obitelj, novac—

sve, sve, da i ne trepnem okom. A i sad mi je u mislima neprestano bila Šimamoto. Nisam mogao zaboraviti što sam osjetio kad sam je držao u zagrljaju, kad sam joj poljubio obraz. Nisam mogao izbrisati njezinu sliku iz glave i zamijeniti je slikom svoje žene. Kao što nikad nisam znao što Šimamoto misli, nitko nije ni sanjao što je meni u glavi.

Odlučio sam ostatak ljetnih praznika posvetiti preuređenju klubova. Dok su Jukiko i djeca bili u Hakoneu, ostao sam u Tokiju sam da nadzirem radove i dajem posljednje upute. Plivao sam u bazenu, vježbao u teretani. Vikendima sam odlazio u Hakone, plivao u bazenu hotela Fudžija s kćerima i svi smo zajedno večerali.

A po noći sam vodio ljubav sa ženom.

Naglo sam se bližio srednjim godinama, ali nisam se vidljivo debljao niti mi se kosa prorijedila. Nisam čak imao niti jedne sijede.

Silna tjelesna aktivnost kao da je usporila neumitno propadanje tijela. Živjeti urednim životom, nikad ni u čemu ne pretjeravati i paziti što jedem;

to je bio moj moto. Nikad nisam bio bolestan i većina bi mi ljudi onako od oka dala jedva trideset godina.

Moja me žena voljela dirati po tijelu. Dodirivala mi je mišiće na grudima i trbuhu i mazila penis i testise. I Jukiko je redovito išla u teretanu i vježbala. Ali to joj nije pomagalo da smršavi.

"Valjda starim", uzdisala je. "Izgubim na težini, ali ova mlohava rola i dalje je tu."

"Sviđa mi se tvoje tijelo točno takvo kakvo je", rekao sam joj. "Super si mi ovakva —nema potrebe da vježbaš niti da držiš dijete. Pa nisi ti

debela." Što i nije bila laž. Zbilja sam volio mekoću njezina tijela obloženog s malo dodatnog mesa. Volio sam joj trljati gola leđa.

"Ti jednostavno ne razumiješ", rekla mi je i zavrtjela glavom.

"Govoriš mi da izgledam sasvim dobro i neka takva i ostanem, ali ja se moram mučiti iz petnih žila samo da ostanem takva kakva jesam."

Da nas je netko promatrao izvana, vjerojatno bi naš život opisao kao idealan. Svakako sam to i sam povremeno vjerovao. Volio sam svoj posao i odlično sam zarađivao. Posjedovao sam krasan stan s četiri spavaće sobe u Aojami, malu vikendicu u brdima Hakone, BMW, Jeep Cherokee. I imao sam sretnu obitelj. Volio sam ženu i svoje dvije kćeri. Što još može čovjek poželjeti? Da su me, recimo, Jukiko i djeca preklinjali da im kažem što da rade kako bi mi još više ugodili, kako bih ih još više volio, ne bih im umio odgovoriti.

Nisam mogao zamisliti sretniji život.

Ali otkako je Šimamoto prestala navraćati da me vidi, zaglavio sam na zrakopraznoj površini Mjeseca. Ako je

*57

zauvijek nestala, više nisam imao kome otkriti što uistinu osjećam.

Za besanih sam noći ležao u krevetu i vrtio i vrtio u glavi onaj prizor sa zasniježenog aerodroma Ko-matsu. Ako se dovoljno puta sjetim, sjećanje će izbljediti. Bar sam tako mislio. Što sam se više sjećao, uspomene su postajale življe. Riječ "odgođen" koja se pali i gasi na ploči s informacijama; iza prozora snijeg koji sve gušće pada. Nije se vidjelo dalje od pedeset metara. Simamoto kako sjedi na klupi i grčevito steže ruke oko sebe. Njezin plavi kaput s kapuljačom i šal. Njezino tijelo koje miriše na suze i tugu. I sad sam osjećao taj miris. Kraj mene u krevetu moja je žena tiho disala u snu.

Ona ne zna ništa. Sklopio sam oči i zavrtio glavom. Ona ništa ne zna.

Napuštena kuglana, snijeg koji sam topio u ustima i njime je pojoio.

Simamoto u avionu, u mojem zagrljaju. Njezine sklopljene oči, uzdah koji je pustila iz poluotvorenih ustiju. Njezino tijelo, meko i mlitavo. Tada me željela. Njezino se srce otvorilo za mene. A ja sam se suste-zao, grčevito se držao za površinu Mjeseca, zaglavljnjen u beživotnom svijetu. I na kraju me ostavila i moj je život ponovno uništen.

Znao sam se probuditi u dva ili tri ujutro i više ne bih mogao zaspati. Ustajao sam iz kreveta, odlazio u kuhinju i točio si viski. S

čašom u ruci gledao bih groblje u tami preko puta i svjetla automobila koji su prolazili cestom. Trenutci vremena koji su povezivali noć i svitanje rastezali su se, dugački i tamni. Da mogu plakati, možda bi mi bilo lakše. Ali zbog čega da plačem? Za kim da plačem? Bio sam odviše sebeljubiv da plačem zbog drugih, odviše odrastao da plačem zbog sebe.

Napokon je stigla jesen. A kad je stigla, donio sam odluku. Nešto se mora riješiti jer se ovako više nije dalo živjeti.

13

Jedno jutro odvezao sam kćeri u vrtić i otišao na bazen gdje sam otplivao svojih dvije tisuće metara. Zamišljao sam da sam riba.

Samo riba koja ne mora misliti ni o čemu, čak ni o plivanju. Onda sam se istuširao, obukao majicu i kratke hlače i počeo dizati utege.

Poslije sam otišao u jednosobni stan koji mi je služio kao ured i bacio se na provjeravanje računa, izračunavanje plaće mojih djelatnika, planiranje preuređenja Crvendaćeva gnijezda sljedeće veljače. U jedan sam kao i obično otišao kući i ručao sa ženom.

"Mili, zvao me tata jutros", rekla mi je Jukiko. "U poslu kao i uvijek.

Rekao mi je za neke dionice koje će vrtoglavo skočiti i neka kupimo koliko god možemo. I to nije običan burzovni savjet, rekao mi je, nego nešto posebno što se ne smije propustiti."

"Ako će zbilja donijeti takvu zaradu, bolje bi mu bilo da je šutio o tome i sve kupio sam. Tko zna zašto nam je rekao."

"Rekao je da je to njegov način da ti se zahvali. Rekao je da ćeš ti već razumjeti. Razumiješ li? Naime, on nam

prepušta svoj dio. Rekao je neka uložimo sav novac koji imamo i neka ništa ne brinemo jer su te dionice vruća roba. Ako iz nekog razloga ne donesu dobit, on će se pobrinuti da ne budemo na gubitku."

Odložio sam vilicu na tanjur pašte. "I što još?"

"No, rekao je da moramo brzo djelovati pa sam nazvala banku i rekla im da zatvore našu štednju i da sav novac s našeg računa prebace gospodinu Nakajami u investicijskoj firmi. Tako da može kupiti dionice. Uspjela sam skupiti samo oko osam milijuna jena.

Možda sam trebala kupiti više?"

Otpio sam malo vode. I trudio se pronaći prave riječi. "Prije nego što si sve to napravila, zašto me ništa nisi pitala?"

"Pitala tebe?" začudila se. "Ali ti uvijek kupuješ dionice kad ti moj tata kaže da kupiš. I meni si rekao da ih kupim ne znam koliko puta. Uvijek mi govoriš neka samo radim kako mislim da treba i ništa se ne brinem. Pa sam tako i napravila. Tata mi je rekao da ne smijem čekati ni minutu. Bio si na bazenu i nisam te mogla dobiti. U čemu je problem?"

"Sve je u redu", rekao sam. "Ali hoću da prodaš sve dionice."

"Da ih prodam?" Stisnula je oči kao da ju je zaslijepilo jarko svjetlo.

"Prodaj sve dionice koje si kupila i stavi novac natrag na našu štednju."

"Ali ako to napravim, platit ćemo jako mnogo za transakcije."

"Baš me briga", rekao sam. "Samo plati. Briga me ho-160"

161

ćemo li na kraju izgubiti novac. Samo prodaj sve što si danas kupila."

Jukiko je uzdahnula. "Sto se dogodilo između tebe i tate? Sto nije u redu?" Nisam odgovorio. "Što se dogodilo?"

"Slušaj, Jukiko", počeo sam. "Sad mi je već ovoga dosta. Ne želim zarađivati novac na burzi. Želim zarađivati svojim rukama. I dosad mi je sasvim dobro išlo. Nije ti nedostajalo novca, je li tako?"

"Znam da ti dobro ide i ni jednom se nisam požalila. Zahvalna sam ti i znaš da te poštujem. Ali ipak, moj tata to radi da nam pomogne.

Kako to ne shvaćaš?"

"Itekako shvaćam. Jukiko, znaš što je upućeničko trgovanje? Znaš što to znači kad ti netko kaže da imaš stopostotne izgleda da ćeš ostvariti dobit?"

"Ne."

"To se zove manipulacija vrijednosnicama", rekao sam. "Netko iznutra, u tvrtki, manipulira vrijednosnim papirima kako bi postigao umjetnu dobit koju onda podijeli sa svojim kompanjonima. A taj novac ide političarima u džepove ili završava kao korporacijsko mito. To nije kao one dionice koje mi je ranije tvoj otac znao savjetovati da kupim. To je bila samo dobrodošla informacija, ništa više. I uglavnom su te dionice dobivale na vrijednosti, ali ne svaki put. Ovaj put je drukčije. Ovo smrdi do neba. I ne želim s tim imati nikakve veze."

Jukiko je zastala s vilicom ruci i zamislila se.

"Zašto si siguran da je posrijedi manipulacija vrijednosnicama?"

162

"Ako to zbilja želiš znati, pitaj oca", rekao sam. "Ali ja ti mogu reći ovo: vrijednosnice koje zajamčeno neće pasti postoje samo u nezakonitim poslovima. Moj je otac četrdeset godina rintao kod burzovnog mešetara. Radio je kao crv od jutra do mraka. Ali iza sebe je ostavio samo pišljivu malu kuću. Možda jednostavno nije bio dobar u poslu. Moja mama se svake večeri grbila nad kućnim računima i grizla se zbog sto ili dvjesto jena za koje nije znala gdje su. U takvoj sam ja obitelji odrastao. Ti si mi rekla kako si uspjela skupiti samo osam milijuna jena. Jukiko, pa mi govorimo o pravom novcu, ne onom iz Mo-nopolvja. Drugi se ljudi voze svaki dan na posao nagurani kao sardine u pretrpanim vlakovima, rade prekovremeno, ubijaju se od posla i opet u godinu dana ne zarade ni izdaleka toliko. I ja sam tako živio osam godina pa znam. I ni slučajno nisam mogao zaraditi osam milijuna jena. Ali ti vjerojatno ne možeš ni zamisliti takav život."

Jukiko je šutjela. Grizla je usnicu i zagledala se netremice u svoj tanjur. Shvatio sam da sam malo previše podigao glas i stišao sam se.

"Možeš veselo reći kako će se za dva tjedna novac koji smo uložili udvostručiti. Osam milijuna jena pretvorit će se u šesnaest milijuna.

Ali nešto je jako pogrešno kod takvog razmišljanja. Nekako sam dopustio da me uvuku taj svjetonazor i zbog toga se osjećam šuplje."

Jukiko me pogledala preko stola. Nastavio sam jesti, ali osjetio sam kako se u meni trese. Razdraženost ili gnjev? Nisam mogao odrediti. Što god bilo, suočen s tim bio sam bespomoćan.

"Zao mi je. Trebala sam gledati svoja posla", rekla je 163

Jukiko tiho nakon duge šutnje.

"Sve je u redu. Ne krivim tebe. Ne krivim nikoga."

"Odmah ću telefonirati i reći im da prodaju sve do posljednje dionice. Samo se prestani na mene ljutiti."

"Ne ljutim se."

Šutke sam nastavio jesti.

"Ima li nešto što mi želiš reći?" upitala me Jukiko i por gledala ravno u mene. "Ako te nešto muči, reci mi. Gak i ako je o tome teško govoriti. Ako ti ja bilo kako mogu pomoći, samo mi reci. Ja sam

samo obična žena i znam da sam strašno naivna u svemu—pa i u poslovnim stvarima. Ali ne mogu podnijeti da si nesretan. Ne želim gledati taj bolni izraz na tvom licu. Što ti je tako grozno u našem životu? Reci mi."

Zatresao sam glavom. "Nemam prigovora. Volim svoj posao i volim tebe. Samo kažem da mi neki put ne odgovara kako tvoj otac vodi poslove. Nemoj me krivo shvatiti. On mi je jako drag. Znam da nam želi pomoći i cijenim to. Tako da se ne ljutim. Samo više nisam siguran tko sam. Ne razlikujem dobro od lošega. Zbunjen sam. Ali nisam ljut."

"Ali držiš se kao da si ljut."

Uzdahnuo sam.

"I neprestano uzdišeš", rekla je. "Nešto te sasvim sigurno muči.

Misli su ti tisućama kilometara daleko." "Ne znam."

Jukiko nije skidala pogled s mene. "Nešto ti se mota po glavi", rekla je. "Ali nemam pojma što. Voljela bih da ti nekako mogu pomoći."

Obuzela me neodoljiva želja da sve priznam. Kakvo bi to olakšanje bilo! Gotovo je sa skrivanjem, nema više potrebe da glumim i lažem. Slušaj, Jukiko, zaljubljen sam u drugu ženu, ženu koju jednostavno ne mogu zaboraviti. Suzdržavao sam se, htio sam spasiti naš svijet da se ne sruši i pretvori u prah, ali ne mogu više.

Sljedeći put kad se pojavi, neka bude što hoće, briga me; ja ću voditi s njom ljubav. O njoj mislim dok masturbiram. O njoj mislim dok vodim ljubav s tobom, Jukiko... Ali nisam rekao ništa. Nema svrhe priznati. Samo bismo patili.

Poslije ručka vratio sam se u ured da nastavim s radom. Ali misli su mi bile tisućama kilometara daleko. Osjećao sam se kao zadnji bijednik što sam održao Jukiko prodiku. Ono što sam rekao bilo je u redu. Ali čovjek koji je to izgovorio nipošto nije bio u redu. Lagao sam Jukiko i varao je iza leđa. Nisam imao pravo zauzimati moralno nadmoćni položaj. Jukiko se trudila misliti prvo na mene.

To je bilo jasno i posve u skladu s njezinom naravi. Ali što s mojim životom? Ima li tu dosljednosti, bilo kakvog uvjerenja vrijednog spomena? Potpuno sam splasnuo, izgubio svaku volju za kretanjem.

Podigao sam noge na stol i, s olovkom u ruci, bezvoljno zurio kroz prozor. Iz mojeg se ureda vidio park. Vrijeme je bilo lijepo i park je bio pun roditelja i djece. Djeca su se igrala u pješčaniku ili se

spuštala niz tobogane, dok su ih majke držale na oku i brbljale s drugim mamama. Taj me prizor podsjetio na moje kćeri. Htio sam ih vidjeti, još jednom prošetati ulicom držeći ih na rukama. Htio sam osjetiti toplinu njihovih tijela. Ali te su me misli nezaustavljivo odvele do uspomena na Šimamoto. Živih uspo-164

165

mena na njezine lagano rastvorene usne. Nisam više mislio na kćeri jer ih je izgurala Simamotina slika. Nisam više mogao misliti ni o čemu drugome.

Izašao sam iz ureda i pješke se spustio glavnom ulicom u Aojamu.

Ušao sam u kafić u kojem smo se Simamoto i ja znali sastajati i popio kavu. Jedno sam vrijeme čitao, a kad me knjiga zamorila, ponovno sam pomislio na nju. Prisjećao sam se odlomaka naših razgovora, kako je vadila Salem iz torbice i pripaljivala ga, kako je nehajno zabacivala pramen kose, kako je lagano nagingjala glavu kad se smiješila. Ubrzo mi je dojadilo sjediti samom i uputio sam se u Šibuju. Prije sam volio lunjati gradskim ulicama, razgledati zgrade i dućane, promatrati ljude koji prolaze. Sviđao mi se taj osjećaj kretanja gradom na vlastiti pogon. Ali sad mi je grad djelovao turobno i pusto. Zgrade su se raspadale, stabla su izgubila boju, a prolaznici nisu imali ni osjećaja ni snova.

Našao sam neki nepopularni film, ušao u kino i netremice piljio u ekran. Poslije projekcije izašao sam na noćne ulice grada, ušao u restoran kraj kojeg sam slučajno prošao i pojeo jednostavan obrok.

Sibuja je vrvjela od činovnika koji su žurili kući. Kao na ubrzanom filmu, vlakovi su ulazili u stanicu i gutali gomilu za gomilom. Baš ovdje, odjednom sam se sjetio, baš sam ovdje primijetio Simamoto, prije nekih deset godina, u crvenom kaputu i sunčanim naočalama.

Kao da se to desilo prije milijun godina.

Sve mi se vratilo. Gužva na cesti krajem godine, način kako je hodala, svaki ugao za koji smo skrenuli, oblačno nebo, vrećica iz robne kuće koju je nosila u ruci, kava

koju nije ni dotakla, božićne pjesme. Ponovno me preplavilo kajanje što je nisam tad zazvao po imenu. Onda me još ništa nije vezalo, nisam imao što izgubiti. Mogao sam je privinuti uz sebe i mogli smo otići zajedno. U kakvoj god kompliciranoj situaciji ona bila, mogli smo pronaći izlaz. Ali tu sam priliku zauvijek propustio.

Tajanstveni sredovječni čovjek zgrabio me za lakat, a Simamoto je šmugnula u taksu i iščezla.

Odvezao sam se kući pretrpanim večernjim vlakom. Vrijeme se pokvarilo dok sam bio u kinu i nebo su zakrili teški oblaci natopljeni kišom. Izgledalo je kao da će svaki čas pljusniti. Nisam imao

kišobran, a na sebi sam nosio laganu vjetrovku, traperice i tenisice, kako sam se obukao ujutro za bazen. Trebao sam otići kući i presvući se u svoje uobičajeno odijelo. Ali nije mi se dalo. Ionako je svejedno, zaključio sam. Jednom mogu preskočiti kravatu—neće svijet propasti.

U sedam je počela padati kiša. Blaga kiša, ona jesenja kišica koja djeluje kao da će sipiti satima. Kao i obično, svratio sam prvo u preuređeni klub da vidim kako ide posao. Klub je izgledao gotovo točno onako kako sam ga zamislio. Sad je bio opušteniji i funkcionalniji. Glazba je naglašavala ugođaj koji su stvarala prigušena svjetla. Dogradio sam malu, odvojenu kuhinju, unajmio profesionalnog kuhara i na jelovnik stavio jednostavna, a opet profinjena jela. Jela bez ikakvih posebnih sastojaka ili kerefeka koja amater ipak nikad ne može pripremiti kako spada. Budući da su služila tome da se nešto prigrize uz piće, morala su biti praktična za jelo. Svaki mjesec iz temelja smo mijenjali jelovnik. Nije bilo lako pronaći kuhara koji od-167

166

govara mojim zamislama. Napokon sam ga našao, ali stajao me mnogo više no što sam planirao. Ipak, svoju je plaću poštenu zarađivao i bio sam zadovoljan. Zadovoljni su očito bili i moji gosti.

Oko devet sam posudio kišobran sa šanka i krenuo u Crvendaćevo gnijezdo. A u devet i trideset pojavila se Šimamoto. Začudo, uvijek je dolazila u mirnim kišovitim večerima.

168

Imala je na sebi bijelu haljinu i preveliki tamnoplavi sako. Na ovratnik je prikopčala mali srebrni broš u obliku ribe. Haljina je bila jednostavno krojena, bez ikakvih ukrasa, ali na njoj je izgledala kao najskuplja haljina na svijetu. Bila je jače preplanula nego posljednji put kad sam je vidio.

"Mislio sam da više nikad nećeš doći", rekao sam.

"Kad god te vidim, kažeš isto", nasmijala se ona. Kao i uvijek, sjela je kraj mene i položila obje ruke na šank. "Ali ostavila sam ti poruku da neko vrijeme neću dolaziti, je li tako?"

"Neko vrijeme je fraza čiju se dužinu ne može izmjeriti. Bar ne onaj tko čeka", rekao sam.

"Ali vjerojatno postoje situacije kad je ta fraza nužna. Kad su to jedine riječi koje se mogu upotrijebiti", rekla je ona.

"A vjerojatno je riječ čiju težinu je nemoguće procijeniti."

"Imaš pravo", rekla je, dok joj je lice ozario jedan od njezinih smiješaka, a iz velike je daljine dolepršao blagi

povjetarac. "Ispričavam se. Ne mislim se pravdati, ali tu sam jednostavno bila nemoćna. To su jedine riječi koje sam mogla upotrijebiti."

"Nema potrebe za isprikama. Kao što sam ti već jednom rekao, ovo je klub i ti si gošća. Dolaziš kad hoćeš. Na to sam navikao. Samo malo gundam, onako, za sebe. Ne obraćaj pažnju."

Pozvala je barmena i naručila koktel. Pomno me odmjerila kao da sam na smotri. "Za promjenu si prilično sportski odjeven."

"Bio sam jutros na plivanju i nisam se presvukao. Nisam stigao", rekao sam. "Ali sasvim se dobro osjećam ovako. Kao da sam ponovno onaj pravi ja."

"Izgledaš mlađi. Nitko ti ne bi dao trideset sedam godina."

"Ni tebi nitko ne bi dao trideset sedam."

"Ali ni dvanaest."

"Imaš potpuno pravo", rekao sam.

Njezin je koktel stigao i otpila je gutljaj. I lagano sklopila oči kao da osluškuje zvuk što dopire iz daljine. Dok su joj oči bile zatvorene, ponovno sam zapazio tanku liniju na samom rubu kapaka.

"Hajime," rekla je, "često sam mislila na koktele u tvom klubu. I poželjela popiti jedan. Kamo god da ideš, ovako dobra pića teško se

nađu"

"Jesi išla daleko?"

"Zašto to kažeš?" upitala me.

"Zbog nečeg na tebi", odgovorio sam. "Izgledaš mi nekako posebno.

Kao da si neko vrijeme bila negdje daleko."

170

Podigla je pogled prema meni. I kimnula. "Hajime, dugo sam..." zaustila je, ali onda odjednom zašutjela, kao da se nečeg sjetila.

Vidio sam da u sebi traži prave riječi. Koje nije mogla naći. Zagrizla je usnicu i ponovno se nasmiješila. "U svakom slučaju, žao mi je.

Trebala sam ti se javiti. Ali htjela sam pustiti neke stvari kakve jesu.

Očuvati ih, da tako kažem. Ili dolazim ovamo ili ne dolazim. Kad dođem, došla sam. Kad ne dođem... onda sam negdje drugdje."

"Nema sredine?"

"Nema sredine", rekla je. "A zašto? Zato što ovdje ne postoje osrednje stvari."

"Tamo gdje nema osrednjih stvari, nema ni sredine", rekao sam. locno.

"Drugim riječima, gdje nema pasa, nema ni psećih ku-cica.

"Tako je; nema pasa, nema ni psećih kućica", rekla je Simamoto. I pogledala me ispod oka. "Imaš malo čudan smisao za humor, znaš?"

Kao i često ranije, klavirski je trio počeo svirati "Star-Crossed Lovers". Nas dvoje smo neko vrijeme samo sjedili i bez riječi slušali.

"Smijem te nešto pitati?"

"Samo izvoli", rekao sam.

"Sto tebi znači ova pjesma?" upitala me. "Čini mi se da je sviraju kad god si ti tu. To je neko pravilo kuće?" "Ne. Samo znaju da mi se sviđa." "Pjesma je krasna."

Kimnuo sam. "Dugo mi je trebalo da shvatim kako je 171

to složena stvar, kako u njoj ima mnogo više od lijepe melodije.

Samo je izvrstan glazbenik može odsvirati kako spada", rekao sam.

"Duke Ellington i Billy Stravhorn napisali su je u davnim vremenima. Mislim, pedeset sedme."

"Kad kaže star-crossed, što se točno misli?"

"Ma znaš—ljubavnici rođeni pod nesretnom zvijezdom. Nesretni ljubavnici. Ovdje se to odnosi na Romea i Juliju. Ellington i Stravhorn napisali su stvar za festival Shakespearea u Ontariju. Na izvornoj snimci, Johnnv Hodges na alto saksu je Julija, a Paul Gosalves svira Romea na tenoru."

"Ljubavnici rođeni pod nesretnom zvijezdom", rekla je. "Kao da je napisana za nas dvoje."

"Hoćeš reći da smo mi ljubavnici?"

"Hoćeš reći da nismo?"

Pogledao sam je. Više se nije smiješila. Duboko u njezinim očima nešto je titralo.

"Simamoto-san, ne znam ništa o tebi", rekao sam. "To shvatim kad god te pogledam u oči. Jedino znam kakva si bila kad si imala dvanaest godina. Kad si bila Simamoto--san koja živi u susjedstvu i ide sa mnom u razred. Ali to je bilo prije dvadeset pet godina.

Plesao se tvist i ljudi su se još vozili tramvajem. Nije bilo audiokazeta, ni tampona, ni superbrzog vlaka ni zdrave hrane.

Znači, to je bilo jako davno. A osim onoga što znam o tebi iz tih davnih dana, tapkam u mraku."

"To, znači, vidiš u mojim očima? Da ne znaš ništa o meni?"

"Ništa ne piše u tvojim očima", odgovorio sam joj. "Piše u mojima. U tvojima vidim samo svoj odraz."

"Hajime," rekla je, "znam da bih ti morala više govoriti. Znam. Ali tu sam nemoćna. Zato molim te, nemoj o tome."

"Kao što sam već rekao, samo gundam onako za sebe. Ne obraćaj pažnju."

Prinijela je ruku ovratniku i dodirnula broš u obliku ribe. I tiho slušala klavirski trio. Kad je svirka završila, zapljeskala im je i otpila gutljaj koktela. Napokon je duboko uzdahnula i okrenula se prema meni. "Šest mjeseci je dugo", rekla je. "Ali najvjerojatnije, po svoj prilici, neko ću vrijeme moći dolaziti."

"Stare čarobne riječi."

"Čarobne riječi?"

"Vjerojatno i neko vrijeme."

Nasmiješila se i pogledala me. Iz torbice je izvadila cigaretu i pripalila je upaljačem.

"Neki put, dok te gledam, čini mi se da gledam u daleku zvijezdu", rekao sam. "Sjajna je, ali to je svjetlo staro desetke tisuća godina.

Možda zvijezda više ni ne postoji. A opet mi njezino svjetlo katkad djeluje stvarnije od svega ostaloga."

Šimamoto nije ništa rekla.

"Ti si tu", nastavio sam. "Bar izgleda kao da si tu. Ali možda i nisi.

Možda je to samo tvoja sjena. Prava ti možda je negdje drugdje. Ili je već odavno nestala. Pružam ruku da provjerim, ali ti se skrivaš iza oblaka vjerojatnih. Misliš da ovako možemo dovijeka?"

"Vjerojatno. Bar zasad", odgovorila je.

"Vidim da nisam jedini obdaren čudnovatim smislom za humor", rekao sam. I nasmiješio se.

173

I ona se nasmiješila. Kiša je prestala, nečujno su se razili oblaci i evo prvih zraka sunca—tako je taj osmijeh izgledao. U sitnim toplim boricama u kutovima njezinih očiju krilo se obećanje nečeg čudesnog.

"Hajime," rekla je, "donijela sam ti dar."

Pružila mi je krasno umotan paket s crvenom mašnom.

"Izgleda kao ploča", zaključio sam prema veličini i obliku.

"Nat King Cole. Ploča koju smo slušali zajedno. Sjećaš se? Dajem ti je."

"Hvala. Ali kako to da je ne želiš čuvati? Kao uspomenu na oca?"

"Imam ih još. Ova je za tebe."

Zagledao sam se u ploču, umotanu i ukrašenu mašnom. I gotovo u trenu svi su se zvuči oko mene—žamor ljudi za šankom, svirka klavirskog trija—izgubili u daljini kao da se povukla oseka. Ostali smo samo ona i ja. Sve ostalo bila je iluzija, puki rekviziti od kaširanog papira na pozornici. Sto postoji, što je pravo, bili smo samo nas dvoje.

"Šimamoto-san," rekao sam, "zašto ne odemo nekamo i zajedno poslušamo ploču?"

"To bi bilo divno", rekla je.

"Imam malu vikendicu u Hakoneu. Sad je prazna, a tamo imam stereo. U ovo doba noći stići ćemo autom za sat i pol."

Pogledala je na sat. I zatim u mene. "Htio bi da sad idemo onamo?"

"Da", rekao sam.

Stisnula je oči. "Ali već je prošlo deset. Ako sad odemo u Hakone, vratit ćemo se jako kasno. Ne smeta ti to?"

"Ne. A tebi?"

Još jednom je pogledala na sat. I sklopila oči na dobrih deset sekundi. Kad ih je ponovno otvorila, izraz joj se posve promijenio, kao da je otišla nekamo daleko, tamo nešto ostavila i vratila se. "U redu", rekla je. "Idemo."

Nazvao sam svojeg zamjenika i rekao mu da se pobrine za sve dok mene nema—zaključa blagajnu, sredi račune i položi zaradu u bankovni noćni depozit. Otpješačio sam do svojeg stana i izvezao BMW iz podzemne garaže. I nazvao ženu iz obližnje telefonske govornice da joj kažem kako idem u Hakone.

"U ovo doba noći?" iznenadila. "Sto te tjera da se voziš u Hakone u ovo doba?"

"Moram o nečemu razmisliti", rekao sam joj.

"Znači, ne vraćaš se noćas?"

"Vjerojatno ne."

"Mili, mislila sam o onome što se dogodilo i zbilja mi je žao. Imao si pravo. Prodala sam sve dionice. Zašto ne dođeš kući?"

"Ne ljutim se na tebe, Jukiko. Uopće se ne ljutim. Pusti sad to. Samo mi treba vremena da razmislim. Daj mi jednu noć, u redu?"

Neko vrijeme nije ništa govorila. A onda: "U redu." Zvučala je iscrpljeno. "Idi u Hakone. Ali vozi pažljivo. Pada kiša."

"Pazit ću."

"Toliko toga ne razumijem", rekla je moja žena. "Reci mi samo jedno: jesam li ti ja na smetnju?"

"Uopće nisi", odgovorio sam. "To nema nikakve veze s tobom. Ako i postoji problem, on je u meni. Nemoj si time razbijati glavu, u redu? Samo mi treba vremena da razmislim."

Spustio sam slušalicu i odvezao se do kluba. Po Jukiki-nom glasu sam shvatio da je u sebi pretresla naš razgovor za ručkom. Bila je umorna, zbunjena. To me rastužilo. Kiša je i dalje pljuštala. Pustio sam Šimamoto u auto.

"Moraš li nekome telefonirati prije no što krenemo?" upitao sam je.

Bez riječi je zatresla glavom. I pritisnula lice uz staklo i zagledala se van kao na povratku s aerodroma Haneda.

Na cesti do Hakonea nije bilo previše prometa. Skrenuo sam s autoputa Tomei kod Atsugija i zaputio se ravno prema Odavari po autocesti. Vozio sam između sto trideset i sto četrdeset pet na sat. S vremena na vrijeme kiša je lijevala kao iz kabla i nije se vidio prst pred nosom, ali znao sam svaki zavoj i uzbrdicu na putu. Dok smo se vozili autocestom, Šimamoto i ja jedva da smo izmijenili koju riječ. Pustio sam tiho Mozartov kvartet i nisam skidao pogled s ceste. Šimamoto se, zagledana kroz prozor, zaniжела u misli.

Povremeno bi bacila pogled prema meni. Kad god me pogledala, grlo mi se osušilo. Nekoliko sam puta gutnuo da se na silu opustim.

"Hajime", rekla je. Bili smo blizu Kouzua. "Ne slušaš jazz kad nisi u klubu?"

"Ne, ne baš. Uglavnom slušam klasiku."

"Zašto?"

"Valjda zato što mi je jazz dio posla. Izvan kluba volim slušati nešto drukčije. Katkad i rock, ali gotovo nikad jazz."

"Kakvu vrst glazbe sluša tvoja žena?"

"Obično ono što slušam ja. Ona sama valjda nikad ne pusti ploču.

Nisam čak siguran zna li baratati gramofonom."

Šimamoto je posegnula u pretinac i izvadila nekoliko kazeta. Na jednoj od njih bile su dječje pjesmice koje sam pjevao s kćerima dok se vozimo u autu. "Pas policajac" i "Tulipan". Zapiljila se u kazetu i sliku Snoopyja na omotu s takvim izrazom da bi čovjek pomislio kako je naletjela na čudovište iz dalekog svemira.

Ponovo se okrenula prema meni i fiksirala me pogledom. "Hajime", rekla je nakon nekog vremena. "Dok te gledam kako voziš, dođe mi da zgrabim volan i naglo ga okrenem. Bili bi na mjestu gotovi, ne?"

"Poginuli bi sigurno. Vozimo se sto trideset na sat."

"Radije ne bi poginuo sa mnom?"

"Mogu zamisliti ugodniji način umiranja." Nasmijao sam se. "A osim toga, nismo još poslušali ploču. Zato smo ovdje, nije li tako?"

"Ne brini se", rekla je. "Neću to zbilja napraviti. Samo mi tu i tamo to padne na pamet."

Bio je tek početak listopada, ali noći su u Hakoneu studene. Stigli smo u vikendicu; ja sam upalio svjetla i uključio plinsku peć u dnevnoj sobi. I s police uzeo bocu konjaka i dvije čaše. Sjeli smo jedno kraj drugoga na kauč, kao i toliko godina ranije, i stavio sam ploču Nata Kinga Colea na gramofon. Crveni odsjaj iz peći odražavao se u našim čašama. Šimamoto je sjedila podvijenih nogu.

Jednu je ruku prebacila preko naslona kauča, drugu polo-

žila u krilo. Baš kao nekad. Onda je vjerojatno htjela sakriti nogu i ta joj je navika ostala do danas. Nat King Cole je pjevao "Južno od granice". Koliko je godina prošlo otkako sam čuo tu stvar?

"Kad sam bio mali i slušao sam tu ploču, zamišljao sam što leži južno od granice", rekao sam.

"I ja", rekla je ona. "Kad sam odrasla i naučila engleski, razočarala sam se kad sam pročitala riječi. To je samo pjesma o Meksiku. A ja sam uvijek mislila da je južno od granice nešto fantastično."

"Kao na primjer?"

Simamoto je zabacila kosu i lagano je skupila na potiljku. "Nisam sigurna. Nešto lijepo, veliko i mekano."

"Nešto lijepo, veliko i mekano", ponovio sam. "Jestivo?"

Nasmijala se. Zubi su joj se kratko zabijelili među usnicama.

"Sumnjam." "Nešto opipljivo?" "Vjerojatno."

"Evo opet tebe i tvog vjerojatnog."

"Svijet je pun vjerojatnog", rekla je.

Ispružio sam ruku i položio dlan na njezine prste na naslonu kauča.

Jako dugo joj nisam dotaknuo tijelo, još od leta iz Iškave. Dok sam prstima prelazio preko njezinih, na čas je podigla pogled prema meni i odmah ga ponovno oborila.

"Južno od granice, zapadno od Sunca", rekla je.

" Zapadno od Sunca?"

"Jesi čuo za bolest koja se zove hvsteria siberiana?"

178

"Ne."

"Negdje sam čitala o tome, davno. Možda još u srednjoj školi. Da me ubiješ ne mogu se sjetiti u kojoj je to bilo knjizi. U svakom slučaju, ta bolest napada seljake u Sibiru. Zamisli to. Ti si seljak i živiš sasvim sam u sibirskoj tundri. Dan za danom oreš i kopaš svoja polja. Dokle ti oko seže nema ničega. Na sjeveru samo obzor, na istoku obzor, na jugu obzor, na zapadu opet isto. Svako jutro kad Sunce izađe na istoku, ideš na polje i kopaš. Kad ti se Sunce uspne točno iznad glave, uzmeš stanku za ručak. Kad se spusti na zapadu, ideš doma na spavanje."

"Ne baš stil života vlasnika jazz kluba u Tokiju."

"Ne baš." Nasmiješila se i sasvim lagano nagnula glavu u stranu.

"U

svakom slučaju, taj se ciklus ponavlja godinu za godinom."

"Ali u Sibiru zimi ne obrađuju zemlju."

"Zimi se odmaraju", rekla je. "Zimi ostaju doma i rade kućne poslove. Kad dođe proljeće, ponovno idu u polje. Ti si taj seljak.

Zamisli to."

"U redu", rekao sam.

"A onda jednog dana nešto u tebi umre."

"Kako to misliš?"

Zatresla je glavom. "Ne znam. Nešto. Dan za danom gledaš kako Sunce izlazi na istoku, putuje preko neba i tone na zapadu, i nešto se u tebi slomi i umre. Baciš plug i, glave potpuno ispražnjene od misli, uputiš se na zapad. Prema zemlji koja leži zapadno od Sunca.

Kao opsjednut, hodaš i hodaš, dan za danom, niti jedeš niti piješ, sve dok se ne stropoštaš na tlo i ne umreš. To je hvsteria siberiana."

Pokušao sam si dočarati sibirskog seljaka koji leži mrtav na tlu.

"Ali što je zapadno od Sunca?" upitao sam je.

Ponovno je zatresla glavom. "Ne znam. Možda ništa. Ili možda nešto. U svakom slučaju, različito je od onog južno od granice."

Kad je Nat King Cole počeo pjevati "Pretend", Šimamoto je, kao i nekad davno, zapjevala tankim glasićem.

Pretend you're happy when you're blue It isn't very hard to do.

"Šimamoto-san," rekao sam, "kad si otišla, dugo sam razmišljao o tebi. Svaki dan punih šest mjeseci, od jutra do večeri. Htio sam prestati, ali nisam mogao. I došao sam do ovog zaključka. Ne mogu izdržati bez tebe. Ne želim te više nikad izgubiti. Nikad više ne želim čuti riječi na neko vrijeme. Ili vjerojatno. Reći ćeš mi da se ne možemo neko vrijeme vidjeti i onda ćeš nestati. I nitko mi neće znati reći kad se vraćaš. Možda se nikad i ne vratiš i možda te više neću vidjeti do kraja života. A to ne mogu podnijeti. Život ne bi imao smisla."

Šimamoto me pogledala bez riječi, i dalje sa smiješkom. Onim tihim smiješkom koji ništa ne može uznemiriti i koji mi nimalo ne otkriva što se krije iza njega. Suočen s tim smiješkom, osjećao sam se kao da ću taj čas izgubiti vlastite osjećaje. Na trenutak sam izgubio kompas, zaboravio sam tko sam i gdje sam. Nakon nekog vremena, riječi su mi se ipak vratile.

"Volim te", rekao sam joj. "Ništa to ne može promijeniti. Posebni osjećaji kao što je ljubav nikad se, nikad ne

smiju nikome oduzeti. Mnogo sam te puta izgubio. Ali nisam te nikad smio pustiti da odeš. Ovih posljednjih nekoliko mjeseci to sam shvatio. Volim te i ne želim da me više nikad ostaviš."

Kad sam završio, sklopila je oči. Vatra je gorjela u peći i Nat King Cole i dalje je pjevao svoje stare pjesme. Moram još nešto reći, pomislio sam, ali ničeg se nisam mogao sjetiti.

"Hajime," počela je, "ovo je vrlo važno pa me dobro slušaj. Kao što sam ti već rekla, kod mene nema sredine. Ili me uzimaš kakvu jesam, cijelu, ili ništa. Tako to ide. Ako nemaš ništa protiv da nastavimo kao dosad, ne vidim zašto ne bismo nastavili. Ne znam kako ćemo dugo to biti u stanju održavati, ali učinit ću sve što je u mojoj moći da potraje. Kad god budem mogla doći i posjetiti te, doći

ću. Ali kad ne mogu, ne mogu. Jednostavno ne mogu dolaziti kad god mi se prohtije. Možda ti ne odgovara taj aranžman, ali ako ne želiš da ponovno odem, moraš me prihvatiti cijelu. Sve u kompletu. Sav teret koji vučem sa sobom, sve što se nalijepilo na mene. A ja ću prihvatiti cijelog tebe. Razumiješ što ti govorim?

Razumiješ što to znači?"

"Da", rekao sam.

"Ipak i dalje želiš biti sa mnom?"

"Već sam odlučio, Šimamoto-san", rekao sam. "Razmišljao sam o tome dok te nije bilo i donio sam odluku."

"Ali, Hajime, imaš ženu i dvoje djece. I voliš ih. Želiš biti dobar prema njima."

"Dakako da ih volim. Jako ih volim. I želim se za njih brinuti. Ali nešto mi nedostaje. Imam obitelj i posao, i ni na što se ne mogu potužiti. Moglo bi se reći da sam sretan.

181

A opet, otkako smo se ponovno sreli, znam da mi nešto nedostaje.

Važno je pitanje što mi nedostaje. Nečega nema. U meni i mojem životu. I taj dio mene je uvijek gladan, uvijek žedan. Tu prazninu ne mogu ispuniti ni moja žena ni moja djeca. Na cijelom svijetu postoji samo jedna osoba koja to može. Ti. Tek sada, kad je ta žeđ utažena, znam kako sam bio prazan. I kako sam gladovao i žeđao toliko godine. Ne mogu se više vratiti u takav svijet."

Simamoto me obujmila s obje ruke i položila glavu na moje rame.

Osjetio sam mekoću njezina tijela. Pritiskalo se uz mene, toplo i nametljivo.

"I ja tebe volim, Hajime. Ti si jedni čovjek kojeg sam ikad voljela.

Mislim da ni ne slutiš koliko te silno volim. Volim te od svoje dvanaeste godine. Kad god me netko drugi grlio, mislila sam na tebe. I zato te više nisam htjela vidjeti. Zнала sam da, ako te samo jednom vidim, više neću moći izdržati bez tebe. Ali nisam se mogla svladati i ostati po strani. U početku sam mislila kako ću se samo uvjeriti jesi li to doista ti i onda otići kući. Ali kad sam te vidjela, morala sam s tobom razgovarati." Glavu je i dalje držala na mom ramenu. "Od svoje dvanaeste godine želim da me držiš u naručju.

To nisi znao, je li tako?"

"Ne, nisam", priznao sam.

"Od svoje dvanaeste godine, želim te privinuti uz sebe, golog. To sigurno nisi ni sanjao."

Stegao sam je u zagrljaj i poljubio. Sklopila je oči i nije se micala.

Jezici su nam se omatali jedan oko drugog, a tik ispod grudi čuo sam joj otkucaje srca. Strastvene, tople otkucaje. Zatvorio sam oči i mislio na crvenu krv koja joj kola žilama. Gladio sam joj meku kosu i upijao njezin

miris. Rukama mi je prelazila preko leđa. Ploča je završila i gramofonska ručica vratila se na mjesto. Ponovno nas je obavijao samo šum kiše. Nakon nekog vremena, otvorila je oči. "Hajime,"

šapnula je, "jesi siguran da je ovo u redu? Jesi siguran da želiš sve odbaciti samo zbog mene?"

Kimnuo sam glavom. "Da. Već sam odlučio."

"Ali da me nisi sreo, mogao si mirno proživjeti život. Bez ikakvih dvojbi i nezadovoljstva. Ne misliš tako?"

"Možda. Ali sreo sam te. I to ne možemo promijeniti", rekao sam.

"Baš kao što si mi jednom rekla, ima nekih stvari koje se ne mogu vratiti unatrag. Možemo samo ići naprijed. Simamoto-san, svejedno mi je gdje ćemo završiti; znam samo da želim onamo s tobom. I da želim ponovno početi."

"Hajime," rekla je, "skini se da ti vidim tijelo."

"Hoćeš da se samo ja skinem?"

"Da. Prvo se ti skini do kraja. Hoću ti gledati tijelo. Ne želiš se skinuti?"

"Nema problema. Ako ti tako želiš", rekao sam. Skinuo sam se stojeći ispred peći. Svukao sam vjetrovku, majicu s ovratnikom, traperice, čarape, potkošulju, gaće. Simamoto mi je rekla da kleknem na pod. Penis mi se već ukrutio što mi je bilo malo neugodno. Odmaknula se od mene da pogledom obuhvati cijeli prizor. I dalje je na sebi imala sako.

"Čudno mi je da sam samo ja gol", nasmijao sam se.

"Ovo je prekrasno, Hajime", rekla je. Prišla mi je, nježno mi objmila penis dlanom i poljubila me u usta. Stavila mi je ruke na prsa i beskrajno mi dugo lizala bradavice i gladila me po stidnim dlakama. Prislonila je uho uz

182

moj pupak i stavila moje testise u usta. Izljubila mi je cijelo tijelo.

Čak i tabane. Kao da se naslađuje vremenom samim. Kao da miluje vrijeme, gladi ga i liže.

"Nećeš se i ti skinuti?" upitao sam je.

"Kasnije", odgovorila je. "Želim prvo uživati dok samo gledam tvoje tijelo, diram ga i ližem koliko mi srce želi. Ako se sad skinem, htjet ćeš me dirati, je li tako? Čak i ako ti zabranim da me dotakneš, nećeš se moći suzdržati."

"Tu imaš potpuno pravo."

"Ne želim tako. Dovoljno nam je dugo trebalo da dođemo do ove točke i sad želim da dalje sve ide lijepo i polako. Hoću te gledati, dodirivati te ovim rukama, lizati te. Hoću sve probati—polako. Ako ne probam sve, ne mogu prijeći u sljedeću fazu. Hajime, ako ti ovo što radim djeluje malo čudno, nemoj se brinuti, u redu? Moram ovako. Ne govori ništa, samo me pusti da radim po svojem."

"Ne smeta mi. Radi što god hoćeš. Ali osjećam se malo neobično dok sam ovako izložen pogledu."

"Ali ti si moj, je li tako?"

"Jesam."

"Znači, nema ti zbog čega biti neugodno?" "Valjda imaš pravo", rekao sam. "Ali moram se na to naviknuti."

"Samo još malo strpljenja. O ovome tako dugo sanjam."

"Sanjaš o tome da gledaš moje tijelo? Da me diraš posvuda dok si ti još odjevena od glave do pete?"

"Da", odgovorila je. "Godinama zamišljam tvoje tijelo. Kakav ti je penis, kako će se dignuti, koliko će biti velik kad se digne."

"Zašto si o tome mislila?"

"Zašto?" upitala je s nevjericom. "Rekla sam ti da te volim. Pa je li čudno misliti o tijelu muškarca kojeg voliš? Nisi i ti mislio o mojem tijelu?"

"Jesam", rekao sam.

"Sigurno si mislio o mojem tijelu dok si masturbirao."

"Da, u osnovnoj i srednjoj školi", rekao sam, a onda se ispravio.

"Pa, zapravo, ne tako davno."

"Tako je i sa mnom. Mislila sam o tvom tijelu. I žene to isto rade, znaš", rekla je.

Ponovno sam je stegnuo u zagrljaj i polako je poljubio. Njezin jezik mi je sladostrasno kliznuo u usta. "Volim te, Simamoto-san", rekao sam.

"Volim te, Hajime", rekla je ona. "Ne volim nikoga osim tebe. Mogu još malo gledati tvoje tijelo?"

"Samo daj", rekao sam.

Nježno mi je dlanom obuhvatila penis i testise. "Ovo je divno", rekla je. "Najradije bih sve pojela." "Pa što bih onda ja?"

"Ali želim ih pojesti", rekla je. Dugo, dugo držala je moje testise na dlanu, kao da ih važe. I vrlo polako i vrlo pažljivo lizala je i sisala moj penis. Pogledala me. "Mogu prvi put napraviti onako kako ja želim? Dopuštaš mi?"

"Ne smeta mi. Radi što god želiš", rekao sam. "Samo me, naravno, nemoj pojesti."

"Malko mi je neugodno pa nemoj ništa govoriti, u redu?"

"Neću", obećao sam.

Dok sam klečao na podu, obavila mi je lijevu ruku oko struka. Nije skidala haljinu, ali drugom je rukom zgulila hulahopke i gaćice.

Onda mi je uhvatila penis i testise

185

desnom rukom i stala ih lizati. Drugu ruku je zavukla pod haljinu.

Dok mi je sisala penis, počela je drugom rukom polako kružiti.

Nisam ni pisnuo. Valjda je to bilo ono što je željela. Promatrao sam kako joj se miču usnice i jezik i spore kretnje njezine ruke ispod haljine. Odjednom sam se sjetio Simamoto kakvu sam je vidio na parkiralištu kraj kuglane—ukočenu i blijedu poput krpe. Jasno sam dozvao u sjećanje ono što sam vidio duboko u njezinim očima.

Tamni prostor, okovan ledom kao kakav podzemni ledenjak. Tišinu tako duboku da je usisavala svaki zvuk i više ga nije puštala da izroni na površinu. Apsolutnu, posvemašnju tišinu.

Bio mi je to prvi put da sam se našao licem u lice sa smrću. Tako da nisam imao jasnu sliku o tome što je zapravo smrt. Ali bila je tamo, pred mojim očima, ustobočena na centimentar od mog lica. To je dakle lice smrti, pomislio sam. I smrt mi se obratila, rekla mi da će jednog dana kucnuti i moj čas. Prije ili kasnije svi ćemo se strmoglaviti u dubine beskrajne samoće, izvor sve tame, tišinu u kojoj nema odjeka. Dok sam gledao u tamni bezdan, grč straha stegnuo mi je grlo i zaustavio dah.

Suočen s tim crnim, zaleđenim dubinama, zazvao sam njezino ime.

Šimamoto-san, zvao sam i zvao. Ali moj se glas gubio u beskonačnom ništavilu. Koliko god da sam vikao, ništa se nije mijenjalo u dubini njezinih očiju. I dalje je čudno disala kao da vjetar fijuče kroz pukotine. Njezino pravilno disanje kazivalo mi je da je još na ovoj strani svijeta. Ali njezine su mi oči govorile da se već predala smrti.

Kad sam joj pogledao duboko u oči i zazvao njezino ime, i moje je tijelo nešto povuklo u te dubine. Kao da je vakuum isisao sav zrak oko mene, onaj me drugi svijet polako ali sigurno uvlačio sve dublje. Još sam sad osjećao njegovu snagu. Htio je mene.

Čvrsto sam stisnuo oči. I odagnao te uspomene iz glave.

Pogladio sam je rukom po kosi. Dotaknuo sam joj uši, položio joj ruku na čelo. Tijelo joj je bilo toplo i meko. Sisala mi je penis kao da želi isisati sam život. Ruka joj se i dalje ritmično kretala između nogu, ispod suknje, kao da komunicira nekim tajnim znakovnim jezikom. Nedugo poslije svršio sam joj u usta; ruka pod suknjom prestala se

micati, a ona je sklopila oči. Progutala je moju spermu do posljednje kapi.

"Zao mi je", rekla je Simamoto.

"Nemaš se zašto ispričavati", rekao sam.

"Htjela sam da prvi put bude ovako", rekla je. "Malo nelagodno, ali to mi je trebalo. To je za nas neki obred inicijacije. Znaš što hoću reći?"

Privukao sam je k sebi i protrljao svoj obraz uz njezin. Obraz joj je bio topao. Podigao sam joj kosu i poljubio uho. I navirio joj se u oči.

U njima sam vidio odraz svojeg lica. Duboko u njezinim očima, u vječno bezdanim dubinama, nazirao se izvor. I negdje u daljini, svjetlo. Svjetlo života, pomislio sam. Jednog će se dana ugaziti, ali zasad svjetlo još sja. Nasmiješila mi se. Kao i obično sitne su joj se boriće namreškale u kutovima očiju. Poljubio sam male nabore.

"Sad je na tebi red da me skineš", rekla mi je. "I da radiš što god poželiš."

187

"Možda nisam baš maštovit, ali najviše volim uobičajeni način. U redu?" rekao sam.

"U redu je", rekla je. "I meni se to sviđa."

Skinuo sam joj haljinu i grudnjak, polegao je na krevet i cijelu je prekrrio poljupcima. Pregledao sam svaki centimetar njezina tijela, dirao je posvuda, posvuda ljubio. Htio sam sve saznati i pohraniti u sjećanju. Istraživao sam bez žurbe. Tako nam je dugo trebalo da stignemo do ove točke da, kao i ona, nisam nikako htio brzati.

Odlagao sam koliko sam mogao sve dok više nisam mogao izdržati.

A onda sam polako kliznuo vi nju.

Zaspali smo malo prije svitanja. Ne znam koliko smo puta vodili ljubav, katkad nježno, katkad strastveno. Jednom, usred svega, dok sam bio u njoj, stala je kao opsjednuta žestoko vriskati i udarati me šakama po leđima. Cijelo to vrijeme sam je stiskao uz sebe. Ako je ne budem čvrsto držao, činilo mi se da će se razletjeti u komadiće.

Dugo sam je gladio po leđima da je smirim. Ljubio sam joj vrat i češljao kosu prstima. Više to nije bila pribrana Šimamoto, uvijek pod kontrolom. Skrutnuti se led u njoj topio komad po komad i plutao na površinu. Osjećao sam njegov dah, daleke znake njegove nazočnosti. Privijao sam je sebi i pustio da se njezini drhtaji uvuku u moje tijelo. Malo po malo, tako će postati moja.

"Želim znati sve što se o tebi može znati", rekao sam joj. "Kako si dosad živjela, gdje živiš. Jesi li udana ili nisi. Sve. Nema više tajni, jer ne mogu to više trpjeti."

"Sutra", rekla je. "Sutra ću ti reći sve. Zato me ništa ne pitaj do sutra. Danas još ostani kakav jesi. Da ti sve kažem sada, ne bi više nikad mogao biti kao prije."

"Ionako se ne vraćam na ono što je bilo prije. A tko zna, sutra možda ne osvane novi dan. Ako ne osvane, nikad neću saznati."

"Da bar sutra nikad ne dođe", rekla je. "Onda nikad ne bi ni saznao."

Zaustio sam da nešto kažem, ali ušutkala me poljup-cem.

"Da bar gologlavi lešinar proždere sutrašnji dan", rekla je. "Misliš da gologlavi lešinari jedu sutradane?"

"Apsolutno da. Gologlavi lešinari jedu umjetnost i sutradane."

"Dok obični lešinari jedu..."

"...leševe bezimernih ljudi", rekao sam. "Sasvim druga priča od gologlavih lešinara."

"Gologlavi lešinari, znači, jedu umjetnost i sutradane?" "Tako je."

"Fina kombinacija."

"A za desert maznu komadić književnog časopisa." Šimamoto se nasmijala. "U svakom slučaju, do sutra", rekla je.

I sutra je došlo. Kad sam se probudio, bio sam sam. Kiša je prestala padati i kroz prozor spavaće sobe sjalo je jasno, prozirno jutarnje svjetlo. Sat je pokazivao iza devet. Šimamoto nije bila u krevetu, premda je maleno udubljenje na jastuku davalo naslutiti gdje je ležala. Kao da je isparila. Ustao sam iz kreveta i otišao je potražiti u dnevnoj

189

sobi. Tražio sam je u kuhinji, dječjoj sobi i kupaonici. Ništa. Odjeća joj je nestala, kao i cipele. Duboko sam udahnuo i potrudio se pribрати i vratiti u zbilju. Ali ta zbilja nije bila nalik ničemu što sam poznao; u toj zbilji ništa nije štimalo.

Obukao sam se i izašao iz kuće. BMW je stajao ondje gdje sam ga sinoć parkirao. Možda se rano probudila i otišla na šetnju. Tražio sam je oko cijele kuće, a onda sam sjeo u auto i odvezao se sve do najbližeg grada. Ali Simamoto nije bilo. Vratio sam se u vikendicu, nije bila ni tamo. Pomislio sam kako je možda ostavila poruku i prevrnuo sam cijelu kuću tražeći je. Ali ništa nisam našao. Ni traga da je ikad uopće bila tu.

Bez nje, kuća je bila prazna i zagušljiva. Zrak je ispunio ljepljiv sloj prašine koja me je pri svakom udisaju gušila u grlu. Sjetio sam se ploče, stare ploče Nata Kinga Colea koju mi je dala. Ali koliko god da sam tražio, nisam je mogao naći. Mora da ju je uzela sa sobom.

Simamoto mi je ponovno iščeznula iz života. Ovaj put nije ostavila ništa što bi mi davalo nade. Nema više vjerojatnih. Nema više nekog vremena.

15

Vratio sam se u Tokio malo prije četiri. Nadajući se protiv svake nade da će se Šimamoto vratiti, ostao sam u vikendici u Hakoneu do iza podneva. Čekati mi je bilo mučno pa sam kratio vrijeme čisteći kuhinju i slažući svu robu koju sam našao u kući. Tišina me pritiskala; povremeni cvrkut ptica i šum automobila koji su prolazili zvučali su mi neprirodno, falš. Svaki se zvuk svijao i drobio pod težinom neke nezaustavljive sile. A usred svega toga, čekao sam da se nešto dogodi. Nešto se mora dogoditi. Bio sam u to siguran. Ne može ovako završiti.

Ali ništa se nije dogodilo. Šimamoto nije bila od onih žena koje donesu odluku pa onda promijene mišljenje. Morao sam se vratiti u Tokio. Vjerojatnost je bila mala, ali ako ipak pokuša stupiti u vezu sa mnom, učinit će to preko kluba. U svakom slučaju, ostajati dalje u vikendici nije imalo smisla.

Dok sam vozio natrag, morao sam se svjesno siliti da pazim na cestu. Nisam primjećivao zavoje, nekoliko puta sam umalo prošao kroz crveno svjetlo i prestrojio sam se u pogrešnu traku. Kad sam stigao na parkiralište kluba, tele-191

fonirao sam kući iz govornice. Rekao sam Jukiko da sam se vratio i da idem ravno na posao.

"Već sam se brinula zbog tebe. Mogao si se bar javiti." Glas joj je zvučao oporo i suho.

"Sve je u redu. Nemaš se zašto brinuti", rekao sam. Nisam pojma imao kako moj glas zvuči njoj. "Nemam puno vremena pa idem u ured pregledati račune i onda ravno u klub."

U uredu sam sjeo za pisaći stol i nekako uspio preživjeti vrijeme do večeri. U glavi sam premotavao što se sinoć desilo. Šimamoto mora da nije oka sklopila nego je ustala dok sam ja još spavao i iskrala se prije svitanja. Kako se vratila u grad, nisam mogao dokučiti. Glavna je cesta bila prilično daleko, a tako rano ujutro u brdima oko Hakonea sigurno nema ni autobusa ni taksija. A osim toga, nabadala je u cipelama s visokom petom.

Zašto me Šimamoto tako ostavila? Sve vrijeme dok sam vozio prema Tokiju mučilo me to pitanje. Rekao sam joj da ću biti njezin, a ona je rekla da će biti moja. I kad smo se potpuno prestali opirati, vodili smo ljubav. A ipak me ostavila samoga, bez i jedne riječi

objašnjenja. Gak je odnijela i ploču za koju je rekla da mi je poklanja. Valjda je postojala neka logika u njezinim postupcima, ali nisam bio sposoban logično misliti. Misli su mi se zaglavile na sporednim kolosijecima. Dok sam se tjerao da mislim, u glavi mi je počela udarati tupa bol. Shvatio sam kako sam iscrpljen. Sjeo sam na ležaj u uredu, naslonio se leđima na zid i zatvorio oči. Kad sam ih jednom zatvorio, više nisam mogao odlijepiti kapke. Mogao sam se samo sjećati. Kao vrpca koja se vrti uvijek od početka u beskrajnom

krugu, uspomene na prošlu noć neprestano su mi se odmotavale pred očima. Šimamotino tijelo. Njezino golo tijelo dok je ležala kraj peći zatvorenih očiju, i svaka pojedinost—njezin vrat, grudi, bokovi, stidne dlačice, spolovilo, leđa, struk, noge. Bili su mi preblizu, preoštri. Bliži i oštriji nego da su pravi.

Sam u toj tijesnoj sobici, ubrzo sam osjetio kako me žive slike dovode do ludila. Izletio sam iz zgrade i stao besciljno tumarati ulicama. Napokon sam otišao u klub i obrijao se u garderobi. Cijeli se dan nisam umio. I još sam nosio odjeću od jučer. Moji zaposlenici nisu ništa rekli, premda sam zapazio kako me radoznalo pogledavaju. Da odem kući i stanem pred Jukiko, znam da bih sve priznao. Da volim Šimamoto, da sam proveo noć s njom i da sam spreman odbaciti sve—dom, kćeri, posao.

Znam da sam trebao reći Jukiko sve. Ali nisam mogao. Onda ne.

Nisam više posjedovao sposobnost razabrati dobro od lošega pa čak ni shvatiti što mi se dogodilo. Zato se nisam vratio kući. Otišao sam u klub i čekao da dođe Šimamoto, posve svjestan da čekam uzalud. Prvo sam provjerio drugi klub da vidim je li tamo, a onda sam čekao u Crvendaćevu gnijezdu sve do zatvaranja. Razgovarao sam s nekoliko stalnih gostiju, ali razgovor mi je služio više kao pozadinska buka. Ispuštao sam prikladne zvukove kao da slušam, dok mi je u glavi bilo samo Šimamotino tijelo. Kako me njezina vagina nježno prihvaća. Kako izvikuje moje ime. Svaki put kad je zazvonio telefon, srce mi je poskočilo.

Kad se klub zatvorio i svi su krenuli kućama, ostao sam za šankom i pio. Koliko god da sam pio, nisam se mogao 193

192

napiti. Zapravo, što sam više pio, glava mi je bila bistrija. Kad sam stigao kući bilo je dva ujutro, a Jukiko me čekala, budna. Nisam mogao spavati pa sam s viskijem sjeo za kuhinjski stol. Pridružila mi se sa svojom čašom.

"Pusti neku glazbu", rekla je. Uzeo sam najbližu kazetu, gurnuo je u liniju i stišao zvuk da ne probudimo djecu. Neko smo vrijeme šutke sjedili jedno preko puta drugoga i pili viski.

"Očito je da si našao drugu koja ti se sviđa", rekla je Jukiko, gledajući me ravno u oči.

Kimnuo sam. Riječi su joj imale odlučnu jasnoću i težinu. Koliko ih je puta isprobala u sebi dok se pripremala za ovaj trenutak?

"I ta ti se osoba stvarno sviđa. Stvar je ozbiljna."

"Točno", rekao sam. "Ne radi se o običnoj avanturi. Ali nije ono što ti misliš."

"A kako ti znaš što ja mislim?" upitala me. "Ti zbilja vjeruješ da znaš što ja mislim?"

Nisam mogao ništa reći. I Jukiko je šutjela. Glazba je tiho svirala.

Vivaldi ili Telemann. Jedan od njih. Nisam prepoznavao melodiju.

"Mislim da su veliki izgledi da ti nemaš pojma što ja mislim", rekla je. Govorila je polako, jasno izgovarajući svaku riječ, kao da objašnjava nešto djeci. "Mislim da pojma nemaš."

Kad je shvatila da neću odgovoriti, prinijela je čašu ustima i otpila gutljaj. I vrlo polako zavrtjela glavom. "Nadam se da znaš da nisam baš tako glupa. Živim s tobom, spavam s tobom. Već neko vrijeme znam da ti se sviđa neka druga."

Gledao sam je i ništa nisam govorio.

"Ne prebacujem ti", nastavila je. "Ako voliš drugu, tu nitko ništa ne može. Voliš koga voliš. Ja ti nisam dovoljna. Znam to. Dobro se slažemo i dobro si se brinuo za mene. Bila sam sretna s tobom."

Mislim da me i dalje voliš, ali ne možemo pobjeći od činjenice da ti nisam dovoljna. Znala sam da će se ovo dogoditi. Pa ti i ne zamjeram što si se zaljubio u drugu ženu. Niti se ne ljutim. Morala bih se ljutiti, ali se ne ljutim. Osjećam samo bol. Užasnu bol. Mislila sam da mogu zamisliti koliko će me ovo boljeti, ali pogriješila sam."

"Zao mi je", rekao sam.

"Nema potrebe da se ispričavaš", rekla je. "Ako me želiš ostaviti, u redu je. Neću prigovarati. Želiš me ostaviti?"

"Ne znam", odgovorio sam. "Mogu ti objasniti što se dogodilo?"

"Misliš s tobom i tom ženom?"

"Da", rekao sam.

Odlučno je zatresla glavom. "Ne želim čuti ni riječi o njoj. Ne tjeraj me da patim više nego što već patim. Ne zanima me kakvu vrstu odnosa vas dvoje imate ni kakve ste planove skovali. Ne želim to znati. Ono što želim znati je hoćeš li me ostaviti ili nećeš. Ne treba mi ni kuća ni novac—ništa mi ne treba. Ako hoćeš djecu, uzmi ih.

Ozbiljno govorim. Ako me želiš ostaviti, samo reci riječ. To je sve što želim znati. Ne želim čuti ništa drugo. Samo reci da ili ne."

"Ne znam", rekao sam.

"Misliš, ne znaš želiš li me ostaviti ili ne želiš."

"Ne. Ne znam jesam li ti uopće sposoban odgovoriti."

J95

"Kad ćeš znati?"

Nemoćno sam slegnuo ramenima. "No, onda razmisli o tome i nemoj se žuriti." Uzdahnula je. "Nije mi teško čekati. Razmišljaj koliko god hoćeš."

Od tada sam spavao na kauču u dnevnoj sobi. Katkad bi djeca ustala usred noći i pitala me zašto tamo spavam. Objašnjavao sam kako u posljednje vrijeme tako glasno hrčem da smo mama i ja odlučili spavati u odvojenim sobama. Inače se mama ne može naspavati. Jedna od curica bi se skutrla kraj mene na kauču. I ja bih je čvrsto zagrlio. Katkad sam čuo kako Jukiko plače u spavaćoj sobi.

Sljedeća dva tjedna svaki sam dan u beskraj proživljavao uspomene. Prisjećao sam se svake pojedinosti noći koju sam proveo sa Šimamoto i trudio se pronaći neki smisao. Pronaći poruku.

Sjećao sam se njezine topline u mojem naručju. Njezinih ruku kako vire iz rukava bijele haljine. Pjesama Nata Kinga Colea. Vatre u peći. Prizvao sam u sjećanje svaku, baš svaku riječ koju smo izgovorili.

I među svim tim riječima, ovog što je rekla ona: Kod mene nema sredine. Ovdje ne postoje osrednje stvari, a kad nema osrednjih stvari, nema ni sredine.

I ovog što sam rekao ja: Već sam odlučio, Šimamoto-san. Razmišljao sam o tome dok te nije bilo i donio sam odluku.

Sjetio sam se kako su me njezine oči gledale u autu. Taj mi se intenzivan pogled upekao u obraze. Bilo je to više od običnog pogleda. Nad njom je lebdio vonj smrti. Planirala je umrijeti. Zato je došla u Hakone—da umre, zajedno sa mnom.

"A ja ću prihvatiti cijelog tebe. Razumiješ što ti govorim? Razumiješ što to znači?"

Kad je to rekla, Šimamoto je htjela moj život. Tek sam sad to shvatio.

Došao sam do konačnog zaključka, kao i ona. Kako sam mogao biti tako slijep? Nakon cijele noći ljubavi, namjeravala je na putu prema Tokiju zgrabiti volan BMW-a i oboje nas ubiti. Nije joj preostala druga mogućnost. Ali nešto ju je zaustavilo. I sve je to potisnula duboko u sebe i nestala.

U kakvoj se očajničkoj slijepoj ulici našla? I zašto? I, još važnije, tko ju je nagnao u takav očaj? I na kraju, zašto joj je jedini mogući izlaz

nudila smrt? Tražio sam ključeve rješenja, igrao se detektiva, ali ništa nisam našao. Jednostavno je nestala, zajedno sa svojim tajnama. Ovaj put nije bilo ni vjerojatnog ni nekog vremena—samo je umak-nula, tiho i bez riječi. Tijela su nam se spojila i postala jedno, ali ipak mi na kraju nije htjela otvoriti srce.

Sto se jednom zakotrlja, više se nikad ne može vratiti na početak, Hajime, nedvojbeno bi mi rekla. Usred noći, dok sam ležao na kauču, čuo sam njezin glas kako ispreda te riječi. Kao što si rekao, kako bi krasno bilo da nas dvoje možemo nekamo otići i početi novi život. Nažalost, ne mogu se izvući od tamo gdje jesam. To je fizički nemoguće.

A onda je Šimamoto ponovno bila šesnaestogodišnja curica koja stoji pred suncokretima u vrtu i stidljivo se smiješi. Nisam te smjela doći posjetiti. Znala sam to od početka. Mogla sam predvidjeti da će to ovako ispasti. Ali nisam mogla odoljeti, jednostavno sam te morala vidjeti, a

kad sam te vidjela, morala sam s tobom razgovarati. Hajime—takva sam ja. Nije da to hoću, ali sve što taknem na kraju se upropasti.

Nikad je više neću vidjeti, osim u sjećanju. Bilaje tu, a sad je nema.

Nema sredine. Vjerojatno je riječ na koju nailazimo južno od granice. Ali nikad, baš nikad zapadno od Sunca.

Svaki sam dan prelistavao novine od prve do zadnje stranice tražeći članke o ženama koje su počinile samoubojstvo. Mnogo se ljudi ubija, otkrio sam, ali uvijek netko drugi. Koliko znam, ta lijepa tridesetsedmogodišnja žena s čarobnim smiješkom još je živa. Iako je mene zauvijek napustila.

Izvana su mi dani izgledali isto kao i ranije. Vozio sam djecu u vrtić i iz vrtića i putem smo nas troje pjevali u autu. Tu i tamo sam u nizu automobila pred vrtićem viđao mladu ženu u Mercedesu 260E

i popričali bismo. Dok sam s njom razgovarao, mogao sam bar nakratko zaboraviti. Teme su nam kao i uvijek bile ograničene.

Izmijenili bismo posljednje vijesti o našem kvartu, zdravoj hrani, odjeći. Sve po starom.

Na poslu sam se također držao svoje uhodane kolotečine. Svake sam večeri oblačio odijelo i obilazio svoje klubove, čavrljao sa stalnim gostima, saslušao mišljenja ili prigovore osoblja, sjetio se sitnica kao što je rođendanski dar za nekog zaposlenika. Častio sam svakog glazbenika koji bi slučajno došao na večeru, provjeravao koktele da budem siguran kako su besprijekorno smiješani, pazio da klavir bude ugođen, na oku držao pijance koji bi mogli postati neugodni—sve sam držao pod kontrolom. Sve probleme rješavao sam u tren oka. Sve je teklo kao po koncu, ali mene više ništa nije uzbuđivalo. Međutim, nitko to nije primjećivao. Naoko sam izgledao isto kao uvijek. Zapravo, čak sam bio srdačniji, ljubazniji, pričljiviji no prije. Ali dok sam sjedio na stolici za šankom i razgledavao svoju gostionicu, sve mi je djelovalo monotono i neveselo. To više nije ni izdaleka bila pomno izgrađena šarena kula u oblacima, nego tek tipični bučni bar—mjesto lažno, površno i otrcano. Scenografija, nakupina rekvizita čija je jedina svrha da izvuku pijancima novac iz džepova. Svaka iluzija da je posrijedi nešto drugo raspršila se kao mjehur od sapunice. A sve zato što Simamoto nikad više neće svojom nazočnošću krasiti ta mjesta.

Nikad više neće sjediti za šankom, nikad više neću je vidjeti kako se smiješi kad naručuje piće.

Ni standardni raspored kod kuće nije se promijenio. Večerao sam s obitelji, a u nedjelju vodio djecu na šetnju ili u zoološki vrt. Jukiko se, bar naizgled, prema meni ponašala kao uvijek. Razgovarali smo o svemu i svačemu. Kao prijatelji iz djetinjstva koji slučajno žive pod istim krovom. Postojale su stanovite riječi koje nismo mogli izgovoriti, stanovite činjenice koje nismo priznavali. Ali nije bilo neprikrivenog neprijateljstva u zraku. Jednostavno se nismo dodirivali. Noću smo spavali odvojeno— ja na kauču, Jukiko u spavaćoj sobi. Gledano izvana, to je bila i jedina promjena u našem životu.

Katkad nisam mogao trpjeti činjenicu da se samo pretvaramo, glumimo uloge koje su nam dodijeljene. Izgubili smo nešto od ključne važnosti, a opet smo i dalje

živjeli kao prije. Osjećao sam se užasno. Ta vrst šupljeg besmislenog života duboko je boljela Jukiko. Htio sam joj odgovoriti na pitanje, ali nisam mogao. Naravno da je ne želim ostaviti, ali tko meni daje pravo da odlučujem? Meni—muškarcu koji je bio pripravan odbaciti cijelu obitelj. To što je Šimamoto otišla i nikad se neće vratiti nikako ne znači da mogu vedro uskočiti natrag u svoj stari život i pretvarati se da se ništa nije dogodilo. Život nije tako jednostavan niti mislim da treba biti tako jednostavan. Osim toga, još sam se i predobro sjećao Šimamoto, odviše jasno, odviše stvarno. Kad god sam zatvorio oči, ukazivalo mi se njezino tijelo sa svakom i najsitnijom pojedinosti. Dlanovi su mi pamtili dodir njezine kože, a u uhu mi je i sad šaptao njezin glas. Nisam mogao voditi ljubav s Jukiko dok su mi te uspomene još bile urezane u pamćenje.

Htio sam biti sam i, kako se ničeg drugog nisam mogao dosjetiti, svako sam jutro išao na plivanje na bazen. Onda sam odlazio u ured, zurio u strop i gubio se sanjareći o Šimamoto. Jukikino pitanje visjelo je predamnom bez odgovora, a ja sam živio u zrakopraznom prostoru. To nije moglo vječno potrajati. Nije u redu. Kao ljudsko biće, kao muž i kao otac, imao sam neke odgovornosti na koje sam morao misliti. A opet, dok god me okruživao taj privid, bio sam kao oduzet. Još je gore bilo kad je kišilo jer tad sam živio u zabludi da će se Šimamoto pojaviti: da će tiho otvoriti vrata i sa sobom unijeti miris kiše. Mogao sam točno zamisliti smiješak na njezinom licu.

Kad kažem nešto pogrešno, bez riječi će zavrtjeti glavom ne prestajući se smiješiti. Moje su riječi gubile snagu i, kao 200

kišne kapi što se cijede po prozorskom staklu, polako gubile vezu sa zbiljom. Za kišnih večeri jedva da sam mogao disati. Kiša je iskrivljavala vrijeme i realnost.

Kad me sanjaranje izmorilo, zurio sam kroz prozor. Bio sam napušten u beživotnoj, sasušenoj zemlji. Vizije su is-prale boju iz svijeta. Sve, baš sve, svaki prizor koji sam vidio, djelovao je jednodimenzionalno, kao jadan nadomjestak. Svaki je predmet škriptao poput pijeska i bio jednako bezbojan. Proganjale su me riječi koje mi je stari školski kolega uputio na rastanku. Ima mnogo raznih načina da se živi. I mnogo raznih načina da se umre. Ali na kraju... ostaje samo pustinja.

Sljedeći tjedan zaskočio me niz čudnovatih događaja, kao da su vrebali u zasjedi i čekali pravi trenutak. U ponedjeljak ujutro, bez ikakvog posebnog povoda, sjetio sam se omotnice sa sto tisuća jena i krenuo je tražiti. Prije mnogo godina stavio sam je u ladicu pisaćeg stola u uredu, zaključanu ladicu, drugu odozgo. Kad sam se uselio u ured, s omotnicom sam u ladicu spremio i neke druge vrijedne stvari; osim što sam tu i tamo provjeravao je li još na mjestu, nikad je nisam ni taknuo. Ali omotnica je nestala. Bilo je to čudno, sasvim neobjašnjivo, jer se nisam sjećao da sam je nekamo premjestio. U to sam bio siguran. Za svaki slučaj otvorio sam sve ostale ladice i temeljito ih pretražio. Nigdje omotnice.

Pokušao sam se sjetiti kad sam je posljednji put vidio. Nisam mogao odrediti točan datum. Nije to bilo tako davno, ali baš ne ni nedavno. Prije možda mjesec, dva. Najviše tri.

201

Zbunjen sam se spustio na stolicu i zagledao u ladicu. Možda je netko provalio u sobu, otključao ladicu i uzeo omotnicu. Malo vjerojatno—osim toga, u ladici je bilo još novca i draocjenosti, a to je sve stajalo netaknuto. Ipak, bilo je to u granicama mogućega. Ili sam se možda ja nesvjesno riješio omotnice i iz nekog razloga izbrisao to iz sjećanja. U redu, rekao sam samom sebi, kakve to ima veze?

Ionako sam je imao namjeru jedan dan ukloniti. Prištedio sam si gnjavažu.

Ali kad sam jednom prihvatio da je omotnica nestala, njezino postojanje i nepostojanje zamijenili su mjesta u mojoj svijesti.

Obuzeo me čudnovati osjećaj, nalik vrtoglavici. Sve sam čvršće vjerovao da omotnica nije zapravo nikad ni postojala i to kao da mi je krvoločno ključalo mozak, mrvilo i pohlepno proždiralo prijašnju sigurnost da je omotnica doista postojala.

Budući da su sjećanje i čula tako nepouzdana, tako pristrana, uvijek se oslanjamo na stanovitu realnost—nazovimo je alternativnom realnošću—da dokažemo kako su neki događaji stvarni. Do koje su mjere činjenice koje prepoznajemo kao stvarne doista onakve kakve izgledaju, i do koje su mjere to činjenice isključivo zato što ih mi nazivamo činjenicama, nemoguće je odrediti. Stoga, da bismo nedvojbeno odredili realnost kao realnost, treba nam druga realnost da u odnosu na nju definiramo onu prvu. A ta druga realnost pak treba treću realnost koja će joj poslužiti kao uporišna točka. U našoj se svijesti stvara beskonačni lanac i upravo nam rad na održavanju svih karika tog lanca daje osjećaj da smo doista ovdje, da mi sami postojimo. Ali može se dogoditi da se lanac prekine i tad 202

smo izgubljeni. Što je zbiljsko? Je li realnost na ovoj strani prekinuta lanca? Ili ondje prijeko, na drugoj strani?

Dakle, taj sam osjećaj tad imao, osjećaj prekinutosti. Zatvorio sam ladicu i odlučio cijelu stvar zaboraviti. Trebao sam taj novac baciti čim sam ga dobio. Pogriješio sam što sam ga zadržao.

Poslijepodne u srijedu istog tjedna vozio sam se niz Gaien Higašidori kad sam zapazio ženu koja je podsjećala na Simamoto.

Imala je na sebi plave pamučne hlače, bež baloner i bijele tenisice. I vukla je jednu nogu dok je hodala. Kad sam je vidio, u trenu se sve oko mene smrznulo. Gvalja zraka protisnula mi se iz grudi do grla.

Simamoto, pomislio sam. Provezao sam se kraj nje da je vidim u retrovizoru, ali lice joj je sakrila gomila. Naglo sam nagazio na kočnicu što je natjeralo automobile iza mene na ogorčeno trubljenje.

Držanje te žene, dužina njezine kose—sve je točno odgovaralo Simamoto. Htio sam smjesta zaustaviti auto, ali uz cestu nije bilo niti jednog mjesta za parkiranje. Dvjestotinjak metara dalje, napokon sam pronašao mjesto i uspio ugurati auto te se trkom vratio natrag da je nađem. Ali nisam je više nigdje vidio. Jurio sam uokolo kao luđak. Šepa, nije mogla otići predaleko, govorio sam samom sebi. Gurao sam ljude, pretrčavao cestu na nedopuštenom mjestu, i na kraju sam se popeo na pješački nadvožnjak da promotrim sve prolaznike. Košulju mi je promoćio znoj. Ubrzo mi je, međutim, nešto sinulo. Žena je vukla drugu nogu. A Simamoto više ionako ne šepa.

Duboko sam uzdahnuo i zatresao glavom. Nešto mora 203

da nije u redu sa mnom. Zamutilo mi se pred očima, uhvatila me slabost. Naslonio sam se na stup semafora i neko vrijeme zurio u svoje noge. Svjetlo se mijenjalo iz zelenog u crveno, opet iz crvenog u zeleno. Ljudi su prelazili cestu, čekali, prelazili, a ja sam nepomično stajao, naslonjen na semafor i hvatao zrak.

Odjednom sam podigao pogled i vidio Izumino lice. Sjedila je u taksiju koji je stao točno predamnom. Gledala je ravno u mene kroz prozor. Taksi je stao na crvenom svjetlu i najviše tri metra dijelilo je moje lice od njezina. Više nije bila sedamnaestogodišnjakinja koju sam poznao, ali odmah sam je prepoznao. Djevojka koju sam držao u naručju prije dvadeset godina, prva djevojka koju sam poljubio. Djevojka koja se onog davnog jesenjeg poslijepodneva skinula do gola i izgubila žabicu s haltera. Ljudi se mogu promijeniti u dvadeset godina, ali znao sam da je to ona. Djeca je se boje, rekao mi je stari školski kolega. Tad nisam razumio što misli time reći. Nisam shvaćao koje značenje mi hoće prenijeti tim riječima. Ali sad, kad mi je Izumi bila pred očima, sve sam shvatio.

Na njezinom licu nije bilo ničega što bi se moglo nazvati izrazom.

Ne, to nije točan opis. Moram ovako reći: kao u sobi iz koje su iznijeli i posljednji komad namještaja, uklonjeno je što god se moglo nazvati izrazom i nije ostalo ništa. Niti tračak osjećaja nije joj preletio licem; izgledalo je kao dno dubokog oceana, tiho i mrtvo. I s tim posve bezizražajnim licem zurila je u mene. Bar mislim da je gledala

u mene. Oči su joj piljile ravno u mojem smjeru, ali njezino mi lice nije pokazivalo ništa. Točnije, pokazivalo mi je beskonačnu pustoš.

Stajao sam zabezeknut, bez riječi. Jedva se držeći na nogama, polako sam disao. Na trenutak-dva moje ja se slomilo i obrisi moje osobe razmazali su se u gustoj, ljepljivoj kaši. Nesvjesno sam posegnuo rukom i dodirnuo prozor taksija, pogladio staklo vrškovima prstiju. Nisam pojma imao zašto. Nekoliko prolaznika je zapanjeno za-stalo i zagledalo se u mene. Ali to je bilo jače od mene.

Preko stakla sam polako gladio bezlično lice. Izumi nije pomakla niti jedan mišić niti je trepnula. Je li mrtva? Ne, nije mrtva. Još je živa u svijetu bez treptanja. Živi u dubokom, tihom svijetu iza staklene plohe. A njezine su usnice ne mičući se govorile 0

beskrajnom ništavilu.

Svjetlo se napokon promijenilo u zeleno i taksi se odvezao. Izumino lice do kraja se nije promijenilo. Stajao sam na mjestu kao ukopan i gledao za taksijem sve dok ga nije progutalo more automobila.

Otpješačio sam do auta i svalio se na sjedalo. Morao sam otići odavde. Baš kad sam htio upaliti motor, preplavio me nagli val mučnine, kao da ću dušu izbljuvati. Ali nisam povraćao. Oslonio sam obje ruke na volan i sjedio dobrih petnaest minuta. Pazuhe mi je probio znoj i užasan se vonj isparavao iz mojeg tijela. To nije bilo tijelo s kojim je Šimamoto nježno vodila ljubav. Bilo je to tijelo sredovječnog muškraca koje je jetko smrdjelo.

Nakon nekoliko minuta autu je prišao policajac i pokucao mi na prozor. Spustio sam staklo. "Ne možete ovdje stajati, gospodine", rekao mi je i zavirio u auto. "Uklonite vozilo." Kimnuo sam i upalio motor.

"Izgledate jezivo. Zlo vam je?" upitao me policajac.

204

Bez riječi sam zatresao glavom. I krenuo.

Trebalo mi je nekoliko sati da se oporavim. Bio sam posve iscijeđen, od mene je ostala samo prazna ljuska. Šuplji je zvuk ječao kroz moje tijelo. Parkirao sam auto ispred groblja Aojama i sumorno se zagledao kroz prednje staklo u nebo iznad mene. Tamo me čekala Izumi. Uvijek je negdje i čeka me. Na nekom uličnom uglu, iza nekog prozorskog stakla, čeka da se pojavim. Promatra me. Samo ja to ne primjećujem.

Nekoliko dana poslije toga nisam mogao govoriti. Otvarao sam usta da nešto kažem, ali riječi su nestajale kao da je sve progutalo potpuno ništavilo koje je bilo Izumi.

Nakon tog čudnovatog susreta, međutim, uspomene na Simamoto počele su postupno blijediti. Boja se vratila u svijet i više nisam imao bespomoćan osjećaj da hodam po površini mjeseca. Mutno, kao da kroz staklo gledam promjene koje se događaju nekom drugom, osjetio sam maljušni pomak u težini i kao da se s mene postupno ljušti ono što se za me zalijepilo.

Nešto se meni prerezalo i nestalo. Tiho. Zauvijek.

Dok je trio imao stanku, prišao sam pijanistu i rekao mu kako više ne moraju svirati "Star-Crossed Lovers". Smiješio sam se što sam srdačnije mogao. "Već ste to doista dovoljno puta odsvirali za mene.

Vrijeme je da prestanete."

Pogledao me kao da nešto odvažuje u sebi. Nas dvojica bili smo prijatelji, dosta smo zajedno popili i prešli granice uobičajena uljudnog razgovora.

"Ne razumijem baš", rekao je. "Ne želiš da ti posebno izlazimo u susret i sviramo tu stvar? Ili želiš da je više nikad ne sviramo? To je velika razlika i htio bih s tim biti načisto."

"Ne želim da je svirate", rekao sam. "Ne sviđa ti se kako je sviram?"

"Nemam ni jednog prigovora tvojoj svirki. Savršena je. Malo bi se glazbenika tako znalo nositi s melodijom kao ti."

"Znači, više ne želiš čuti tu stvar?"

"Moglo bi se tako reći", odgovorio sam.

"To me malo podsjeća na Casablancul" rekao je on.

"Malo da", rekao sam.

Od onda, povremeno, kad me vidi, pijanist odsvira nekoliko taktova "As Time Goes By".

Razlog zašto više nisam htio čuti tu stvar nije imao nikakve veze s uspomenama na Simamoto. Pjesma jednostavno nije više na mene djelovala kao prije. Zašto, ne znam. Ono nešto posebno što sam davno osjetio u toj melodiji sad je nestalo. I dalje je to bila krasna melodija, ali ništa više od toga. A nije mi na pamet padalo da slinim nad mrtvim truplom lijepe pjesme.

"O čemu razmišljaš?" upitala me Jukiko kad je ušla u sobu.

Bilo je dva i trideset ujutro. Ležao sam na kauču i zurio u strop.

"Mislio sam o pustinji", rekao sam.

"Pustinji?" upitala me. Sjela mi je kraj nogu i pogledala u mene. "O kakvoj pustinji?"

"O običnoj pustinji. S pješčanim dinama i nešto kaktusa. U njoj ima svega, svašta ondje živi."

206

"Jesam li i ja uključena u tu pustinju?" upitala me. "Naravno da jesi", rekao sam. "Mi svi u njoj živimo. Ali zapravo, ono što živi je sama pustinja. Kao na filmu." "Kojem filmu?"

"Onom Disnevjevom filmu Živa pustinja. Dokumenta-rac o pustinji. Nisi ga gledala kad si bila mala?"

"Ne", rekla je. Pomislio sam kako je to čudno. Kad sam išao u osnovnu školu, sve su nas tjerali u kino da gledamo taj film. Ali Jukiko je pet godina mlađa od mene. Možda je bila premala za kino kad se prikazivao.

"Mogli bi ga posuditi sljedeće nedjelje u videoteci i zajedno ga pogledati. Film je dobar. Priroda je prekrasna i vide se razne životinje i biljke. Djeci će se svidjeti."

Jukiko mi se nasmiješila. Jako je dugo prošlo otkako sam je vidio da se smiješi.

"Želiš me ostaviti?" upitala me.

"Jukiko, volim te", rekao sam.

"Možda me voliš, ali pitam te da li me želiš ostaviti. Odgovor je da ili ne. Drugo ne prihvaćam."

"Ne želim te ostaviti", rekao sam. Zavrtio sam glavom. "Vjerojatno nemam nikakva prava ovo govoriti, ali ne želim te ostaviti. Da te sad ostavim, ne znam što bi bilo sa mnom. Ne želim nikad više biti usamljen. Radije bih umro.

Ispružila je ruku i položila mi je na prsa. I pogledala mi duboko u oči. "Pusti sad tko ima pravo. Mislim da takvo pravo nema nitko", rekla je.

Osjećao sam toplinu njezine ruke na psima i mislio na smrt. Mogao sam i poginuti onoga dana na autoputu sa

Šimamoto. Da jesam, moje tijelo sad ne bi postojalo. Ne bi me bilo, bio bih zauvijek izgubljen. Kao i tolike druge stvari. Ali tu sam. I tu je i Jukikina topla ruka na mojim psima.

"Jukiko," rekao sam, "jako te volim. Volim te od prvog dana kad sam te sreo i još osjećam isto. Da te nisam upoznao, moj bi život bio nepodnošljiv. Za to sam ti zahvalan više no što se može riječima izreći. A opet, nanosim ti bol. Jer sam sebično, beznadno i bezvrijedno ljudsko biće. Bez ikakva očitog razloga nanosim bol

ljudima oko sebe i na kraju nanosim bol samome sebi. Uništavam tuđe živote i svoj vlastiti. Ne zato što to želim. Ali tako na kraju ispadne."

"Tu nema rasprave", rekla je Jukiko tiho. Tračak smiješka zadržao joj se u kutevima usana. "Ti si definitivno sebičan, beznadan čovjek i da, povrijedio si me."

Jedno sam je vrijeme gledao. U njezinim riječima nije bilo naznake da me okrivljava za bilo što. Nije bila ni ljuta ni žalosna.

Jednostavno je objašnjavala očito.

Dao sam si vremena da pronađem prave riječi. "Uvijek mi se čini kao da se trudim postati netko drugi. Kao da hoću naći neko novo mjesto, uhvatiti novi život, novu ličnost. Valjda je to dio odrastanja, ali i pokušaj da samog sebe ponovno izmislim. Da postanem drukčiji ja, mogao bih se svega osloboditi. Ozbiljno sam vjerovao da mogu pobjeći od samoga sebe—samo ako se potrudim. Ali uvijek završim u slijepoj ulici. Kamo god išao, uvijek završim kao ja. Ono što nedostaje nikad se ne mijenja. Okolina se možda mijenja, ali ja sam i dalje isti onaj stari nepotpuni

209

ja. Isti me elementi koji nedostaju muče glađu koju nikad ne mogu utoliti. Mislim da je to i najbliže definiciji mene —nedostatak kao takav. Zbog tebe bih volio postati novi čovjek. To možda nije lako, ali ako dam sve od sebe, možda se uspijem promijeniti. Istina je, ipak, da ću, ako se nađem u istoj situaciji, vjerojatno napraviti sve isto. Vjerojatno ću ti ponovno nanijeti bol. Ništa ne mogu obećati.

To sam mislio kad sam rekao da nemam nikakvo pravo.

Jednostavno nemam pouzdanja da nadvladam tu silu u sebi."

"A uvijek si bježao od te sile?"

"Mislim da jesam", rekao sam.

Još mi je držala ruku na prsima. "Jadničak", rekla je. Kao da čita nešto napisano velikim slovima na zidu. Možda to zbilja piše na zidu, pomislio sam.

"Ne znam što reći", rekao sam. "Znam da te ne želim ostaviti. Ali ne znam je li to točan odgovor. Ne znam čak ni je li na meni da to odlučujem. Jukiko, ti patiš. Vidim to. Osjećam tvoju ruku na sebi.

Ali postoji i nešto više od onoga što se može vidjeti i opipati.

Nazovi to osjećajima. Ili mogućnostima. Naviru odnekud i miješaju se u meni. I niti mogu o njima odlučivati niti za njih odgovarati."

Jukiko je dugo šutjela. Svako malo cestom bi pro-tutnjao kamion.

Pogledao sam kroz prozor, ali ništa nisam vidio. Samo neimenovano vrijeme i prostor što povezuju noć i svitanje.

"Posljednjih nekoliko tjedana zbilja sam mislila da ću umrijeti", rekla je Jukiko. "Ne kažem to zato da te prestrašim. To je činjenica.

Tako sam usamljena i tužna bila. Umrijeti nije tako teško. Kao da se zrak isisava iz prosto-210

rije, volja za životom polako je iscurila iz mene. Kad se to već dogodi, umiranje uopće ne djeluje kao neki veliki korak. Nisam čak ni pomislila na djecu. Sto će biti s njima kad umrem nije mi ni palo na pamet. Tako sam bila usamljena. To nisi znao, ne? Nikad o tome nisi ozbiljno razmislio, je li tako? O tome što osjećam, što mislim, što bih mogla učiniti."

Ništa nisam rekao. Maknula mi je ruku s prsa i položila je u krilo.

"Uglavnom, nisam umrla, još sam živa iz jednog razloga, a to je što mislim da ću te, ako mi se vratiš, moći primiti natrag. To nije pitanje

prava, niti dobrog i lošeg. Možda si beznadan čovjek. Bezvrijedan. I lako je moguće da ćeš me ponovno povrijediti. Ali to nije sad važno.

Ti ništa ne razumiješ."

"Po svoj prilici ne razumijem", rekao sam.

"I nikad ništa ne pitaš", rekla je ona.

Zaustio sam da nešto kažem, ali riječi mi nisu izlazile. Imala je pravo: nikad je ništa nisam pitao. Zašto nisam? Nemam pojma..

"Od sada ćeš graditi prava", rekla je Jukiko. "Zapravo, mi ćemo ih graditi. Mislili smo da smo zajedno mnogo toga stvorili, ali zapravo nismo izgradili ništa. Život je tekao preglatko. Bili smo i previše sretni. Ne misliš tako?"

Kimnuo sam.

Jukiko je prekrížila ruke na grudima i pogledala me. "I ja sam imala snove, znaš. Ali negdje putem su se pogubili. Prije nego što sam te upoznala. Ubila sam ih. Zgnječila sam ih i odbacila. Kao unutarnji organ koji ti više ne treba pa ga iščupaš iz tijela. Ne znam jesam li dobro po-211

stupila. Ali samo sam to onda mogla... Katkad sanjam. Uvijek isti san. Netko nešto nosi s obje ruke i prilazi mi i kaže, gle, nešto ste zaboravili. Bila sam jako sretna u životu s tobom. Ništa mi nije nedostajalo i ni na što se ne mogu požaliti. A opet, nešto me proganja. Budim se usred noći sva u goluj vodi. Progoni me ono što sam odbacila. Ti misliš da samo tebe nešto progoni, ali griješiš. Nisi samo ti nešto odbacio, nisi samo ti izgubio. Razumiješ što ti govorim?"

"Mislim da razumijem", rekao sam.

"Možda ćeš me ponovno povrijediti. Ne znam kako ću onda reagirati. A možda ću sljedeći put ja povrijediti tebe. Ni ti ni ja ne možemo ništa obećati. Ali i dalje te volim."

Zagrlio sam je i pogladio po kosi.

"Jukiko," rekao sam, "idemo sutra početi iznova. Danas je prekasno.

Želim početi kako spada, s novim novcatim danom."

Jukiko me neko vrijeme gledala. "Mislim da me još ništa nisi pitao."

"Volio bih da počnemo novi život i to sutra. Sto misliš o tome?"

upitao sam je.

"Mislim da je to dobra ideja", rekla je s jedva primjetnim smiješkom na usnama.

Kad se Jukiko vratila u spavaću sobu, jedno sam vrijeme ležao na kauču i zurio u strop. Bio je to običan strop, ništa posebno. Ali ipak sam ga pažljivo promatrao. Svako malo, isprugalo bi ga svjetlo automobilskih farova. Više nisam imao iluzija. Uspomene na dodir Simamotinih grudi, njezin glas, miris njezine kože—sve je izbljedilo.

212

Izumino bezizražajno lice pojavilo mi se u mislih*. hladno staklo prozora taksija koje nas dijeli. Sklopio sam oči i mislio na Jukiko.

Prevrtao sam i prevrtao u glavi ono što mi je rekla. Sklopljenih očiju, slušao sam kako se nešto kreće u mojem tijelu. Možda se doista mijenjam. A i morao sam se promijeniti.

Ne znam imam li snage brinuti se za Jukiko i djecu, pomislio sam.

Nema više priviđenja da mi pomažu sanjati snove samo za sebe.

Dokle pogled seže, praznina je samo to—praznina. Bio sam već u toj praznini i prisilio se da se prilagodim. I sad napokon završavam tamo gdje sam počeo i pametnije mi je da se na to naviknem. Za mene više nitko neće satkati san—sad je na meni red da sanjam za druge. To mi je sad dužnost. Takvi snovi možda nemaju moć, ali ako želim dati bilo kakav smisao svojem životu,, moram raditi baš to.

Vjerojatno.

Dok se primicala zora, odustao sam od pokušaja da zas-pem.

Prebacio sam džemper preko pidžame, otapkao u kuhinju i skuhao kavu. Sjeo sam za kuhinjski stol i gledao kako nebo svake minute postaje sve svjetlije. Dugo je prošlo otkako sam vidio zoru da sviće.

Na rubu neba pojavila se modra crta i, kao plava tinta na komadu papira, polako se razlila preko obzora. Da skupite sve nijanse modroga koje postoje na svijetu i izaberete one najmodrije, utjelovljenje modrog, izabrali biste ovu boju. Oslonio sam se laktovima na stol i zagledao se u taj prizor, glave ispražnjene od misli.

Kad se Sunce pomolilo na obzoru, obično je Sunčevo svjetlo progutalo modrinu. Jedan jedini oblak plovio je iznad groblja, sniježno bijeli oblak, jasnih rubo-213

va. Oblak tako oštro iscrtan da se moglo pisati na njemu. Novi dan je počeo. Ali što će taj dan donijeti, nisam imao pojma.

Odvest ću kćeri u vrtić i otići na plivanje. Kao i uvijek. Sjetio sam se bazena u kojem sam plivao u srednjoj školi. Mirisa bazena i kako su glasovi u njemu odjekivali ispod visokog stropa. Bio sam usred procesa da postanem netko nov. Stojeći pred zrcalom, primjećivao sam promjene na svojem tijelu. Navečer, u tišini, mogao sam se zakleti da čujem kako mi raste tkivo. Bio sam na rubu da me obavije moj novi ja, da zakoračim ondje gdje nisam nikad bio.

Sjedeći za kuhinjskim stolom, promatrao sam jedan jedini oblak iznad groblja. Oblak se nije pomakao ni centimetar. Stajao je nepomično, kao prikovan za mjesto. Vrijeme da probudim kćeri.

Odavno je već svanulo i moraju ustati. Njima treba ovaj novi dan mnogo više no što će meni ikad trebati. Ući ću u njihovu sobu, skinuti s njih pokrivače, položiti ruke na njihova topla tijela i objaviti početak novog dana. To sam morao napraviti. Ali nekako nisam mogao ustati od kuhinjskog stola. Sva mi je snaga istekla iz tijela kao da mi se netko prišuljao otraga i tiho izvadio čep.

Podbočivši se s oba lakta o stol, prekrio sam lice dlanovima.

U toj tami vidio sam kako kiša pada na more. Kiša tiho pada na golemo more, a nikoga nema da je vidi. Kiša bubnja po pučini, a opet, čak ni ribe ne znaju da kiši.

Sve dok netko nije došao i lagano mi položio ruku na rame, mislio sam na more.

Table of Contents

[Počni](#)

Haruki Murakami

*Južno od granice,
zapadno od sunca*

 Geopostliba

Table of Contents

[Počni](#)